MARIA KONSTANTINIDI
ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ
07.09.2026 16:29

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ

ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ

Δ/ΝΣΗ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

ΕΡΓΟ: Αναβάθμιση και αναδιαρρύθμιση τμημάτων των κτιριακών υποδομών της αποκεντρωμένης οργανικής μονάδας «Δυτική Αττική Αγία Βαρβάρα»

ΕΙΔΙΚΗ ΣΥΓΓΡΑΦΗ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Άρθρο 1. Αντικείμενο της Ειδικής Συγγραφής Υποχρεώσεων 4
Άρθρο 2. Έργο – Τόπος Εκτέλεσης 4
Άρθρο 3. Σύναψη σύμβασης 4
Άρθρο 4. Τεχνικές Προδιαγραφές – Διατάξεις και Κανονισμοί που ισχύουν 5
Άρθρο 6. Συμβατικά στοιχεία της εργολαβίας κατά σειρά ισχύος τους 7
Άρθρο 7. Εγγύηση καλής εκτέλεσης 8
Άρθρο 8. Επικοινωνία με τον Ανάδοχο – Κοινοποιήσεις εγγράφων 9
Άρθρο 9. Υποβαλλόμενες μελέτες – Προσόντα Μελετητή 9
Άρθρο 10. Διοίκηση της σύμβασης – Παρακολούθηση και επίβλεψη 10
Άρθρο 11. Προθεσμία 10
Άρθρο 12. Υπέρβαση προθεσμίας – Ποινικές ρήτρες – Έκπτωση Αναδόχου 12
Άρθρο 13 Γενικές υποχρεώσεις Αναδόχου 12
Άρθρο 14. Μελέτη των συνθηκών του Έργου 14
Άρθρο 15. Χρηματοδότηση και κρατήσεις υπέρ τρίτων – Προϋπολογισμός του Έργου 14
Άρθρο 16 Τροποποίηση της Σύμβασης 15
Άρθρο 17 Προκαταβολή 15
Άρθρο 18 Λογαριασμοί – Πιστοποιήσεις - Επιμέτρηση εργασιών 16
Άρθρο 19. Ποσοστό Γενικών Εξόδων και Οφέλους του Αναδόχου 18
Άρθρο 20. Διεύθυνση του Έργου – Μηχανικός εξοπλισμός και μέσα 18
Άρθρο 21. Επιλογή προσωπικού του Αναδόχου 19
Άρθρο 22. Ειδικές υποχρεώσεις του Αναδόχου για τις περιπτώσεις υπερωριακής εργασίας-Εργασίες σε αργίες και εορτές 20
Άρθρο 23 Κίνδυνος Έργου – Βλάβες – Ακαταλληλότητα Υλικών 21
Άρθρο 24. Ποιότητα εργασιών - Κακοτεχνίες 23
Άρθρο 25. Υλικά – Έλεγχος – Δοκιμές υλικών 24
Άρθρο 26. Έλεγχος - Δοκιμές κατασκευών 24
Άρθρο 27. Έλεγχος – Δοκιμές εξοπλισμού 25
Άρθρο 28. Επίβλεψη 25
Άρθρο 29. Ημερολόγιο του Έργου - Μητρώο Έργου 26
Άρθρο 30. Εκθέσεις πορείας του Έργου 27
Άρθρο 31. Βεβαίωση περάτωσης εργασιών 28
Άρθρο 32. Χρόνος υποχρεωτικής συντήρησης 28
Άρθρο 33 Παραλαβή 29
Άρθρο 34. Παράδοση προς χρήση πριν από την παραλαβή 30
Άρθρο 35. Διευκόλυνση της κυκλοφορίας – Πινακίδες ενδεικτικές του Έργου- Φωτογραφίες – Παραστατικά στοιχεία του έργου 31

Άρθρο 36. Ευθύνη του Αναδόχου 31
Άρθρο 37. Έκπτωση του Αναδόχου – Διάλυση σύμβασης 32
Άρθρο 38. Σήμανση – Τήρηση διατάξεων εργατικής νομοθεσίας 33
Άρθρο 39. Τήρηση περιβαλλοντικής, κοινωνικοασφαλιστικής και εργατικής νομοθεσίας 34
Άρθρο 40. Εγκαταστάσεις Οργανισμών Κοινής Ωφέλειας 34
Άρθρο 41. Απαιτούμενα μέτρα ασφάλειας και υγείας στο εργοτάξιο 35
Άρθρο 42. Πρόληψη και αντιμετώπιση εργασιακού κινδύνου (ΣΑΥ-ΦΑΥ) 41
Άρθρο 43. Ασφαλίσεις προσωπικού - Ατυχημάτων 45
Άρθρο 44. Οδοί προσπέλασης 52
Άρθρο 45. Καθαρισμός εργοταξίου, κατασκευών και εγκαταστάσεων - Φύλαξη εργοταξίου 53
Άρθρο 46 Επίλυση Διαφορών 54
Άρθρο 47. Προστασία περιβάλλοντος 54
Άρθρο 48. Εκχώρηση έργων σε τρίτους 55
Άρθρο 49. Παράλληλη εκτέλεση πολλών τμημάτων του Έργου 56
Άρθρο 50 Απόσβεση δικαιωμάτων Αναδόχου 56
Άρθρο 51 Μονομερής λύση της σύμβασης 57

Άρθρο 1. Αντικείμενο της Ειδικής Συγγραφής Υποχρεώσεων

Η παρούσα Ειδική Συγγραφή Υποχρεώσεων (ΕΣΥ) αφορά τους γενικούς και ειδικούς συμβατικούς όρους, με βάση τους οποίους, σε συνδυασμό με τους όρους των λοιπών τευχών δημοπράτησης και στοιχείων της προμελέτης, θα εκτελεστεί από τον ανάδοχο που θα αναδειχθεί για το έργο:
Αναβάθμιση και αναδιαρρύθμιση τμημάτων των κτιριακών υποδομών της αποκεντρωμένης οργανικής μονάδας «Δυτική Αττική Αγία Βαρβάρα» (εφεξής: «το Έργο»), προϋπολογισμού **12.450.000,00€** (συμπεριλαμβανομένου του Φ.Π.Α.). Το αντικείμενο του Έργου περιγράφεται αναλυτικά στο τεύχος της Τεχνικής Περιγραφής.
Η συμμετοχή στη διαγωνιστική διαδικασία με την υποβολή προσφοράς αποτελεί αμάχητο τεκμήριο ότι ο προσφέρων οικονομικός φορέας αποδέχεται ότι έχει μελετήσει και θα συμμορφωθεί με τα σχέδια και τα λοιπά στοιχεία της προμελέτης, καθώς και τις πρόσθετες απαιτήσεις του Έργου. Παράλειψη του Αναδόχου να ενημερωθεί με κάθε δυνατή πληροφορία που αφορά στο Έργο, δεν τον απαλλάσσει από την ευθύνη για την πλήρη συμμόρφωσή του με τις συμβατικές υποχρεώσεις του. Διευκρινίζεται ότι τα ειδικότερα ζητήματα που σχετίζονται με τη διαδικασία ανάθεσης της σύμβασης περιλαμβάνονται στα έγγραφα της Σύμβασης, ιδίως δε στη Διακήρυξη και τα Παραρτήματα αυτής. Το αντικείμενο και τα τεχνικά χαρακτηριστικά του Έργου περιλαμβάνονται, ιδίως, στην Τεχνική Περιγραφή - Προδιαγραφές και τα Παραρτήματα τους, και τον Κανονισμό Μελετών του Έργου

Άρθρο 2. Έργο – Τόπος Εκτέλεσης

Το Γενικό Νομαρχιακό Νοσοκομείο Δυτικής Αττικής «Η Αγία Βαρβάρα» είναι νοσηλευτικό ίδρυμα με μακρά ιστορία και μεγάλη προσφορά στον Τομέα Υγείας. Ιδρύθηκε το 1903 και έκτοτε επεκτεινόμενο και μεταβάλλοντας την διοικητική του δομή συνέβαλε στην αντιμετώπιση κρίσεων υγείας και ειδικών νοσημάτων. Σήμερα είναι ενιαίο με το Πανεπιστημιακό Γενικό Νοσοκομείο Αττικής «Αττικόν» βάσει του ΦΕΚ Α' 66/2.5.2025 νόμος υπ' αριθμ. 5194 αρ.33.
Σκοπός του έργου είναι η ανακαίνιση και αναδιαρρύθμιση τμήματος των υφισταμένων κτιριακών υποδομών προκειμένου να αναβαθμιστούν και να βελτιστοποιηθούν οι παρεχόμενες υπηρεσίες Υγείας αξιοποιούμενης της ενιαίας λειτουργίας με το ΠΓΝΑ «Αττικόν». Η προκύπτουσα πλήρης λειτουργική ενεργοποίηση του Γενικού Νοσοκομείου Δυτικής Αττικής «Η Αγία Βαρβάρα», θα διαμορφώσει μια ισχυρή υποστηρικτική βάση για την αποδοτικότερη κάλυψη των αυξανόμενων αναγκών υγείας του πληθυσμού, ενισχύοντας παράλληλα την ανθεκτικότητα και τη λειτουργική συνοχή του Εθνικού Συστήματος Υγείας.
Ως τόπος εκτέλεσης του Έργου ορίζεται το Γενικό Νοσοκομείο Δυτικής Αττικής «Η Αγία Βαρβάρα», οδός Δωδεκανήσου 1, ΤΚ 123 51, Αγία Βαρβάρα Αττικής – Δυτικός Τομέας, στο Δήμο Αθηναίων (Κωδικός NUTS: EL 302).

Άρθρο 3. Σύναψη σύμβασης

3.1 Η σύμβαση συνάπτεται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 105 του ν. 4412/2016 όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.
3.2 Κατά την υπογραφή της σύμβασης ο Ανάδοχος δηλώνει την έδρα του και την ακριβή διεύθυνσή του. Μέχρι την πλήρη εκκαθάριση της σύμβασης κάθε μεταβολή των στοιχείων αυτών δηλώνεται υποχρεωτικά και χωρίς καθυστέρηση στη Διευθύνουσα Υπηρεσία. Διαφορετικά, κάθε κοινοποίηση που γίνεται στην παλαιότερη διεύθυνση που έχει δηλώσει ο Ανάδοχος, επιφέρει όλα

τα νόμιμα αποτελέσματά της. Ο Ανάδοχος, κατά τον ίδιο παραπάνω χρόνο, δηλώνει εγγράφως για την παραλαβή των εγγράφων εξουσιοδοτημένο προς τούτο πρόσωπο, κάτοικο της έδρας της Διευθύνουσας Υπηρεσίας, το οποίο εγκρίνεται από τη Διευθύνουσα Υπηρεσία. Η δήλωση του Αναδόχου συνοδεύεται από δήλωση και του εξουσιοδοτούμενου προσώπου ότι αποδέχεται τον γενόμενο διορισμό του. Κάθε κοινοποίηση προς αυτόν θεωρείται ότι γίνεται προς τον Ανάδοχο. Αντικατάσταση του προσώπου αυτού είναι δυνατή με ανάλογη εφαρμογή της παραπάνω διαδικασίας. Η αντικατάσταση ισχύει μόνο μετά την αποδοχή του νέου προσώπου από τη Διευθύνουσα Υπηρεσία. Η Διευθύνουσα Υπηρεσία έχει πάντοτε το δικαίωμα να ζητά την αντικατάστασή του, αν αυτός αρνηθεί την παραλαβή εγγράφων ή απουσιάζει συστηματικά από την έδρα του ή γενικά κριθεί ακατάλληλος. Στην περίπτωση αυτή ο Ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να ορίσει χωρίς καμιά καθυστέρηση νέο εξουσιοδοτημένο πρόσωπο.

3.3 (Ισχύει εφόσον ο Ανάδοχος είναι κοινοπραξία) Επιπροσθέτως, η Ανάδοχος κοινοπραξία καταθέτει συμβολαιογραφική πράξη διορισμού κοινού εκπροσώπου της κοινοπραξίας έναντι του Κυρίου του Έργου και των υπηρεσιών. Με την ίδια πράξη ορίζεται υποχρεωτικά και ο αναπληρωτής του εκπροσώπου. Ο αναπληρωτής εκπροσωπεί τον Ανάδοχο σε κάθε περίπτωση απουσίας ή κωλύματος του εκπροσώπου, καθώς και σε περιπτώσεις θανάτου ή ανικανότητας αυτού. Ο εκπρόσωπος και ο αναπληρωτής του πρέπει να είναι φυσικό πρόσωπο από τα μέλη της κοινοπραξίας ή από τους νόμιμους εκπροσώπους των εταιριών που κοινοπρακτούν. Ο εκπρόσωπος ή ο αναπληρωτής του μπορούν να διορίζουν άλλους πληρεξούσιους για τη διενέργεια συγκεκριμένων πράξεων κατά την εκπροσώπηση της κοινοπραξίας, εφόσον δόθηκε σε αυτούς τέτοια εξουσία με την πράξη διορισμού τους. Ο διορισμός του εκπροσώπου και του αναπληρωτή και η αποδοχή του από αυτούς διαρκούν καθ' όλη τη διάρκεια του Έργου και μέχρι την πλήρη εκκαθάριση των σχέσεων του Αναδόχου με τον Κύριο του Έργου. Μαζί με την πράξη διορισμού κατατίθενται κατά την υπογραφή της σύμβασης και δηλώσεις αποδοχής του διορισμού τους από τον εκπρόσωπο και από τον αναπληρωτή του. Ο διορισμός του εκπροσώπου και του αναπληρωτή του και οι δηλώσεις αποδοχής πρέπει να είναι χωρίς αίρεση ή όρους και να εκτείνονται σε όλα τα θέματα που αφορούν την εκτέλεση της σύμβασης, στα οποία περιλαμβάνεται και η είσπραξη του εργολαβικού ανταλλάγματος και ο διορισμός αντικλήτου. Αντικατάσταση του εκ-προσώπου ή του αναπληρωτή του ή και των δύο γίνεται μόνο από κοινού από όλα τα μέλη της κοινοπραξίας με συμβολαιογραφική πράξη. Μόνο μετά την κοινοποίηση της πράξης αυτής και των δηλώσεων αποδοχής του διορισμού τους από τους διοριζόμενους παύει η εξουσία εκπροσώπησης αυτών που είχαν διορισθεί πριν.

3.4 (Ισχύει εφόσον ο Ανάδοχος είναι κοινοπραξία) Τα μέλη της Αναδόχου κοινοπραξίας ευθύνονται έναντι του Κυρίου του Έργου εις ολόκληρο για κάθε υποχρέωση που απορρέει από τη σύμβαση ή/και από τον νόμο.

Άρθρο 4. Τεχνικές Προδιαγραφές – Διατάξεις και Κανονισμοί που ισχύουν

Για το Έργο ισχύουν οι παρακάτω τεχνικές προδιαγραφές, κανονισμοί και ειδικές διατάξεις:

1. Η με αριθ. πρωτ. ΔΙΠΑΔ/οικ/273/17.7.2012 Απόφαση του αναπληρωτή Υπουργού Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών & Δικτύων με θέμα «Έγκριση τετρακοσίων σαράντα (440) Ελληνικών Τεχνικών Προδιαγραφών (ΕΤΕΠ), με υποχρεωτική εφαρμογή σε όλα τα Δημόσια έργα» (ΦΕΚ 2221 Β), και η συνοδευτική εγκύκλιος με αριθ. πρωτ. 3 ΔΙΠΑΔ/οικ/356/4.10.2012, Εγκύκλιος 26/2012 «Δημοσίευση απόφασης Αναπλ. Υπουργού Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων με θέμα: «Έγκριση τετρακοσίων σαράντα (440) Ελληνικών Τεχνικών Προδιαγραφών (ΕΤΕΠ) με υποχρεωτική εφαρμογή σε όλα τα Δημόσια Έργα».

2. Οι τεχνικές προδιαγραφές σύμφωνα με την παράγραφο 13 της εγκυκλίου 26/ΔΙΠΑΔ/οικ./356/4.10.2012 Έγκριση τετρακοσίων σαράντα (440) Ελληνικών Τεχνικών Προδιαγραφών (ΕΤΕΠ), με υποχρεωτική εφαρμογή σε όλα τα Δημόσια Έργα»

3. Τα έγγραφα της Σύμβασης (τεύχη, σχέδια κ.λπ.).

4. Η με αριθ. 6690/15.6.2012 Κοινή απόφαση Υπουργών Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας & Ναυτιλίας και Υποδομών, Μεταφορών & Δικτύων (ΦΕΚ 1914 Β), «Προϊόντα Δομικών Κατασκευών: χαρακτηριστικά, τεχνικές προδιαγραφές, διαδικασίες αξιολόγησης συμμόρφωσης και σήμανση συμμόρφωσης «CE», σε εφαρμογή των διατάξεων του π.δ. 334/1994.

5. Για οποιοδήποτε υλικό, κατασκευή, ποιοτικό έλεγχο (διαδικασίες / μεθόδους / δοκιμές κ.λπ.) που δεν καλύπτονται από τους προαναφερθέντες κανονισμούς και προδιαγραφές και τους λοιπούς όρους δημοπράτησης, θα εφαρμόζονται τα «Ευρωπαϊκά Πρότυπα» (ΕΤ) που έχουν εγκριθεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή Τυποποίησης (CEN) ή από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή Ηλεκτρονικής Τυποποίησης (CENELEC) ως «Ευρωπαϊκά Πρότυπα CEN» ή ως «Κείμενα εναρμόνισης (HD)», σύμφωνα με τους κοινούς κανόνες των Οργανισμών αυτών. Συμπληρωματικά προς τα ανωτέρω και κατά σειρά ισχύος θα εφαρμόζονται:

α. Οι Κοινές Τεχνικές Προδιαγραφές, ήτοι εκείνες που έχουν εκπονηθεί με διαδικασία αναγνωρισμένη από τα κράτη – μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με σκοπό την εξασφάλιση της ενιαίας εφαρμογής σε όλα τα κράτη – μέλη και έχουν δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

β. Οι «Ευρωπαϊκές Τεχνικές Εγκρίσεις» (ΕΤΕ) που είναι οι ευνοϊκές τεχνικές εκτιμήσεις της καταλληλότητας ενός προϊόντος για χρήση, με γνώμονα την ικανοποίηση των βασικών απαιτήσεων για τις κατασκευές, με βάση τα εγγενή χαρακτηριστικά του προϊόντος και τους τιθέμενους όρους εφαρμογής και χρήσης του. Τέτοιες ΕΤΕ χορηγούνται από τον Οργανισμό που είναι αναγνωρισμένος για τον σκοπό αυτό από το εκάστοτε κράτος – μέλος.

γ. Συμπληρωματικά προς τα παραπάνω, θα εφαρμόζονται οι προδιαγραφές ΕΛΟΤ (Ελληνικού Οργανισμού Τυποποίησης) και σε συμπλήρωση αυτών οι Προδιαγραφές ISO (International Standards Organization) και σε συμπλήρωση αυτών οι ASTM των ΗΠΑ.

6. Η εγκύκλιος 27 του Υπουργείου Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών & Δικτύων με αριθ. ΔΙΠΑΔ/οικ./369/15.10.2012 «Ένταξη στα συμβατικά τεύχη (ΕΣΥ) των δημοπρατούμενων έργων άρθρου σχετικού με τα απαιτούμενα μέτρα ασφάλειας και υγείας στο εργοτάξιο και το άρθρο 43 της παρούσας.

7. Η εγκύκλιος Ε 23/31.8.2001 του Υπουργείου ΠΕΧΩΔΕ «Κοινοποίηση της Υπουργικής Απόφασης «Οδηγίες υποχρεωτικής εφαρμογής για το περιεχόμενο, τον έλεγχο και την έγκριση Προγράμματος Ποιότητας Έργου»» και η συνημμένη σ' αυτήν απόφαση με αριθ. ΔΙΠΑΔ/οικ./611/24.7.2001 (ΦΕΚ 1013 Β).

8. Η απόφαση με αριθ. ΔΙΠΑΔ/οικ./12/13.1.2009(ΦΕΚ 125 Β) απόφαση Υπουργού ΠΕΧΩΔΕ «Οδηγίες για την παρακολούθηση και την εφαρμογή των Προγραμμάτων Ποιότητας Έργων (ΠΠΕ)».

9. Ο ν. 1650/1986 «Για την προστασία του περιβάλλοντος» (ΦΕΚ 160 Α), όπως ισχύει σήμερα μετά την τροποποίησή του με τον ν. 3010/2002 (ΦΕΚ 91 Α), οι σχετικές υπουργικές αποφάσεις που εκδόθηκαν σε εφαρμογή του, καθώς και οι σχετικές με την προστασία του περιβάλλοντος εγκύκλιοι κ.λπ. του Υπουργείου ΠΕΧΩΔΕ (Εγκ. Α213/5.12.1975 κ.λπ.) καθώς και οποιεσδήποτε λοιπές διατάξεις της περιβαλλοντικής νομοθεσίας τυγχάνουν εφαρμοστέες.

10. Η απόφαση Υφυπουργού ΠΕΧΩΔΕ με αριθ. ΔΙΠΑΔ/οικ/889/27.11.2002 (ΦΕΚ 16 Β/2003) «Πρόληψη και αντιμετώπιση του εργασιακού κινδύνου κατά την κατασκευή Δημοσίων Έργων (ΣΑΥ και ΦΑΥ)».

11. Ο ν. 3193/2003 (ΦΕΚ 266 Α) «Κανόνες τιμολόγησης, ρυθμίσεις ΦΠΑ ηλεκτρονικών υπηρεσιών και άλλες διατάξεις».

12. Ο ν. 3212/2003 (ΦΕΚ 308 Α) «Άδεια δόμησης, πολεοδομικές και άλλες διατάξεις θεμάτων

αρμοδιότητας Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων».
13. Ο ν. 3263/2004 (ΦΕΚ 179 Α) «Μειοδοτικό σύστημα ανάθεσης των Δημοσίων Έργων και συναφείς διατάξεις».
14. Ο ν. 3310/2005 (ΦΕΚ 30 Α) «Μέτρα για τη διασφάλιση της διαφάνειας και την αποτροπή καταστρατηγήσεων κατά τη διαδικασία σύναψης δημοσίων συμβάσεων».
15. Ο ν. 3414/2005 (ΦΕΚ 279 Α) «Τροποποίηση του ν. 3310/05 «Μέτρα για τη διασφάλιση της διαφάνειας και την αποτροπή καταστρατηγήσεων κατά τη διαδικασία σύναψης δημοσίων συμβάσεων».
16. Ο ν. 4412/2016 «Δημόσιες συμβάσεις έργων, προμηθειών και υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ)», όπως τροποποιήθηκε, συμπληρώθηκε και ισχύει.
17. Η Εγκύκλιος με αριθ. πρωτ. 3434/15.11.2005 του Υπουργείου ΠΕΧΩΔΕ, Εγκύκλιος 38, Ορθή επανάληψη 23.11.2005 «Οδηγός εκπόνησης μελετών Δημοσίων έργων».
18. Ο ν. 3481/2006 (ΦΕΚ 162 Α) «Τροποποιήσεις στη νομοθεσία για το Εθνικό Κτηματολόγιο, για την ανάθεση και εκτέλεση συμβάσεων έργων και μελετών και άλλες διατάξεις».
19. Η Εγκύκλιος με αριθ. πρωτ. Δ17γ/03/114/ΦΝ 443/26.7.2006 του Υπουργείου ΠΕΧΩΔΕ, Εγκύκλιος 20 «Τροποποιήσεις νομοθετικού πλαισίου έργων και μελετών».
20. Ο ν. 3669/2008 (ΦΕΚ 116 Α) «Κωδικοποίηση της Νομοθεσίας Κατασκευής Δημοσίων Έργων», όπως ισχύει.
21. Η κ.υ.α. με αριθ. πρωτ. 36259/1757/Ε103/2010 (ΦΕΚ 1312 Β) «Μέτρα, όροι και πρόγραμμα για την εναλλακτική διαχείριση των αποβλήτων από εκσκαφές, κατασκευές και κατεδαφίσεις (ΑΕΚΚ)».
22. Ο ν. 4070/2012 (ΦΕΚ 82 Α) «Ρυθμίσεις Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών, Μεταφορών, Δημοσίων Έργων και άλλες διατάξεις».
23. Οποιοιδήποτε άλλοι Κανονισμοί, Τεχνικές Προδιαγραφές και Ειδικές Διατάξεις, καθώς και Εγκύκλιοι, Οδηγίες, Διαταγές και Αποφάσεις των υπουργείων Υποδομών & Μεταφορών και Περιβάλλοντος & Ενέργειας, που δεν αναφέρονται ρητώς προηγουμένως, αλλά άπτονται του αντικειμένου του Έργου.

Άρθρο 6. Συμβατικά στοιχεία της εργολαβίας κατά σειρά ισχύος τους.

Συμβατικά στοιχεία της υπόψη εργολαβίας ορίζονται όσα αναφέρονται στο ειδικό άρθρο της Διακήρυξης και ισχύουν με την ίδια σειρά προτεραιότητας, στην περίπτωση που εμφανίζεται ασυμφωνία όρων μεταξύ τους. Η σειρά ισχύος αυτών καθορίζεται ως εξής:
1. Το Ιδιωτικό Συμφωνητικό
2. Η Διακήρυξη με τα Παρατήματά της
3. Η Οικονομική Προσφορά
4. Το Τιμολόγιο Δημοπράτησης
5. Ο Κανονισμός Μελετών του Έργου
6. Η Ειδική Συγγραφή Υποχρεώσεων (ΕΣΥ)
7. Οι Τεχνικές Προδιαγραφές και τα Παραρτήματά τους
8. Η Τεχνική Περιγραφή
9. Ο Προϋπολογισμός Δημοπράτησης
10. Η προμελέτη του έργου
11. Η Τεχνική Προσφορά – Μελέτη
12. Το εγκεκριμένο Χρονοδιάγραμμα κατασκευής του έργου.

Σε περίπτωση τυχόν ασυμφωνίας στο περιεχόμενο ενός και του αυτού από τα συμβατικά στοιχεία του παρόντος άρθρου η τελική επιλογή θα ανήκει στην Αναθέτουσα Αρχή και ο Ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να συμμορφωθεί αναντίρρητα σε αυτήν, χωρίς να δικαιούται να προβάλει

οποιαδήποτε απαίτηση για αποζημίωση, από αυτήν την αιτία.
Επίσης συμβατική ισχύ έχουν τα παρακάτω, επειδή είναι δημοσιευμένα κείμενα:
α. Τα εγκεκριμένα ενιαία Τιμολόγια
β. Οι Ευρωκώδικες
γ. Οι εγκεκριμένες Ελληνικές Τεχνικές Προδιαγραφές (ΕΤΕΠ), σύμφωνα με την με αριθ. ΔΙΠΑΔ/οικ./273/17.7.2012 απόφαση του αναπληρωτή Υπουργού Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών & Δικτύων δ. Οι Προδιαγραφές ΕΛΟΤ και ISO.
Σε κάθε περίπτωση, από όλα τα παραπάνω συμβατικά στοιχεία και τεύχη, κατά την εκτέλεση του Έργου, θα υπερισχύει η σύμβαση κατασκευής του Έργου, όπως θα υπογραφεί μετά την απόφαση κατακύρωσης της δημοπρασίας, προς την οποία θα είναι σύμφωνη.

Άρθρο 7. Εγγύηση καλής εκτέλεσης

7.1 Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 72 του ν. 4412/2016 καθώς και το άρθρο 17 της Διακήρυξης, ο Ανάδοχος υποχρεούται σε παροχή εγγύησης καλής εκτέλεσης. Ειδικότερα, μέχρι και την υπογραφή του συμφωνητικού, ο Ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να προσκομίσει και να καταθέσει εγγύηση για την «καλή εκτέλεση» γραμμένη στα Ελληνικά ή τουλάχιστον συνοδευόμενη από επίσημη μετάφραση (δηλαδή του Υπουργείου Εξωτερικών, ή Ελληνικής Προξενικής Αρχής ή Έλληνα Δικηγόρου). Το ύψος της εγγύησης ορίζεται σε ποσοστό πέντε τοις εκατό (5%) επί της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης, σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 72 του ν. 4412/2016.Η εγγύηση καλής εκτέλεσης κατατίθεται μέχρι και την υπογραφή της σύμβασης σύμφωνα με τα ειδικότερα οριζόμενα στη Διακήρυξη.
7.2 Η εγγύηση καλής εκτέλεσης καταπίπτει υπέρ της Αναθέτουσας Αρχής στην περίπτωση παραβίασης από τον Ανάδοχο των όρων που ορίζονται στη σύμβαση. Η εγγύηση καλής εκτέλεσης καλύπτει συνολικά και χωρίς διακρίσεις την εφαρμογή όλων των όρων της σύμβασης και κάθε απαίτηση της Αναθέτουσας Αρχής ή του Κυρίου του Έργου έναντι του Αναδόχου. Ο χρόνος ισχύος της εγγύησης καλής εκτέλεσης πρέπει να είναι μεγαλύτερος κατά τρεις (3) τουλάχιστον μήνες από το άθροισμα της συμβατικής προθεσμίας, της οριακής προθεσμίας και του χρόνου υποχρεωτικής συντήρησης του Έργου, σύμφωνα με το άρθρο 171 του ν. 4412/2016 και τα έγγραφα της σύμβασης.
7.3 Σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 72 του ν. 4412/2016, σε περίπτωση τροποποίησης της σύμβασης κατά το άρθρο 132, περί τροποποίησης συμβάσεων κατά τη διάρκειά τους, η οποία συνεπάγεται αύξηση της συμβατικής αξίας, η Αναθέτουσα Αρχή απαιτεί από τον Ανάδοχο να καταθέσει μέχρι και την υπογραφή της τροποποιημένης σύμβασης, συμπληρωματική εγγύηση καλής εκτέλεσης το ύψος της οποίας ανέρχεται σε ποσοστό πέντε τοις εκατό (5%) επί του ποσού της αύξησης της αξίας της σύμβασης. Σε περίπτωση τροποποίησης της σύμβασης σύμφωνα με τις διατάξεις της σύμβασης και του νόμου, η οποία συνεπάγεται αύξηση της συμβατικής αξίας, ο Ανάδοχος πρέπει να καταθέσει μέχρι και την υπογραφή της τροποποιημένης σύμβασης, συμπληρωματική εγγύηση καλής εκτέλεσης το ύψος της οποίας ανέρχεται σε πέντε τοις εκατό (5%) επί του ποσού της αύξησης της αξίας της σύμβασης.
7.4 Η εγγύηση καλής εκτέλεσης εκδίδεται από πιστωτικό ή χρηματοδοτικό ίδρυμα ή ασφαλιστική επιχείρηση κατά την έννοια των περιπτώσεων β΄ και γ΄ της παρ. 1 του άρθρου 14 Ν. 4364/2016 (Α΄ 13) που λειτουργούν νόμιμα στα κράτη-μέλη της ΣΔΣ και έχουν, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις, το δικαίωμα αυτό. Σε περίπτωση αμφιβολιών για την εγκυρότητα του πιστωτικού ιδρύματος που εξέδωσε την εγγυητική επιστολή αποφαίνεται γραπτά η Τράπεζα της Ελλάδος. Μπορούν, επίσης, να εκδίδονται από το ΤΜΕΔΕ ή να παρέχονται με γραμμάτιο του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων με παρακατάθεση του αντίστοιχου χρηματικού ποσού. Οι εγγυητικές επιστολές θα είναι σύμφωνες με τις διατάξεις του άρθρου 72 του ν. 4412/2016, καθώς και με τα

προβλεπόμενα στην Διακήρυξη, και θα απευθύνονται προς την Αναθέτουσα Αρχή.
7.5 Η εγγύηση καλής εκτέλεσης επιστρέφεται χωρίς καθυστέρηση, μετά από την παραλαβή του Έργου, σύμφωνα με το άρθρο 27 της παρούσας και την έγκριση του τελικού λογαριασμού του Έργου.
7.6 Η εγγυητική επιστολή καλής εκτέλεσης καταπίπτει με αιτιολογημένη απόφαση της Αναθέτουσας Αρχής, η οποία εκδίδεται μετά από προηγούμενη εισήγηση της Διευθύνουσας Υπηρεσίας.

Άρθρο 8. Επικοινωνία με τον Ανάδοχο – Κοινοποιήσεις εγγράφων

8.1 Η επικοινωνία με τον Ανάδοχο συντελείται είτε:
(α) με δικαστικό επιμελητή, κατόπιν παραγγελίας του αρμόδιου οργάνου είτε πληρεξουσίου νομικού εκπροσώπου του· είτε
(β) με ηλεκτρονική αποστολή, σύμφωνα με τον ν. 4727/2020 (Α' 184).
Η κοινοποίηση της ειδικής πρόσκλησης και της απόφασης έκπτωσης του άρθρου 160 του ν. 4412/2016 καθώς και της ειδικής διαταγής του άρθρου 159 του ν. 4412/2016, γίνεται αποκλειστικά με δικαστικό επιμελητή κατά την περ. α΄.
8.2 Για την κοινοποίηση, σύμφωνα με την περ. α' συντάσσεται σχετικό αποδεικτικό επίδοσης. Κατά τα λοιπά, εφαρμόζονται ανάλογα οι οικείες διατάξεις του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας. Ο Ανάδοχος γνωστοποιεί στη Διευθύνουσα Υπηρεσία τη νόμιμη εκπροσώπησή του ή τους πληρεξούσιους σύμφωνα με το άρθρο 3 της παρούσας, προσκομίζοντας τα απαραίτητα ανά περίπτωση νομιμοποιητικά έγγραφα.
8.3 Επικοινωνία του Αναδόχου αναφορικά με εργασίες που μπορεί να επηρεάσουν τη συνολική λειτουργία του κτιρίου της Κεντρικής Υπηρεσίας του Υπουργείου, πρέπει να λαμβάνει χώρα τουλάχιστον δέκα (10) εργάσιμες ημέρες πριν την εκτέλεση των εν λόγω εργασιών. Στις περιπτώσεις αυτές, πρέπει να προηγηθεί αμελλητί προφορική επικοινωνία του Αναδόχου με την Τεχνική Υπηρεσία που στεγάζονται στο κτίριο, ανάλογα με τη βαρύτητα, το είδος και το βαθμό του επείγοντος της ειδοποίησης. Για παράδειγμα, πρέπει να προηγηθεί αμελλητί γραπτή επικοινωνία με το Τμήμα Προγραμματισμού & Εποπτείας Έργων και το Τμήμα Τεχνικής Υποστήριξης της Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Υγείας για χειρισμούς υφιστάμενων εγκαταστάσεων (διακοπή παροχών κ.λπ.), υπόδειξη θέσης διέλευσης εγκαταστάσεων, συνεννοήσεις για τεχνικά θέματα καθώς και για οχλούσες δραστηριότητες όπως ενδεικτικά θορυβώδεις εργασίες, εργασίες που προκαλούν κραδασμούς, μετακινήσεις βαριών υλικών, κ.λπ.

Άρθρο 9. Υποβαλλόμενες μελέτες – Προσόντα Μελετητή

9.1 Οι υποβαλλόμενες μελέτες (ή οι τυχόν τροποποιήσεις τους) εγκρίνονται από την Αναθέτουσα Αρχή, μόνον εφόσον έχουν εκπονηθεί και υπογραφεί νόμιμα από πρόσωπα που έχουν την ιδιότητα του μελετητή για την εκπόνηση των μελετών δημόσιων έργων και διαθέτουν τα νόμιμα προσόντα κατά τις κείμενες διατάξεις σχετικά με τους όρους άσκησης του επαγγέλματος του μελετητή καθώς και σε συμφωνία με τους όρους της Διακήρυξης.
9.2 Ο Ανάδοχος υποχρεούται να χρησιμοποιήσει για την εκτέλεση της σύμβασης τους μελετητές που δήλωσε κατά τη διαδικασία του διαγωνισμού και να δηλώσει αμέσως την αποχώρηση οποιουδήποτε μελετητή από την εκτέλεση της σύμβασης για οποιονδήποτε λόγο. Η Διευθύνουσα Υπηρεσία ερευνά τους λόγους της αποχώρησης και εγκρίνει την αναπλήρωσή του με μελετητή που διαθέτει τουλάχιστον τα ίδια προσόντα, αν η αποχώρηση οφείλεται σε σπουδαίο λόγο. Η

αποχώρηση μελετητή από την εκτέλεση της σύμβασης χωρίς σπουδαίο λόγο συνιστά σοβαρή πλημμέλεια κατά την εκτέλεση ουσιώδους απαίτησης δημόσιας σύμβασης και επιφέρει τον αποκλεισμό του μελετητή που αποχώρησε από διαγωνισμούς για χρονικό διάστημα έξι (6) μηνών από την έκδοση της απόφασης της Διευθύνουσας Υπηρεσίας περί αναπλήρωσής του. Αν η αποχώρηση έγινε με ευθύνη του Αναδόχου και δεν κριθεί δικαιολογημένη, μπορεί αυτός να κηρυχθεί έκπτωτος. Κατά τα λοιπά, η αντικατάσταση μελετητή επιτρέπεται υπό τους όρους του άρθρου 132 του ν. 4412/2016 κατόπιν ρητής έγκρισης της Αναθέτουσας Αρχής.

9.3 Οι μελετητές της οριστικής μελέτης και της μελέτης εφαρμογής έχουν την υποχρέωση να αναγράφουν την επωνυμία των μελετητών που έχουν εκπονήσει τις προμελέτες του Έργου στα σχέδια και τα λοιπά έγγραφα της μελέτης τους καθώς και σε τυχόν δημοσιεύσεις ή παρουσιάσεις τους.

9.4 Οι υποβαλλόμενες κατά στάδιο μελέτες, καθώς και η συνολική μελέτη εγκρίνονται από το αρμόδιο, κατά περίπτωση όργανο της Αναθέτουσας Αρχής. Οι μελέτες υποβάλλονται στη Διευθύνουσα Υπηρεσία, η οποία πραγματοποιεί συνοπτικό έλεγχο για την πληρότητα των παραδοτέων σύμφωνα με τη σύμβαση και εκδίδει σχετική βεβαίωση μέσα σε είκοσι (20) ημέρες, αλλιώς η βεβαίωση θεωρείται ως αυτοδικαίως εκδοθείσα.

Άρθρο 10. Διοίκηση της σύμβασης – Παρακολούθηση και επίβλεψη

Η παρακολούθηση, ο έλεγχος και η διοίκηση της σύμβασης ασκούνται από το Τμήμα Προγραμματισμού & Εποπτείας Έργων της Διεύθυνσης Τεχνικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Υγείας. Η επίβλεψη αποσκοπεί ιδίως, στην πιστή εκπλήρωση από τον Ανάδοχο των όρων της σύμβασης, στην εκπόνηση της μελέτης και στην κατασκευή του Έργου, σύμφωνα με τους κανόνες της τέχνης και της επιστήμης, ώστε το Έργο να ανταποκρίνεται στον προορισμό του και δεν μειώνει τις ευθύνες του Αναδόχου που απορρέουν από τη σύμβαση και το νόμο.

Άρθρο 11. Προθεσμία

11.1 Για την προθεσμία εκτέλεσης του Έργου εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 145 και 147 του ν. 4412/2016. Η συνολική προθεσμία εκτέλεσης του Έργου ορίζεται σε **είκοσι οκτώ (28) μήνες** και αρχίζει από την υπογραφή της σύμβασης. Μέσα στη συνολική αυτή προθεσμία, πρέπει να έχουν γίνει όλες οι μελέτες και οι επιμέρους εργασίες του Έργου και να έχουν ολοκληρωθεί οι προβλεπόμενες από τη σύμβαση δοκιμές που τυχόν θα προβλέπονται από τη μελέτη για την κατασκευή του Έργου.

Εντός **τεσσάρων (4) μηνών** από την υπογραφή της σύμβασης, ο Ανάδοχος υποχρεούται να παραδώσει στην Διευθύνουσα Υπηρεσία τη μελέτη εφαρμογής του Έργου προς έγκριση (τμηματική προθεσμία).

11.2 Μέσα σε προθεσμία δεκαπέντε (15) ημερών από την υπογραφή της Σύμβασης, ο Ανάδοχος με βάση την ως άνω συνολική προθεσμία, συντάσσει και υποβάλλει στη Διευθύνουσα Υπηρεσία το Χρονοδιάγραμμα Μελετών και Κατασκευής του Έργου, το οποίο τηρεί τις προβλέψεις των εγγράφων της σύμβασης και περιλαμβάνει την έναρξη και αποπεράτωση της μελέτης καθώς και την έναρξη και αποπεράτωση των εργασιών ώστε να είναι δυνατός ο έγκαιρος προγραμματισμός των λειτουργιών του κτιρίου της Κεντρικής Υπηρεσίας. Το Χρονοδιάγραμμα θα συνοδεύεται από τεχνική έκθεση, στην οποία περιγράφονται αναλυτικά οι μέθοδοι εργασίας, τα μηχανήματα που θα χρησιμοποιηθούν και οι αποδόσεις τους, ο αριθμός των εργατών κ.λπ., για τις κύριες εργασίες, κατά τρόπο που να τεκμηριώνεται η αξιοπιστία του προτεινόμενου χρονοδιαγράμματος. Το

χρονοδιάγραμμα αναλύει ανά μήνα τις εργασίες που προβλέπεται να εκτελεσθούν, και συντάσσεται με την μορφή τετραγωνικού πίνακα που περιλαμβάνει χρονική ανάλυση των ποσοτήτων, ανά εργασία ή ομάδα εργασιών και συνοδεύεται από γραμμικό διάγραμμα και σχετική έκθεση. Η Διευθύνουσα Υπηρεσία εγκρίνει μέσα σε δεκαπέντε (15) ημέρες το χρονοδιάγραμμα και μπορεί να τροποποιήσει τις προτάσεις του Αναδόχου, ιδίως αναφορικά με την κατασκευαστική αλληλουχία, την κατασκευασιμότητα της μεθοδολογίας και την επίτευξη των χρονικών οροσήμων της σύμβασης. Το εγκεκριμένο Χρονοδιάγραμμα αποτελεί συμβατικό στοιχείο του Έργου. Αναπροσαρμογές του χρονοδιαγράμματος εγκρίνονται, όταν μεταβληθούν οι προθεσμίες, το αντικείμενο ή οι ποσότητες των εργασιών. Η έναρξη των εργασιών του Έργου από μέρους του Αναδόχου δεν μπορεί να καθυστερήσει πέρα των σαράντα (40) ημερών από την υπογραφή της Σύμβασης. Η μη τήρηση των ανωτέρω προθεσμιών με υπαιτιότητα του Αναδόχου συνεπάγεται την επιβολή των διοικητικών και παρεπόμενων χρηματικών κυρώσεων, αποτελεί δε λόγο έκπτωσης αυτού.

11.3 Ο Ανάδοχος κατασκευής του έργου υποχρεούται επίσης μέσα σε εξήντα (60) ημέρες από την υπογραφή της σύμβασης να συντάξει και να υποβάλει οργανόγραμμα του εργοταξίου, στο οποίο θα περιγράφονται λεπτομερώς τα πλήρη/στοιχεία στελεχών, εξοπλισμού και μηχανημάτων που θα περιλαμβάνει η εργοταξιακή ανάπτυξη για την εκτέλεση του Έργου.

11.4 Ο Ανάδοχος δεσμεύεται να συνεχίσει την κατασκευή του Έργου για επιπλέον της προθεσμίας της παρ. 1 χρονικό διάστημα, ίσο προς το ένα δεύτερο (1/2) αυτής (οριακή προθεσμία). Για τον υπολογισμό της οριακής προθεσμίας δεν προσμετρώνται τυχόν παρατάσεις της προθεσμίας της παρ.1. Η οριακή προθεσμία αρχίζει την επομένη της λήξης της συνολικής προθεσμίας της παρ. 1 και κατά τη διάρκειά της η Προϊσταμένη Αρχή δύναται να χορηγεί παρατάσεις, κατόπιν εισήγησης της Διευθύνουσας Υπηρεσίας, χωρίς αίτηση του Αναδόχου. Μετά την πάροδο της οριακής προθεσμίας, η Σύμβαση διαλύεται, σύμφωνα με το άρθρο 161 του Ν. 4412/2016, εκτός αν συντρέχουν οι προϋποθέσεις της παρ. 6 του παρόντος άρθρου. Το αίτημα υποβάλλεται οποτεδήποτε μέχρι τη λήξη της τρέχουσας κάθε φορά προθεσμίας και η Προϊσταμένη Αρχή αποφαίνεται εντός τριάντα (30) ημερών, αλλιώς τεκμαίρεται η αποδοχή της αίτησης και η ρητή ή σιωπηρή παράταση ανατρέχει στη λήξη της προηγούμενης προθεσμίας. Με την απόφαση παράτασης επιμερίζεται πάντοτε η ευθύνη για την καθυστέρηση, αλλιώς νοείται ως οφειλόμενη αποκλειστικά στον Ανάδοχο.

11.5 Γεγονότα ανωτέρας βίας αναστέλλουν την πάροδο των προθεσμιών του Έργου, εφόσον ο Ανάδοχος υποβάλλει σχετική αίτηση εντός δέκα (10) ημερών, ευθύς μόλις τούτα εμφανιστούν. Επί της αίτησης του Αναδόχου αποφασίζει η Διευθύνουσα Υπηρεσία εντός αποκλειστικής προθεσμίας δέκα (10) ημερών, άλλως τεκμαίρεται η αποδοχή της αίτησης. Η αναστολή του προηγούμενου εδαφίου δεν δύναται σε καμία περίπτωση να υπερβεί το ένα δέκατο (1/10) της συνολικής συμβατικής προθεσμίας εκτέλεσης του Έργου.

11.6 Η συνολική προθεσμία εκτέλεσης του Έργου δύναται να παραταθεί και μετά την πάροδο της οριακής προθεσμίας, εφόσον υποβληθεί αίτημα του Αναδόχου και εγκριθεί από την Προϊσταμένη Αρχή. Η παράταση αυτή χορηγείται για χρόνο ίσο με την προθεσμία της παρ. 1.

Επίσης, αν ο Ανάδοχος υποχρεωθεί να επανυποβάλει προς έγκριση μελέτη, επειδή η Διευθύνουσα Υπηρεσία έκρινε ότι η υποβληθείσα χρειάζεται διορθώσεις, ο χρόνος καθυστέρησης βαρύνει τον Ανάδοχο και δεν δικαιολογεί παράταση της προθεσμίας, ούτε οδηγεί σε αναστολή της συνολικής προθεσμίας εκτέλεσης της σύμβασης. Αν η Διευθύνουσα Υπηρεσία ζητήσει την επανυποβολή μελέτης ή σταδίου αυτής λόγω αλλαγών ή συμπληρώσεων, που δεν εμπίπτουν στις συμβατικές υποχρεώσεις του Αναδόχου, ορίζεται, με το ίδιο έγγραφο, και εύλογη προθεσμία για την επανυποβολή της μελέτης ή σταδίου αυτής και τηρείται, αν απαιτείται, η διαδικασία περί τροποποίησης της σύμβασης στη διάρκειά της. Στην περίπτωση αυτήν, η συνολική προθεσμία για την εκτέλεση του Έργου παρατείνεται για χρόνο ίσο με την προθεσμία που ορίζεται για την

παράδοση της τροποποιημένης μελέτης.
11.7 Η παράταση των προθεσμιών γίνεται μόνον ύστερα από έγκριση της Προϊσταμένης Αρχής του Έργου, αν οι καθυστερήσεις δεν οφείλονται σε υπαιτιότητα του αναδόχου. Σε κάθε περίπτωση ο ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να συνεχίσει την κατασκευή του Έργου για επιπλέον χρονικό διάστημα ίσο προς το ένα δεύτερο της συνολικής προθεσμίας του έργου και όχι μικρότερο των τριών (3) μηνών (παρ.4, άρθρο 147 του ν. 4412/2016).
Η συνολική προθεσμία υπολογίζεται με βάση την αρχική συμβατική προθεσμία και τις τυχόν παρατάσεις που εγκρίθηκαν ύστερα από σχετικό αίτημα του αναδόχου μέσα στην αρχική συμβατική προθεσμία και δεν οφείλονται σε υπαιτιότητά του.

Άρθρο 12. Υπέρβαση προθεσμίας – Ποινικές ρήτρες – Έκπτωση Αναδόχου

12.1 Στην περίπτωση που γίνει υπέρβαση της συνολικής συμβατικής προθεσμίας ή των τυχόν τμηματικών προθεσμιών κατασκευής του Έργου επιβάλλονται στον ανάδοχο ποινικές ρήτρες και λοιπές κυρώσεις σύμφωνα με το άρθρο 148 του ν. 4412/2016.
12.2 Η ποινική ρήτρα, που επιβάλλεται στον Ανάδοχο για κάθε ημέρα υπέρβασης της εγκεκριμένης προθεσμίας του Έργου ορίζεται σε δεκαπέντε τοις εκατό (15%) της μέσης ημερήσιας αξίας του Έργου και επιβάλλεται για αριθμό ημερών ίσο με το είκοσι τοις εκατό (20%) της προβλεπόμενης από τη σύμβαση προθεσμίας της παρ. 1. Για τις επόμενες ημέρες μέχρι ακόμα δεκαπέντε τοις εκατό (15%) της προθεσμίας της παρ. 1, η ποινική ρήτρα για κάθε ημέρα ορίζεται σε είκοσι τοις εκατό (20%) της μέσης ημερήσιας αξίας του Έργου. Ως μέση ημερήσια αξία, νοείται το πηλίκο της αξίας της Σύμβασης δηλαδή του συνολικού χρηματικού ποσού της Σύμβασης, μαζί με το ποσό των συμπληρωματικών συμβάσεων, εάν υπάρχουν, και χωρίς Φ.Π.Α., προς την εγκεκριμένη προθεσμία του έργου δηλαδή την προθεσμία της παρ. 1 και όλες τις παρατάσεις που έχουν εγκριθεί μετά από σχετικό αίτημα του Αναδόχου. Οι ποινικές ρήτρες, που επιβάλλονται για την υπέρβαση της εγκεκριμένης συνολικής προθεσμίας δεν επιτρέπεται να υπερβούν συνολικά ποσοστό έξι τοις εκατό (6%) της αξίας της Σύμβασης, χωρίς Φ.Π.Α.
12.3 Η ποινική ρήτρα που επιβάλλεται στον Ανάδοχο για κάθε ημέρα υπέρβασης της τμηματικής προθεσμίας του Έργου (όπως αυτή ορίζεται στο άρθρο 11 της παρούσης) ορίζεται σε δεκαπέντε (15%) της μέσης ημερήσιας αξίας του Έργου και επιβάλλεται για αριθμό ημερών έως εξήντα (60). Το συνολικό ποσό της ποινικής ρήτρας για υπέρβαση της τμηματικής προθεσμίας δεν μπορεί να ξεπεράσει σε ποσοστό το τρία τοις εκατό (3%) της αξίας της σύμβασης, χωρίς Φ.Π.Α. Σε περίπτωση επίτευξης της συνολικής προθεσμίας του Έργου η εν λόγω ποινική ρήτρα υπέρβασης της τμηματικής προθεσμίας του έργου επιστρέφεται στον Ανάδοχο.
12.4 Αν ο Ανάδοχος δεν εκπληρώνει τις συμβατικές του υποχρεώσεις ή δεν συμμορφώνεται με τις γραπτές εντολές της Υπηρεσίας, που είναι σύμφωνες με τη σύμβαση ή τον νόμο, κηρύσσεται έκπτωτος από την εργολαβία, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 160 του ν. 4412/2016.

Άρθρο 13 Γενικές υποχρεώσεις Αναδόχου

13.1 Ο Ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να εκπονήσει τη μελέτη και να κατασκευάσει το Έργο κατά τους όρους της σύμβασης και τις έγγραφες εντολές των αρμοδίων, κατά περίπτωση οργάνων του φορέα κατασκευής του Έργου, εφόσον αυτές φέρουν τα κατά νόμο απαραίτητα εξωτερικά στοιχεία νομιμότητας, ευθυνόμενος έναντι του Κυρίου του Έργου για την επιμέλεια που επιδεικνύει και στις δικές του υποθέσεις.
13.2 Δια της συμμετοχής του στην οικεία διαγωνιστική διαδικασία, ο Ανάδοχος δηλώνει ότι έλαβε

πλήρη γνώση των συμβατικών τευχών. Ο Ανάδοχος δεσμεύεται ρητά ότι θα εκτελέσει το Έργο σύμφωνα με τους όρους, τις προδιαγραφές και τις τεχνικές περιγραφές που περιλαμβάνονται αναλυτικά στα συμβατικά τεύχη.

13.3 Ο Ανάδοχος δεν μπορεί να προβεί σε εκτέλεση εργασιών κατά τροποποίηση της μελέτης του Έργου, παρά μόνο αν προηγηθεί τροποποίηση της μελέτης σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 144 του ν. 4412/2016, περί τροποποίησης της εγκεκριμένης μελέτης κατά τη διάρκεια εκτέλεσης του Έργου. Με την επιφύλαξη τυχόν αξιώσεων του Εργοδότη κατά του Αναδόχου λόγω πλημμελειών της μελέτης με βάση τις ισχύουσες διατάξεις, αν ανακύψει αστοχία της μελέτης ή τμήματος αυτής κατά την εκτέλεση του Έργου, ο Ανάδοχος υποχρεούται να ενημερώσει αμελλητί τη Διευθύνουσα Υπηρεσία και να απέχει από κάθε πράξη και ενέργεια που τροποποιεί ή επαυξάνει το συμβατικό αντικείμενο και συνδέεται με την αστοχία της μελέτης. Για το διάστημα μέχρι την απόφαση της Διευθύνουσας Υπηρεσίας, ο Ανάδοχος δεν εκτελεί εργασίες και δεν δικαιούται να λάβει οιαδήποτε αποζημίωση για όσες εκτέλεσε χωρίς εντολή.

13.4 Ο Ανάδοχος υποχρεούται να διαθέσει για το Έργο όλο το απαιτούμενο προσωπικό, υλικά, μηχανήματα, οχήματα, αποθηκευτικούς χώρους, εργαλεία και οποιαδήποτε άλλα μέσα. Η Διευθύνουσα Υπηρεσία μπορεί πάντα να διατάσσει την απομάκρυνση του προσωπικού που κρίνεται δικαιολογημένα ακατάλληλο ή την ενίσχυση των συνεργείων του Αναδόχου. Ο Ανάδοχος, σε κάθε περίπτωση βαρύνεται με όλες τις απαιτούμενες δαπάνες για την ολοκλήρωση του Έργου, όπως είναι οι δαπάνες των μισθών και ημερομισθίων του προσωπικού, οι δαπάνες όλων των εργοδοτικών επιβαρύνσεων, οι δαπάνες για τη μετακίνηση του προσωπικού του, οι δαπάνες των υλικών και της μεταφοράς, διαλογής, φύλαξης και φθοράς τους, οι δαπάνες λειτουργίας, συντήρησης, απόσβεσης, μίσθωσης μηχανημάτων και οχημάτων, οι φόροι, τέλη, δασμοί, ασφαλιστικές κρατήσεις ή επιβαρύνσεις, οι δαπάνες εφαρμογής των σχεδίων κατασκευής των σταθερών σημείων, καταμετρήσεων, δοκιμών, προσπελάσεων προς το Έργο και στις θέσεις για τη λήψη υλικών, σύστασης και διάλυσης εργοταξίων, οι δαπάνες αποζημιώσεων ζημιών στο προσωπικό του, στον Κύριο του Έργου ή σε οποιονδήποτε τρίτο και γενικά κάθε είδους δαπάνη απαραίτητη για την καλή και έντεχνη εκτέλεση του Έργου.

13.5 Οι φόροι, τέλη, δασμοί, κρατήσεις και οποιεσδήποτε άλλες νόμιμες επιβαρύνσεις βαρύνουν τον Ανάδοχο, όπως ισχύουν κατά τον χρόνο που δημιουργείται η υποχρέωση καταβολής τους. Κατ' εξαίρεση, φόροι του Δημοσίου, λοιπά τέλη που βαρύνουν άμεσα το εργολαβικό αντάλλαγμα, βαρύνουν τον Ανάδοχο μόνο στο μέτρο που ίσχυαν κατά τον χρόνο υποβολής της προσφοράς. Μεταγενέστερες αυξομειώσεις αυξομειώνουν αντίστοιχα το οφειλόμενο εργολαβικό αντάλλαγμα. Τα δύο προηγούμενα εδάφια δεν ισχύουν για τον φόρο εισοδήματος ή τις παρακρατήσεις έναντι του φόρου αυτού.

13.6 Η δαπάνη για τη λήψη των αναγκαίων μέτρων διευθέτησης της κυκλοφορίας επισκεπτών και εργαζομένων του κτιρίου επί της Αριστοτέλους 17, όπως και η μέριμνα για την περιφρούρηση των αναγκαίων διόδων προς το Εργοτάξιο από τη στάθμευση οχημάτων, ανήκει αποκλειστικά στον Ανάδοχο και θα γίνεται σε συνεννόηση με Διευθύνουσα Υπηρεσία περιλαμβάνεται δε στο εργολαβικό αντάλλαγμα.

13.7 Ο Ανάδοχος μέσα σε δέκα (10) εργάσιμες ημέρες από την υπογραφή της Σύμβασης είναι υποχρεωμένος να εντοπίσει τυχόν εγκαταστάσεις, δίκτυα, οδεύσεις, αγωγούς κ.λπ. που εμπίπτουν στο εύρος κατάληψης των έργων και να υποβάλει στην Διευθύνουσα Υπηρεσία σχετικά σχέδια στα οποία απεικονίζονται οι προς μετατόπιση εγκαταστάσεις. Οι δαπάνες αυτές βαρύνουν τον Ανάδοχο και περιλαμβάνονται στο εργολαβικό αντάλλαγμα. Ο Ανάδοχος είναι επίσης υποχρεωμένος να λάβει όλα τα απαραίτητα μέτρα για την αποφυγή βλάβης στις υπόψιν εγκαταστάσεις και είναι σε κάθε περίπτωση υπεύθυνος για τυχόν βλάβες που θα συμβούν εξ αιτίας των έργων.

Στο αντικείμενο του Αναδόχου περιλαμβάνεται επίσης η έκδοση των απαραίτητων πολεοδομικών

αδειών και ειδικότερων αδειοδοτήσεων.
13.8 Ο Ανάδοχος υποχρεούται να κάνει χρήση μεθόδων οι οποίες ελαχιστοποιούν οχλήσεις που δύνανται να επηρεάσουν δυσμενώς την εύρυθμη λειτουργία της Κεντρικής Υπηρεσίας του Υπουργείου Υγείας επί της Αριστοτέλους 17 στην Αθήνα.
13.9 Ο Ανάδοχος θα πρέπει να λάβει όλα τα απαραίτητα μέτρα για τη διαχείριση των πάσης φύσεων αποβλήτων (π.χ. λύματα, λάδια, χημικά, απόνερα καθαρισμών κλπ.), σύμφωνα με τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας περί μέτρων Υγείας και Ασφάλειας στα εργοτάξια. Συναφώς, ο Ανάδοχος έχει όλη την ευθύνη για την ανεύρεση και σύναψη σχετικής σύμβασης με πιστοποιημένο φορέα διαχείρισης Απόβλητων Εκ-σκαφών Κατασκευών & Κατεδαφίσεων (ΑΕΚΚ) για την απόθεση προϊόντων εκσκαφών ή καθαιρέσεων καθώς και την παράδοση των σχετικών παραστατικών διάθεσης αυτών στον επιβλέποντα. Διευκρινίζεται ότι το κόστος διαχείρισης των ΑΕΚΚ και τα σχετικά τέλη συμπεριλαμβάνονται στο εργολαβικό αντάλλαγμα.
13.10 Κατά τη διάρκεια της εκτέλεσης των εργασιών, ο Ανάδοχος υποχρεούται να μεριμνήσει για την απρόσκοπτη λειτουργία των υφιστάμενων εγκαταστάσεων παρέχοντας όταν απαιτείται και εγκαίρως κατάλληλη ενημέρωση στον Κύριο του Έργου.

Άρθρο 14. Μελέτη των συνθηκών του Έργου

14.1 Με την υποβολή της προσφοράς του ο Ανάδοχος αποδέχεται ότι είναι απόλυτα ενήμερος σχετικά με τη φύση και την τοποθεσία του Έργου, τις γενικές και τοπικές συνθήκες εκτέλεσης αυτού, κυρίως όσον αφορά τις κάθε είδους πηγές λήψης υλικών, τις θέσεις προσωρινής απόθεσης προϊόντων καθαίρεσης, τις μεταφορές, τη διάθεση, διαχείριση και αποθήκευση υλικών, την ύπαρξη εργατοτεχνικού εν γένει προσωπικού, του υπάρχοντος ηλεκτρολογικού δικτύου, των δικτύων ύδρευσης, αποχέτευσης.
14.2 Επίσης με την υποβολή της προσφοράς του ο Ανάδοχος αποδέχεται ότι είναι απόλυτα ενήμερος για το είδος και τα μέσα ευκολίας πριν από την έναρξη και κατά την πρόοδο εκτέλεσης των εργασιών
και για οποιαδήποτε άλλα ζητήματα, τα οποία κατά οποιοδήποτε τρόπο, μπορούν να επηρεάσουν τις εργασίες, την πρόοδο ή το κόστος αυτών, σε συνδυασμό με τους όρους της Σύμβασης.
14.3 Επίσης ο Ανάδοχος αποδέχεται ότι έχει μελετήσει, με σκοπό να συμμορφωθεί, το εγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα του Έργου, καθώς και τα συμβατικά στοιχεία του Έργου, τα οποία περιλαμβάνονται στον φάκελο της προμελέτης του Έργου και ότι αυτά συνιστούν τη βάση της σύμβασης.
14.4 Παράλειψη του Αναδόχου προς ενημέρωσή του με κάθε δυνατή πληροφορία που αφορά στους όρους της Σύμβασης δεν απαλλάσσει αυτόν από την ευθύνη για την πλήρη συμμόρφωσή του προς αυτή.
14.5 Επισημαίνεται ιδιαίτερα ότι οι εργασίες θα γίνονται με ταυτόχρονη λειτουργία του κτιρίου του Υπουργείου με όλες τις δυσχέρειες που θα προκύψουν από την αιτία αυτή, τις οποίες ο Ανάδοχος πρέπει να λάβει σοβαρά υπόψη του κατά τη διαμόρφωση της προσφοράς του.

Άρθρο 15. Χρηματοδότηση και κρατήσεις υπέρ τρίτων – Προϋπολογισμός του Έργου

15.1 Το Έργο χρηματοδοτείται από το Τομεακό Πρόγραμμα Ανάπτυξης του Υπουργείου Υγείας και υπόκειται στις κρατήσεις που προβλέπονται στη Διακήρυξη και τις εφαρμοστέες νομοθετικές διατάξεις.
15.2 Ο Ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να καταβάλει τις κρατήσεις που προβλέπονται από τον

προϋπολογισμό των Δημοσίων Επενδύσεων και να προσκομίζει τις αντίστοιχες κανονικές αποδείξεις πριν από την πληρωμή κάθε λογαριασμού, καθώς και κάθε άλλη νόμιμη κράτηση για το Δημόσιο ή για τρίτους (τελών πάσης φύσεως μηχανημάτων που χρησιμοποιούνται στο έργο κ.λπ.). Διευκρινίζεται ότι δεν απαλλάσσονται από φόρους και δασμούς τα καύσιμα και λιπαντικά, που χρησιμοποιούνται από τους ιδιώτες εργολάβους για την εκτέλεση έργων Δημοσίων Επενδύσεων.

15.3 Τον Ανάδοχο βαρύνουν και όλες οι κρατήσεις για λογαριασμό τρίτων που αφορούν ασφάλιση του προσωπικού στον ΕΦΚΑ κ.λπ.

15.4 Ο ΦΠΑ βαρύνει τον κύριο του Έργου.

15.5 Ο Ανάδοχος δεν απαλλάσσεται από τα τέλη διοδίων των κάθε είδους μεταφορικών του μέσων. Επίσης δεν απαλλάσσεται από τους κάθε είδους φόρους και δασμούς επί των εισαγομένων από το εξωτερικό υλικών, εφοδίων κ.λπ., έστω και αν τυχόν αναφέρεται αντίθετη γενική διατύπωση στην ΣΑΕ του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας.

15.6 Ο Ανάδοχος έχει υποχρέωση να πληρώνει ανελλιπώς τις εισφορές του από το Έργο προς τον οικείο ασφαλιστικό φορέα. Τούτο θα αποδεικνύεται κατά τη σύνταξη των πιστοποιήσεων με την προσκόμιση του βιβλίου ενσήμων, όπως και με τις σχετικές βεβαιώσεις που χορηγεί ο εκάστοτε ασφαλιστικός φορέας, οι οποίες πρέπει να συνοδεύουν κάθε λογαριασμό.

15.7 Σε περίπτωση που ο Ανάδοχος δεν εξοφλεί σύμφωνα με τα παραπάνω τις εισφορές του, έχει δικαίωμα ο Κύριος του Έργου να τις πληρώσει απευθείας στους ασφαλιστικούς οργανισμούς για λογαριασμό του Αναδόχου και το αντίστοιχο ποσό θα παρακρατείται από το ποσό της πιστοποίησης.

15.8 Πάντως δεν θα συνταχθεί τελικός λογαριασμός του Αναδόχου εάν δεν προσκομιστεί τελική βεβαίωση των εκάστοτε ασφαλιστικών φορέων ότι έχουν εξοφληθεί όλες τις παραπάνω υποχρεώσεις από το Έργο, όπως διαμορφώνονται αυτές μετά την περαίωση του, καθώς και εάν δεν εκκαθαρισθούν οι υποχρεώσεις που δημιουργήθηκαν κατά την εκτέλεση του Έργου, απέναντι στους άλλους ΟΚΩ.

Άρθρο 16 Τροποποίηση της Σύμβασης

Η Σύμβαση μπορεί να τροποποιηθεί κατά τη διάρκειά της σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 132 και 156 του ν. 4412/2016, υπό τις ειδικότερες προβλέψεις τους που αφορούν τις συμβάσεις των έργων του άρθρου 50 Ν. 4412/2016 (Στις συμβάσεις έργων του άρθρου 50, περί δημόσιων συμβάσεων έργων με αξιολόγηση μελέτης, ορίζεται υποχρεωτικά στα έγγραφα της σύμβασης τεκμαρτή έκπτωση και για τον προσδιορισμό της λαμβάνεται υπόψη, μεταξύ των άλλων, η φύση του έργου, οι ιδιαιτερότητες και δυσκολίες των εργασιών και κάθε άλλο στοιχείο που προσιδιάζει στο συγκεκριμένο έργο.)

Ειδικότερα, ως προς τον τρόπο καθορισμού τιμών των νέων εργασιών ορίζεται σταθερός συντελεστής ισούμενος με 0.9 (Με τη διακήρυξη ορίζεται για τις περιπτώσεις του άρθρου 50 Ν. 4412/2016 σταθερός συντελεστής, που καθορίζεται με βάση τις γενικές αρχές τιμολόγησης των εργασιών στους προϋπολογισμούς υπηρεσίας από τους φορείς κατασκευής των έργων και πάντως σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερος του 0,90).

Άρθρο 17 Προκαταβολή

17.1 Χορηγείται στον Ανάδοχο προκαταβολή ποσοστού δέκα τοις εκατό (10%) της αξίας της Σύμβασης χωρίς Φ.Π.Α. Για το ποσό αυτό βαρύνεται ο Ανάδοχος με τόκο, ο οποίος υπολογίζεται με

επιτόκιο που ανέρχεται σε ποσοστό ίσο με το μικρότερο επιτόκιο των εντόκων γραμματίων του Δημοσίου δωδεκάμηνης ή, αν δεν εκδίδονται τέτοια, εξάμηνης διάρκειας, προσαυξημένο κατά μηδέν εικοσιπέντε (0,25) ποσοστιαίας μονάδας. Εφόσον προκύπτει αρνητικό επιτόκιο, τούτο θεωρείται ως μηδενικό. Η προκαταβολή χορηγείται στον Ανάδοχο μετά την εγκατάσταση του εργοταξίου επί τόπου του Έργου και υποβάλλεται ειδικός λογαριασμός στη Διευθύνουσα Υπηρεσία. Ο λογαριασμός εγκρίνεται από τη Διευθύνουσα Υπηρεσία, εφόσον προσκομισθεί η εγγύηση προκαταβολής. Καθυστέρηση της πληρωμής του λογαριασμού δεν γεννά αξίωση του Αναδόχου για τοκοφορία του ποσού ούτε δικαίωμα διακοπής εργασιών.

17.2 Η προκαταβολή και η εγγύηση προκαταβολής χορηγούνται εφάπαξ. Η προκαταβολή απαγορεύεται να χρησιμοποιηθεί για δαπάνες που δεν σχετίζονται, άμεσα ή έμμεσα, με το αντικείμενο της σύμβασης.

17.3 Η προκαταβολή κατατίθεται υποχρεωτικά σε δεσμευμένο έντοκο τραπεζικό λογαριασμό του Αναδόχου και χρησιμοποιείται μόνο για την πληρωμή δαπανών πρώτων εγκαταστάσεων και άλλων εξόδων εκκίνησης του Έργου και της προμήθειας των υλικών ή μηχανημάτων, αντίστοιχα, για τα οποία έχει χορηγηθεί και για τα οποία έχουν κατατεθεί πριν από τη χορήγησή της σχετικά προτιμολόγια. Οι πληρωμές από τον δεσμευμένο αυτόν λογαριασμό γίνονται με επιταγές του Αναδόχου, μετά από σχετική παροχή σύμφωνης γνώμης της Διευθύνουσας Υπηρεσίας προς την τράπεζα. Η σύμφωνη γνώμη παρέχεται με βάση τα προσκομιζόμενα οριστικά τιμολόγια ή άλλα έγγραφα και αποδεικτικά στοιχεία δαπανών, όπως φορτωτικές και εκκαθαρίσεις δασμών, ή για την επιστροφή της προκαταβολής ή μέρους της που δεν χρησιμοποιήθηκε. Προκαταβολή που κατατέθηκε σε δεσμευμένο τραπεζικό λογαριασμό και δεν χρησιμοποιήθηκε από τον Ανάδοχο δεν επιβαρύνεται με τόκους. Το προϊόν του τραπεζικού λογαριασμού μαζί με τους τραπεζικούς τόκους περιέρχεται στην Αναθέτουσα Αρχή.

17.4 Για την απόσβεση της προκαταβολής εφαρμοστέο είναι το άρθρο 150 παρ. 4 Ν. 4412/2016.

Άρθρο 18 Λογαριασμοί – Πιστοποιήσεις - Επιμέτρηση εργασιών

18.1 Γενικά, ισχύουν οι διατάξεις των άρθρων 152 και 153 του ν. 4412/2016. Τα στοιχεία που καθορίζονται από το άρθρο 151 του ν. 4412/2016, συντάσσονται με μέριμνα και ευθύνη του Αναδόχου και υποβάλλονται στη Διευθύνουσα Υπηρεσία. Κάθε λογαριασμός συντάσσεται σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 152 του ν. 4412/2016.

Το συμβατικό τίμημα θα πληρώνεται με βάση τμηματικές και κατ' ελάχιστον μηνιαίες πιστοποιήσεις. Οι πιστοποιήσεις θα συντάσσονται για τις εργασίες που έχουν εκτελεστεί με βάση τον Πίνακα ποσοστιαίας ανάλυσης των εργασιών κάθε φυσικού μέρους που θα υποβάλλει ο Ανάδοχος και θα εγκριθεί από την Υπηρεσία και την αντίστοιχη κατ' αποκοπή τιμή του Φυσικού Μέρους. Για τις πιστοποιήσεις των ηλεκτρομηχανολογικών εργασιών ισχύουν συμπληρωματικά τα εξής:

- Για τα κονδύλια των ηλεκτρομηχανολογικών εργασιών μπορεί να πιστοποιείται πριν από την εγκατάσταση του εξοπλισμού, αλλά αφού έχει παραληφθεί επιτόπου του έργου, ποσοστό μέχρι 70% της αξίας του πλήρως εγκατεστημένου υπόψη εξοπλισμού.
- Μετά την εγκατάσταση του εξοπλισμού στο έργο και την επιτυχή ολοκλήρωση όλων των δοκιμών και ελέγχων που προβλέπονται (δοκιμών στο εργοστάσιο και δοκιμών πριν την περαίωση), πιστοποιείται ποσοστό 100% της αξίας του ηλεκτρομηχανολογικού εξοπλισμού, πλήρως εγκατεστημένου.

18.2 Η κατ' αποκοπή τιμή για όλο το Έργο περιλαμβάνει όλες τις δαπάνες για την πλήρη εκτέλεση όλων των μελετών (κυρίων και υποστηρικτικών) και εργασιών, απολύτως τελειωμένων, σύμφωνα με τα τεύχη δημοπράτησης. Περιλαμβάνει επίσης και κάθε δαπάνη απαραίτητη για την εκτέλεση

όλων των εργασιών, έστω και αν δεν καθορίζεται αυτή ρητώς.
18.3 Στην κατ' αποκοπή τιμή για όλο το Έργο περιέχεται επίσης και το ποσοστό γενικών εξόδων και οφέλους του Αναδόχου (εργολαβικό ποσοστό) για φόρους, τέλη, δασμούς και εισφορές υπέρ του δημοσίου ή υπέρ τρίτων, καθώς και για κάλυψη γενικών εξόδων του Αναδόχου καθώς και τυχόν αναθεωρήσεις τιμών υλικών και υπηρεσιών.
18.4 Στάδια τμηματικής πληρωμής του κατ' αποκοπήν τιμήματος και τα σχετικά ορόσημα ολοκλήρωσης επιμέρους εργασιών περιλαμβάνονται στον οικείο πίνακα του Παραρτήματος της παρούσας. Προκειμένου να επαληθεύσει ποσοτικά την εκτέλεση του Έργου και να καταβάλει το οφειλόμενο εργολαβικό αντάλλαγμα, ο Κύριος του Έργου διατηρεί το δικαίωμα να συντάξει επιμετρήσεις, οι οποίες επέχουν θέση βεβαίωσης κατασκευής των ποσοτήτων των επιμέρους εργασιών.
18.5 Οι τμηματικές πληρωμές και η οριστική πληρωμή του εργολαβικού ανταλλάγματος, καθώς και η εκκαθάριση όλων των αμοιβαίων απαιτήσεων από τη σύμβαση, γίνονται με βάση τους λογαριασμούς. Με την επέλευση των οροσήμων, όπως αυτά περιγράφονται ανωτέρω (υπό 18.3) για τις τμηματικές πληρωμές, ο Ανάδοχος συντάσσει λογαριασμό των ποσών από εργασίες που εκτελέσθηκαν, τα οποία οφείλονται σε αυτόν.
18.6 Αν η πληρωμή ενός λογαριασμού καθυστερήσει χωρίς υπαιτιότητα του Αναδόχου, πέραν του ενός (1) μήνα από την υποβολή του ή την επανυποβολή του, οφείλεται τόκος υπερημερίας, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου πρώτου, παρ. Ζ του, του Ν. 4152/2013 (Α' 107). Σε μία τέτοια περίπτωση, ο Ανάδοχος μπορεί να διακόψει τις εργασίες δέκα (10) ημέρες μετά από την κοινοποίηση στη Διευθύνουσα Υπηρεσία ειδικής έγγραφης δήλωσης.
18.7 Απαγορεύεται η εκχώρηση του εργολαβικού ανταλλάγματος ή η κατάσχεσή του στα χέρια του Κυρίου του Έργου, καθ' όλη τη διάρκεια της εκτέλεσής του και για έναν (1) μήνα μετά από την περαίωσή του. Κατ' εξαίρεση, επιτρέπονται: α) η οποτεδήποτε εκχώρηση, εν όλω ή εν μέρει, του πληρωτέου εργολαβικού ανταλλάγματος, όπως αυτό προσδιορίζεται στη Σύμβαση, κατά τη διάρκεια της εκτέλεσης του Έργου, όταν πρόκειται για την κάλυψη οφειλής του Αναδόχου από την προμήθεια
υλικών και μηχανημάτων προς εκτέλεση του Έργου ή από παροχή εργασίας που παρασχέθηκε από εργάτες ή υπαλλήλους αυτού, στην εκτέλεση του Έργου ή σε αναγνωρισμένες τράπεζες και λοιπά πιστωτικά ιδρύματα ή νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου και β) η κατάσχεση του εργολαβικού ανταλλάγματος από τους προμηθευτές υλικών και μηχανημάτων του Έργου ή από τους εργάτες και τους υπαλλήλους του, όπως και τους υπεργολάβους που αποδεδειγμένα χρησιμοποιούνται στο Έργο από τον Ανάδοχο.
18.8 Όλες οι πληρωμές που γίνονται στον Ανάδοχο κατά τη διάρκεια κατασκευής του Έργου, με βάση τους λογαριασμούς, αποτελούν πάντοτε καταβολές έναντι του εργολαβικού ανταλλάγματος που εκκαθαρίζεται μετά την παραλαβή. Σε κάθε πληρωμή προς τον ανάδοχο πραγματοποιούνται κρατήσεις, οι οποίες ανέρχονται σε ποσοστό πέντε τοις εκατό (5%) στην αξία των εργασιών.
18.9 Μετά από τη διενέργεια της παραλαβής και την έγκριση του πρωτοκόλλου παραλαβής, ο Ανάδοχος συντάσσει και υποβάλλει «τελικό λογαριασμό». Για τον τελικό λογαριασμό εφαρμόζονται ανάλογα οι διατάξεις του παρόντος. Με την έγκριση του τελικού λογαριασμού εκκαθαρίζονται οι εκατέρωθεν απαιτήσεις από τη Σύμβαση, εκτός από τις απαιτήσεις που προκύπτουν από μεταγενέστερες διαδικασίες διοικητικής, συμβιβαστικής ή δικαστικής επίλυσης διαφορών.
18.10 Ο Ανάδοχος υποχρεούται στην καταβολή προς το εργατοτεχνικό προσωπικό των καθοριζομένων (με τις εκάστοτε εκδιδόμενες αποφάσεις) από το Υπουργείο Εργασίας, δώρων λόγω εορτών, αποζημιώσεων ημερών υποχρεωτικής αργίας, χορήγησης άδειας με αποδοχές, αποζημιώσεων λόγω απόλυσης καθώς και καταβολής των νομίμων εισφορών του υπέρ των ασφαλιστικών και επικουρικών Οργανισμών ή Ταμείων (ΕΦΚΑ κ.λπ.).

18.11 Η καταβολή των προβλεπομένων κρατήσεων θα αποδεικνύεται με την προσκόμιση κανονικής απόδειξης πριν από την πληρωμή των λογαριασμών, όπως ο νόμος ορίζει. Ο Ανάδοχος δεν απαλλάσσεται από τα τέλη διοδίων των πάσης φύσης μεταφορικών μέσων. Επίσης, ο Ανάδοχος δεν απαλλάσσεται από τον ΦΠΑ και τον ειδικό φόρο του Άρθρου 17 του ν.δ. 3092/1954 επί των εισαγόμενων από το εξωτερικό, πάσης φύσης υλικών, εφοδίων κ.λπ. και από τους φόρους κ.λπ., που αναφέρονται στο ν.δ. 4486/1965 (ΦΕΚ 131 Α) και στο ν.δ. 4535/1966 (ΦΕΚ 165 Α) περί Φορολογικών Διατάξεων, όπως ισχύουν σήμερα.
18.12 Επίσης ο Ανάδοχος δεν απαλλάσσεται από δασμούς και από κάθε άλλο φόρο, τέλος ή δικαίωμα υπέρ του Δημοσίου για καύσιμα και λιπαντικά, σύμφωνα με τον ν. 2366/1953 (ΦΕΚ 83 Α) και το ν.δ. 1081/1971 (ΦΕΚ 273 Α) και την εγκύκλιο Β 19/1979.
Κατά την υποβολή των εκάστοτε λογαριασμών πληρωμής θα προσκομίζονται πλην των άλλων δικαιολογητικών που προβλέπονται από τις κείμενες διατάξεις και τα παραστατικά στοιχεία πληρωμής των τελών των πάσης φύσεως μηχανημάτων (ιδιόκτητων ή όχι).

Άρθρο 19. Ποσοστό Γενικών Εξόδων και Οφέλους του Αναδόχου

Στο ποσοστό γενικών εξόδων και οφέλους του Αναδόχου, το οποίο καταβάλλεται επί της αξίας των εργασιών που θα εκτελεσθούν με βάση τις ισχύουσες ή τις νέες τιμές μονάδας ή των έργων που εκτελούνται απευθείας με αυτεπιστασία, διαλαμβάνονται:
α. Οι δαπάνες συμμετοχής στον διαγωνισμό δημοσιεύσεων διακηρύξεως, κηρύκεια σύναψης σύμβασης, εγκατάστασης εκτέλεσης και παραλαβή έργων
β. Οι μισθοί και κάθε είδους αποζημιώσεις, ασφαλίσεις και έξοδα κινήσεως διοικητικού και τεχνικού προσωπικού του αναδόχου
γ. Οι δαπάνες ιατρικής περίθαλψης του προσωπικού του Αναδόχου, καθώς επίσης και οι δαπάνες για την κανονική λειτουργία των εγκαταστάσεων (ύδρευση, φωτισμός, θέρμανση κ.λπ.)
δ. Έξοδα ασφάλισης ή αποζημίωσης ατυχημάτων του προσωπικού του εργολάβου, καθώς επίσης και κάθε φύσεως αποζημιώσεις προς τρίτους, κάθε είδους φόρος, τέλη, έξοδα εγγυητικών επιστολών, τόκοι κινήσεως κεφαλαίων και λοιπές κάθε φύσεως επιβαρύνσεις
ε. Έξοδα εφαρμογής των εγκεκριμένων χαράξεων, δοκιμής των υλικών και κάθε φύσεως δοκιμές για την παράδοση των έργων και των εργοταξίων
ζ. Έξοδα καθαρισμού των έργων και των εργοταξίων και αποκομίσεως των προϊόντων σε θέσεις που επιτρέπονται από την αστυνομία.
Επίσης βαρύνουν τον Ανάδοχο:
α. Οι πρόσθετες δαπάνες και επιβαρύνσεις που πιθανόν να προκύψουν κατά το στάδιο τις εκτέλεσης των εργασιών από την ανάγκη σύγχρονης εκμετάλλευσης πηγών υλικών
β. Οι δαπάνες των τοπογραφικών εργασιών που απαιτούνται για την εφαρμογή των στοιχείων της μελέτης για την εκτέλεση γενικά του έργου τις επιμετρήσεις, αγωγών δικτύου, χωροσταθμήσεις, κ.λπ., όπου αυτό απαιτείται
γ. Οι δαπάνες λήψης φωτογραφικών και λοιπών παραστατικών στοιχείων του εκτελούμενου έργου, ημερολογίου έργου και βιβλίου καταμέτρησης, σε εφαρμογή του άρθρου 38 του π.δ. 609/1985, καθώς επίσης και κάθε δαπάνη που δεν κατονομάζεται ρητά αλλά που είναι αναγκαία για τη σωστή και έντεχνη και σύμφωνα με τα συμβατικά στοιχεία, εκτέλεση των εργασιών ή που απαιτείται για την τακτοποίηση των έργων από κάθε πλευρά σε σχέση με τις κείμενες διατάξεις και κάθε είδους επισφαλή έξοδα και όφελος εργολάβου.

Άρθρο 20. Διεύθυνση του Έργου – Μηχανικός εξοπλισμός και μέσα

Ο Ανάδοχος κατά τη σύνταξη του οργανογράμματος του εργοταξίου που προβλέπεται από το άρθρο 145 του ν. 4412/2016, πρέπει να λάβει υπόψη του και τα παρακάτω:

1. Είναι υποχρεωμένος να βρει και να διαθέσει όλα τα απαιτούμενα μηχανήματα, όργανα, εργαλεία, μεταφορικά μέσα, εγκαταστάσεις και προσωπικό που προβλέπονται στο οργανόγραμμα του έργου για την εμπρόθεσμη εκτέλεση του έργου όπως ορίζεται στο άρθρο 138 του ν. 4412/2016.
2. Αν παρόλα αυτά, και κατά την απόλυτη κρίση της Υπηρεσίας, δεν κριθούν επαρκή τα μηχανικά κ.λπ. μέσα που προσκομίσθηκαν στο Έργο για εμπρόθεσμη περαίωση των εργασιών, τότε ο Ανάδοχος υποχρεούται μέσα σε δεκαήμερη προθεσμία από τη γραπτή εντολή της Υπηρεσίας, να ενισχύσει τον επιτόπου υπάρχοντα εξοπλισμό του κ.λπ., σύμφωνα με τις υποδείξεις της Υπηρεσίας, τροποποιώντας ενδεχομένως το υποβληθέν από αυτόν οργανόγραμμα εργοταξίου.
3. Είναι υποχρεωμένος να τοποθετήσει διπλωματούχο της απαιτούμενης για το έργο ειδικότητας μηχανικό αναγνωρισμένης σχολής ημεδαπής ή αλλοδαπής ως εκπρόσωπό του, ο οποίος θα διευθύνει το Έργο. Ο ανωτέρω μηχανικός που θα διευθύνει τα έργα πρέπει να έχει την σχετική πείρα για την κατασκευή του έργου και κατά τα λοιπά ισχύουν τα αναφερόμενα στο άρθρο 139 του ν. 4412/2016. Εφόσον κατά τη διάρκεια του Έργου, αλλάξει ο επιτόπου του Έργου επιβλέπων μηχανικός, οφείλει να καταθέσει νέες δηλώσεις αναθέσεως- αναλήψεως επίβλεψης-παρακολούθησης επιτόπου από τον καινούργιο μηχανικό και για το τμήμα του έργου που απομένει. Η αμοιβή για την επίβλεψη - παρακολούθηση επιτόπου των εργασιών με όποιο τρόπο κι αν προκύπτει, περιλαμβάνεται στην προσφορά του αναδόχου, και βαρύνει αποκλειστικά αυτόν. Ο ανωτέρω μηχανικός πρέπει να είναι συνέχεια στη διάθεση της επίβλεψης, όλες τις ημέρες και ώρες εκτέλεσης των εργασιών. Η Υπηρεσία δικαιούται να μην αποδεχθεί τον ανωτέρω μηχανικό εάν δεν έχει τις σχετικές προϋποθέσεις.
4. Είναι υποχρεωμένος να διαθέτει, εκτός από τα ανωτέρω και το ειδικευμένο τεχνικό και βοηθητικό προσωπικό που απαιτείται για την εμπρόθεσμη και έντεχνη κατασκευή του υπόψη έργου.
5. Σε κάθε περίπτωση ο Ανάδοχος είναι υπεύθυνος για την πρόοδο του έργου, έστω και αν η Υπηρεσία δεν έκανε χρήση του παρόντος άρθρου.

Στην περίπτωση που ο Ανάδοχος είναι αλλοδαπός, στο προσωπικό θα περιλαμβάνεται και διερμηνέας. Το αλλοδαπό προσωπικό του αναδόχου πρέπει να εφοδιασθεί με σχετική άδεια παραμονής και εργασίας στην Ελλάδα. Η Υπηρεσία μπορεί να βοηθήσει τον ανάδοχο στις σχετικές διατυπώσεις, αν αυτός το ζητήσει. Κατά τα λοιπά ισχύουν οι όροι όπως αναφέρονται αναλυτικότερα στους ειδικούς όρους της ΕΣΥ.

Άρθρο 21. Επιλογή προσωπικού του Αναδόχου

Κατά την υπογραφή της σύμβασης ο Ανάδοχος θα δηλώσει στην Υπηρεσία τον αντίκλητό του, εξουσιοδοτημένο για την παραλαβή των κοινοποιουμένων εγγράφων σε αυτόν, μαζί με έγγραφη αποδοχή του διοριζομένου αντικλήτου, τη διεύθυνση των κεντρικών γραφείων του, καθώς και το εντεταλμένο προσωπικό που θα βρίσκεται σε αυτά (άρθρο 135 του ν. 4412/2016).

Η Υπηρεσία δύναται κατά την απόλυτη κρίση της να ανακαλέσει την έγγραφη έγκρισή της για τον ορισμό οποιουδήποτε από τα πρόσωπα που αναφέρονται στα σχετικά άρθρα της παρούσας, οπότε ο Ανάδοχος υποχρεούται να το απομακρύνει και να το αντικαταστήσει με άλλο, του οποίου ο διορισμός θα υπόκειται επίσης στην έγγραφη έγκριση της Υπηρεσίας.

Επίσης, η Υπηρεσία μπορεί να διατάσσει τη στελέχωση του εργοταξίου με πρόσθετο προσωπικό, όταν κατά την κρίση της είναι απαραίτητο. Όλο το παραπάνω αναφερόμενο προσωπικό θα

τυγχάνει της έγκρισης της Υπηρεσίας.
Ρητά καθορίζεται ότι ο διορισμός των υπόψη προσώπων του Αναδόχου σε καμιά περίπτωση δεν απαλλάσσει τον τελευταίο από τις ευθύνες του και τις υποχρεώσεις του, ο δε Ανάδοχος παραμένει πάντοτε αποκλειστικά και εξ ολοκλήρου υπεύθυνος απέναντι στην Υπηρεσία.
Σε περίπτωση που ο Ανάδοχος αμελήσει ή αστοχήσει να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις του άρθρου τούτου, η Υπηρεσία μπορεί εκτός των άλλων κυρώσεων για αντισυμβατική συμπεριφορά να του επιβάλει και πρόστιμο μέχρι του διπλάσιου της δαπάνης για προσωπικό που ενώ θα έπρεπε κατά τα ανωτέρω να υπάρχει, ελλείπει. Τούτο δε ανεξάρτητα αν το προσωπικό αυτό είναι μόνιμο ή περιστασιακό.
Εάν κατά την εκτέλεση των εργασιών ο ΚτΕ διαπιστώσει ότι τα συνεργεία τεχνικών του Αναδόχου δεν έχουν την απαιτούμενη ικανότητα και πείρα για το έργο που εκτελούν, έχει δικαίωμα να διατάξει την αντικατάσταση ή την άμεση αποπομπή κάθε ανίκανου, απείθαρχου ή όχι τίμιου μέλους του τεχνικού, υπαλληλικού ή εργατικού προσωπικού του Αναδόχου. Σε περίπτωση που ο Ανάδοχος δυστροπήσει και δεν συμμορφωθεί με τις εντολές που του δίνονται από την Υπηρεσία, ο ΚτΕ μπορεί να προβεί στην αντικατάσταση των ακατάλληλων προσώπων με άλλα που θα αμείβονται από τον ΚτΕ σε βάρος και για λογαριασμό του αναδόχου και με τιμές αυτές που ορίζονται στα ισχύοντα δελτία τιμαριθμικής διαπιστώσεως ή και με ανώτερες αυτών σε περίπτωση, κατά την οποία δεν βρεθεί ο κατάλληλος άνθρωπος με τις παραπάνω αμοιβές. Τούτο γίνεται για να αποφευχθεί καθυστέρηση του Έργου και ο Ανάδοχος δεν δικαιούται καμία πρόσθετη αποζημίωση, εκτός από την πιστοποιούμενη με βάση τις τιμές μονάδας της σύμβασης.
Η παρουσία του περιγραφόμενου στο παρόν άρθρο προσωπικού θα ελέγχεται αδιάλειπτα από τη Διευθύνουσα Υπηρεσία και σε περίπτωση συστηματικής μη συμμόρφωσης πλην των ανωτέρω κυρώσεων θα ενημερώνεται η Προϊσταμένη Αρχή.
Για το παραπάνω προσωπικό απαιτείται προσκόμιση στη Διευθύνουσα Υπηρεσία βεβαίωση του οικείου ασφαλιστικού φορέα στην οποία θα αναγράφεται ο χρόνος ασφάλισης των εργαζομένων.

Άρθρο 22. Ειδικές υποχρεώσεις του Αναδόχου για τις περιπτώσεις υπερωριακής εργασίας-Εργασίες σε αργίες και εορτές

Επιτρέπεται η εκτέλεση υπερωριακής εργασίας και εργασίας κατά τις αργίες και εορτές σύμφωνα με όσα σχετικά ορίζονται από τους νόμους του Κράτους. Σε περίπτωση εκτέλεσης τέτοιας εργασίας ο Ανάδοχος δεν δικαιούται να ζητήσει πρόσθετη αποζημίωση. Κατά την εκτέλεση της ανωτέρω εργασίας ο Ανάδοχος υποχρεούται να εξασφαλίζει τη σχετική άδεια και να τηρεί όλους τους νόμους και κανονισμούς, που αφορούν τέτοια εργασία. Εφόσον καθίσταται αναγκαία κατά την κρίση της Υπηρεσίας η υπερωριακή εργασία ή η εκτέλεση εργασίας κατά τις αργίες και εορτές, ο Ανάδοχος υποχρεούται να την εκτελεί χωρίς αντίρρηση και χωρίς καμιά ιδιαίτερη αποζημίωση. Σε οποιαδήποτε περίπτωση υπερωριακής απασχόλησης ο Ανάδοχος υποχρεούται να ενημερώνει έγκαιρα την Υπηρεσία.
Ειδικά για την υπερωριακή εργασία η Υπηρεσία θα συνηγορήσει, εφόσον κρίνεται απαραίτητη και δεν υπάρχει άλλη δυνατότητα για εξασφάλιση περισσότερου προσωπικού, αλλά δεν μπορεί να εγγυηθεί την εξασφάλιση της σχετικής έγκρισης από τις αρμόδιες Αρχές. Αν ο Ανάδοχος δεν μπορέσει να εξασφαλίσει έγκριση για υπερωριακή εργασία, αυτό δεν θα αποτελέσει δικαιολογία για παράταση των προθεσμιών εκτέλεσης του Έργου.
Ο Ανάδοχος θα πρέπει να λάβει υπόψη του την ισχύουσα νομοθεσία, για ηχορύπανση και ώρες κοινής ησυχίας στην περιοχή, για τον προγραμματισμό εκτέλεσης του Έργου. Κατά τις ώρες κοινής ησυχίας και τις νυχτερινές θα πρέπει να αποφεύγεται εκτέλεση εργασιών που ηχορυπαίνουν την περιοχή και θα πρέπει να λαμβάνονται τέτοια μέτρα, ώστε να αποφεύγεται η ηχορύπανση.

Άρθρο 23 Κίνδυνος Έργου – Βλάβες – Ακαταλληλότητα Υλικών

23.1 Μέχρι την παραλαβή ο Ανάδοχος φέρει τον κίνδυνο του έργου για βλάβες από οποιαδήποτε αιτία, εκτός αν αυτές οφείλονται σε υπαιτιότητα του φορέα κατασκευής του Έργου ή αν προβλέπεται διαφορετικά στα συμβατικά τεύχη.

23.2 Κατ' εξαίρεση για βλάβες του Έργου ή των μόνιμων εγκαταστάσεων του Αναδόχου στον τόπο του Έργου που προέρχονται από ανωτέρα βία, αναγνωρίζεται στον Ανάδοχο δικαίωμα αποζημίωσης ανάλογης με τη ζημία, το ποσό της οποίας καθορίζεται με συνεκτίμηση του είδους και της έκτασης των βλαβών και των ειδικών συνθηκών σε κάθε συγκεκριμένη περίπτωση. Για να αναγνωρισθεί η αποζημίωση των βλαβών που προξενήθηκαν από ανωτέρα βία ο Ανάδοχος πρέπει να δηλώσει γραπτώς στη Διευθύνουσα Υπηρεσία, το είδος και την έκταση των βλαβών, καθώς και τη δαπάνη για την επανόρθωσή της κατά το μέτρο που μπορεί αυτή να εκτιμηθεί. Η δήλωση περιλαμβάνει επίσης υποχρεωτικά περιγραφή της αιτίας των βλαβών, που χαρακτηρίζεται ως ανωτέρα βία και αίτημα αποζημίωσης για αποκατάστασή τους. Η δήλωση υποβάλλεται σε ανατρεπτική προθεσμία δέκα (10) ημερών από την επέλευση της βλάβης. Αν πρόκειται για Έργο που έχει περατωθεί και δεν έχει ακόμα παραληφθεί, η προθεσμία αυτή ορίζεται σε είκοσι (20) ημέρες. Ο επιβλέπων προβαίνει αμέσως σε αυτοψία για την εξακρίβωση του περιεχομένου της δήλωσης και ιδιαίτερα του είδους και της έκτασης των βλαβών, του χρόνου και των συνθηκών που τις προκάλεσαν σε αντιπαράσταση με τον Ανάδοχο, ο οποίος καλείται προς τούτο και υποχρεούται να συντάξει σχετική έκθεση διαπίστωσης των βλαβών μέσα σε δέκα (10) ημέρες, η οποία κοινοποιείται στον Ανάδοχο. Η μη παράσταση του Αναδόχου κατά την αυτοψία δεν κωλύει τη σύνταξη της έκθεσης. Στην έκθεση εκτίθενται τα αίτια που συνιστούν την ανωτέρα βία, ο χρόνος και οι ειδικές συνθήκες από τις οποίες επήλθαν οι βλάβες, με περιγραφή όλων των στοιχείων που έχουν εξακριβωθεί. Εφόσον η βλάβη αποδίδεται σε ανωτέρα βία, εξετάζεται επίσης η ύπαρξη ευθύνης του Αναδόχου προς αποφυγή ή μετριασμό της βλάβης, προσδιορίζονται με λεπτομέρεια το είδος και η έκταση των βλαβών και προτείνονται ο τρόπος και η δαπάνη που απαιτείται για την επανόρθωσή τους. Ο Ανάδοχος, εντός πέντε (5) ημερών από την κοινοποίηση της έκθεσης, γνωστοποιεί στη Διευθύνουσα Υπηρεσία αν συμφωνεί με το περιεχόμενο αυτής, άλλως τεκμαίρεται η αποδοχή της. Η Διευθύνουσα Υπηρεσία, εντός προθεσμίας δέκα (10) ημερών, εκδίδει απόφαση με την οποία αποδέχεται, τροποποιεί ή απορρίπτει, μερικά ή συνολικά, αιτιολογημένα την έκθεση του επιβλέποντος. Αν το Έργο χρησιμοποιείται, η υπηρεσία που το χρησιμοποιεί ειδοποιεί αμελλητί τη Διευθύνουσα Υπηρεσία για παρουσιαζόμενες βλάβες. Κατά της παραπάνω απόφασης επιτρέπεται ένσταση κατ' άρθρο 174 του ν. 4412/2016. Η ένσταση είναι απαράδεκτη, εφόσον η απόφαση υιοθετεί την έκθεση και αυτή έγινε δεκτή από τον ανάδοχο χωρίς καμιά επιφύλαξη. Η παραπάνω διαδικασία εφαρμόζεται ανάλογα και για τον καθορισμό της αποζημίωσης του Αναδόχου για εργασίες αποκατάστασης ή πρόληψης κινδύνων στο Έργο που εκτελέσθηκαν, καθώς και σε περιπτώσεις κατά τις οποίες οι βλάβες οφείλονται σε υπαιτιότητα του Κυρίου του Έργου ή σε άλλη αιτία που εξαιρείται από την ευθύνη του Αναδόχου. Η αποζημίωση προσδιορίζεται πάντοτε με βάση τους συμβατικούς όρους και τιμές. Όταν η αποκατάσταση των βλαβών διατάσσεται αφού τελειώσει το Έργο και έχουν απομακρυνθεί οι εργοταξιακές εγκαταστάσεις του Αναδόχου, κανονίζονται εύλογες τιμές μονάδας για την εκτέλεση εργασιών αποκατάστασης ή εκτελούνται απολογιστικά. Η εκτέλεση των εργασιών για την αποκατάσταση των βλαβών από ανωτέρα βία μπορεί να δικαιολογήσει παράταση των προθεσμιών εκτέλεσης των εργασιών για εύλογο χρονικό διάστημα.

23.3 Ο Ανάδοχος υποχρεούται να διορθώσει μέσα σε οριζόμενη από τον Φορέα Υλοποίησης εύλογη προθεσμία τα ελαττώματα του Έργου, που διαπιστώνονται κατά τη διάρκεια της κατασκευής και μέχρι την παραλαβή. Αν η προθεσμία αυτή παρέλθει άπρακτη, ο Φορέας

Υλοποίησης του Έργου μπορεί να εκτελέσει τη διόρθωση σε βάρος του Αναδόχου με οποιονδήποτε τρόπο, με την επιφύλαξη πάντοτε του δικαιώματός του να κηρύξει τον Ανάδοχο έκπτωτο. Αν το ελάττωμα δεν είναι ουσιώδες και η διόρθωσή του απαιτεί δυσανάλογες δαπάνες, γίνεται σχετική μείωση του εργολαβικού ανταλλάγματος. Ο Ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να εκτελέσει άμεσα, μετά την απόφαση της Διευθύνουσας Υπηρεσίας, τις εργασίες προς αποκατάσταση της βλάβης. Αν από τις βλάβες που προξενήθηκαν στο Έργο δημιουργείται κίνδυνος για την ασφάλεια προσώπων ή για πρόκληση σημαντικών ζημιών σε τρίτους ή περαιτέρω σημαντικής βλάβης του Έργου, ο προϊστάμενος της Διευθύνουσας Υπηρεσίας μπορεί να εγκρίνει την κατασκευή αναγκαίων επειγόντων έργων, στο μέτρο του δυνατού, έστω και αν αυτά δεν αποτελούν αντικείμενο της Σύμβασης. Η διαταγή γι' αυτά μνημονεύει απαραίτητα τις διατάξεις της παρούσας και κοινοποιείται στην Προϊσταμένη Αρχή. Ο Ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να προβεί στην κατασκευή των διατασσόμενων εργασιών χωρίς χρονοτριβή, διαθέτοντας γι' αυτό όλο το δυναμικό της οργάνωσής του. Η Διευθύνουσα Υπηρεσία μπορεί, αν διαπιστώσει αδυναμία του Αναδόχου για την αποτελεσματική αντιμετώπιση των κινδύνων, να εγκρίνει την κατασκευή μέρους ή και του συνόλου των διατασσόμενων εργασιών με οποιονδήποτε άλλον πρόσφορο τρόπο. Όλες οι δαπάνες για την εκτέλεση των ανωτέρω εργασιών καταβάλλονται από τις πιστώσεις που διατίθενται για την κατασκευή του Έργου και βαρύνουν τελικά τον Κύριο του Έργου, εκτός αν με την απόφαση της Διευθύνουσας Υπηρεσίας καταλογισθεί η δαπάνη συνολικά ή μερικά σε βάρος του Αναδόχου, ως υπαιτίου για τη βλάβη που προξενήθηκε στο Έργο.

23.4 Ο Ανάδοχος δεν δικαιούται καμιά αποζημίωση από τον Κύριο του Έργου για οποιαδήποτε βλάβη επέρχεται στο Έργο, για οποιαδήποτε φθορά ή απώλεια υλικών και γενικά για οποιαδήποτε ζημία που οφείλεται σε αμέλεια, απρονοησία ή ανεπιτηδειότητα αυτού ή του προσωπικού του ή σε μη χρήση των κατάλληλων μέσων ή σε οποιαδήποτε άλλη αιτία, εκτός από τις περιπτώσεις υπαιτιότητας του φορέα κατασκευής του Έργου ή ανωτέρας βίας, σύμφωνα με την παρ. 1. Ο Ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να αποκαταστήσει τις βλάβες που τον βαρύνουν με δικές του δαπάνες.

23.5 Αν κατά την κατασκευή του Έργου η επίβλεψη θεωρεί, ότι τα προς χρησιμοποίηση υλικά δεν πληρούν τις απαιτήσεις των προδιαγραφών ή γενικά είναι ακατάλληλα, διατάσσεται από τη Διευθύνουσα Υπηρεσία η μη χρησιμοποίηση των υλικών. Αν ο Ανάδοχος διαφωνεί, τα υλικά δεν χρησιμοποιούνται αν δεν κριθεί η καταλληλόλητά τους από εργαστηριακό έλεγχο, που γίνεται από τα εργαστήρια της Γενικής Γραμματείας Υποδομών ή Πολυτεχνικών Σχολών ή άλλα αναγνωρισμένα εργαστήρια. Η δαπάνη για τις εργαστηριακές έρευνες προκαταβάλλεται από τον Ανάδοχο και τον βαρύνει τελικά, αν αποδειχθεί η ακαταλληλότητα των υλικών. Στην αντίθετη περίπτωση, η δαπάνη βαρύνει τον Κύριο του Έργου και αποδίδεται στον Ανάδοχο από τις πιστώσεις του Έργου. Αν κατά τη διάρκεια κατασκευής του Έργου μέχρι την παραλαβή, οποιαδήποτε εργασία παρουσιάσει ελαττώματα που δεν αποκαθίστανται από τον Ανάδοχο, κοινοποιείται σε αυτόν ειδική διαταγή της Διευθύνουσας Υπηρεσίας. Με την ειδική διαταγή προσδιορίζονται τα ελαττώματα, καθορίζεται αν είναι ουσιώδη, επουσιώδη ή και επικίνδυνα και τάσσεται εύλογη προθεσμία για την αποκατάστασή τους. Στην αποκατάσταση μπορεί να περιλαμβάνονται η καθαίρεση των ελαττωματικών εργασιών και η ανακατασκευή τους, αν αυτό επιβάλλεται. Αν το ελάττωμα δεν είναι ουσιώδες και η αποκατάστασή του απαιτεί δυσανάλογες δαπάνες με την ειδική διαταγή καθορίζεται ποσοστό μείωσης της αμοιβής του Αναδόχου για τις αντίστοιχες εργασίες. Στην τελευταία αυτήν περίπτωση η διαταγή μπορεί να περιλαμβάνει και την εκτέλεση ορισμένων εργασιών για τον περιορισμό του ελαττώματος. Ο Ανάδοχος δύναται να ασκήσει ένσταση στην περίπτωση της παραπάνω ειδικής διαταγής εντός ανατρεπτικής προθεσμίας δέκα (10) ημερών από την κοινοποίησή της. Με την εμπρόθεσμη ένσταση αναστέλλεται η υποχρέωση εκτέλεσης των εργασιών μέχρις ότου εκδοθεί απόφαση επί αυτής, εκτός αν οι χαρακτηρισθείσες ως κακότεχνες εργασίες πρέπει να αποκατασταθούν άμεσα, προκειμένου να μην καθυστερεί η εκτέλεση του

Έργου. Στην περίπτωση αυτήν, οι εργασίες για την άρση του ελαττώματος εκτελούνται αμελλητί από τον Ανάδοχο. Αν ο Ανάδοχος με την ένστασή του ζητεί τη διενέργεια εργαστηριακών ερευνών ή άλλων δοκιμών για την εξακρίβωση του ελαττώματος, οι εργασίες αυτές εκτελούνται αφού εκδοθεί απόφαση επί της ένστασης, η οποία δεν μπορεί να εκδοθεί πριν την έκδοση των αποτελεσμάτων των εργαστηριακών δοκιμών. Αν τελικά ύστερα από την ένσταση ή τη δικαστική προσφυγή δικαιωθεί ο Ανάδοχος, έχει το δικαίωμα να πληρωθεί με τους συμβατικούς όρους και τιμές για τις πρόσθετες εργασίες. Αν οι εργασίες διατάχθηκαν ύστερα από την απομάκρυνση των εγκαταστάσεων του Αναδόχου, συντάσσονται νέες τιμές που λαμβάνουν υπόψη τους και το γεγονός αυτό. Αν ο Ανάδοχος δεν αποκαταστήσει τις πλημμέλειες μέσα στην προθεσμία που τάσσεται σε αυτόν με την ειδική διαταγή ή μετά την έκδοση απόφασης επί της ένστασης, τότε οι εργασίες αποκατάστασης της πλημμέλειας μπορεί να εκτελεσθούν με μέριμνα της Διευθύνουσας Υπηρεσίας με οποιονδήποτε τρόπο σε βάρος και για λογαριασμό του αναδόχου με την επιφύλαξη των δικαιωμάτων του Κυρίου του Έργου ως προς την εφαρμογή των λοιπών κυρώσεων κατά του Αναδόχου. Τα παραπάνω εφαρμόζονται ανάλογα και για την περίπτωση που ο Ανάδοχος παραλείπει τις υποχρεώσεις του για τη συντήρηση των έργων όσο διάστημα τον βαρύνει η συντήρηση αυτή.

23.6 Αν το ελάττωμα αποκαλυφθεί κατά την παραλαβή των έργων, εφαρμόζεται η παρ. 1 του άρθρου 33 (Παραλαβή) της παρούσας, περί παραλαβής και η διαπίστωση της αποκατάστασης των ελαττωμάτων γίνεται από τη Διευθύνουσα Υπηρεσία.

23.7 Μετά την έναρξη εκτέλεσης του Έργου, ο Ανάδοχος προτείνει στη Διευθύνουσα Υπηρεσία δύο (2) αναγνωρισμένα εργαστήρια για την κατηγορία εργασιών σκυροδέματος, εκ των οποίων το ένα κρατικό ή αναγνωρισμένο από το Κ.Ε.Δ.Ε. και δύο (2) αναγνωρισμένα εργαστήρια πιστοποίησης αντιπυρικής βαφής. Από τα παραπάνω η Υπηρεσία Διευθύνουσα Υπηρεσία ορίζει ένα ή δύο με τα οποία θα συνεργάζεται αναφορικά με τις εργασίες και από τα οποία μπορεί να προσκαλεί τους αρμόδιους επί τόπου του Έργου όταν κρίνεται σκόπιμο.

Άρθρο 24. Ποιότητα εργασιών - Κακοτεχνίες

Οι εργασίες θα εκτελεσθούν σύμφωνα με:

α. Τις ισχύουσες Τεχνικές Προδιαγραφές

β. Την περιγραφή και τους όρους του Τιμολογίου Δημοπράτησης

γ. Τα εγκεκριμένα σχέδια, τους κανόνες της τέχνης και τις οδηγίες της επιβλέπουσας Υπηρεσίας.

Εάν κατά την εκτέλεση των έργων διαπιστωθεί ότι έχουν εκτελεσθεί εργασίες πλημμελώς ή κακότεχνα ή όχι σύμφωνα με τα παραπάνω, τίθεται σε εφαρμογή το άρθρο 159 του ν. 4412/2016.

Ο Ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να εκτελέσει το Έργο σύμφωνα με τη σύμβαση και τα τεύχη και σχέδια που την συνοδεύουν.

Στην περίπτωση ανάγκης εκτέλεσης συμπληρωματικών εργασιών που δεν προβλέπονται από το συμβατικό τιμολόγιο θα συντάσσεται Ανακεφαλαιωτικός Πίνακας Εργασιών (ΑΠΕ), σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 156 του ν. 4412/2016.

Για τις νέες τιμές θα εφαρμοστούν τα εγκεκριμένα συμβατικά τιμολόγια, τα ενιαία τιμολόγια του Υπουργείου που εγκρίθηκαν με την υπ' αριθ. Δ11γ/0/9/7/7.2.2013 (ΦΕΚ 363 Β) απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών Μεταφορών και Δικτύων, όπως έχει τροποποιηθεί και συμπληρωθεί μέχρι σήμερα, οι αναλύσεις τιμών που ισχύουν καθώς και τα περιγραφικά τιμολόγια κατά τις άνω διατάξεις. Για τις συμπληρωματικές εργασίες θα συντάσσεται κατατεθεί συμπληρωματική εγγύηση, όπως προβλέπεται από το άρθρο 72 παρ. 4 του ν. 4412/2016.

Άρθρο 25. Υλικά – Έλεγχος – Δοκιμές υλικών

Ο Ανάδοχος έχει την υποχρέωση να γνωστοποιήσει στον ΚτΕ τις πηγές των υλικών που θα χρησιμοποιήσει για την κατασκευή του Έργου. Πριν από τη χρήση ή την ενσωμάτωση κάποιου υλικού, θα πρέπει να υποβάλλεται στην επιβλέπουσα Υπηρεσία δείγμα για έγκριση. Η Υπηρεσία έχει το δικαίωμα να απορρίψει υλικά που θα χρησιμοποιηθούν χωρίς την έγκρισή της, και να αξιώσει την απομάκρυνσή τους από το Έργο. Η έγκριση της Υπηρεσίας πάντως για την τοποθέτηση κάποιου υλικού, δεν απαλλάσσει τον Ανάδοχο από την ευθύνη του για την ποιότητα και την αποτελεσματικότητα του έργου ή τμήματος αυτού.
Όλα τα υλικά που θα χρησιμοποιηθούν στο έργο θα μπορεί να υπόκεινται σε επιθεώρηση, εξέταση και δοκιμή οποιαδήποτε στιγμή κατά την κρίση της επιβλέπουσας Υπηρεσίας. Ο Ανάδοχος θα πρέπει όταν του ζητείται, να παραδίδει δείγματα των υλικών για εξέταση σε αναγνωρισμένο και διαπιστευμένο εργαστήριο εγκεκριμένο από την Υπηρεσία και να καταβάλλει τις δαπάνες των εργαστηριακών ελέγχων.

Άρθρο 26. Έλεγχος - Δοκιμές κατασκευών

Ο Ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να εκτελεί με δική του ευθύνη και δικές του δαπάνες τις εργαστηριακές δοκιμές που απαιτούνται από τις προδιαγραφές της σύμβασης, τις Εθνικές Τεχνικές Προδιαγραφές (ΕΤΕΠ) ή όπου δεν υπάρχει ΕΤΕΠ ισχύουν οι Προσωρινές Εθνικές Προδιαγραφές (ΠΕΤΕΠ) ή οι αντίστοιχες Ευρωπαϊκές Προδιαγραφές (ΕΝ κ.λπ.), τις οδηγίες των σχετικών εγκυκλίων και τις τεχνικές προδιαγραφές όπως αυτές αναφέρονται στα τιμολόγια. Οι έλεγχοι αυτοί αφορούν στην περίοδο της κανονικής παραγωγής και εκτέλεσης των έργων και όχι στην περίοδο των προπαρασκευαστικών εργασιών, οπότε οι πολλαπλές δοκιμές που θα εκτελούνται για τη ρύθμιση της παραγωγής, δεν θα υπολογίζονται στον ελάχιστο απαιτούμενο αριθμό δοκιμών που προαναφέρθηκε.
Τα αποτελέσματα των παραπάνω δοκιμών θα υποβάλλονται στην επιβλέπουσα Υπηρεσία άμεσα από τη λήψη τους, γιατί διαφορετικά δεν θα λαμβάνονται υπόψη. Οι εργαστηριακές δοκιμές του Αναδόχου θα καταχωρούνται καθημερινά και με κάθε λεπτομέρεια στο ημερολόγιο του Έργου, σε ιδιαίτερη ξεχωριστή σελίδα. Η υπηρεσία μπορεί, κατά την κρίση της, να διατάξει τον Ανάδοχο να τηρεί για ένα μήνα αντιδείγματα για το σύνολο ή και για μέρος των εργαστηριακών δοκιμών που ο ίδιος εκτελεί.
Ο Ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να συντάξει και να ενημερώνει ανελλιπώς σε όλη τη διάρκεια του Έργου κατάλληλο διάγραμμα, στο οποίο θα σημειώνεται η ακριβής θέση στο έργο των δοκιμών που θα λαμβάνονται. Το διάγραμμα αυτό θα είναι αναρτημένο σε εμφανή θέση του γραφείου του εργοταξίου.
Τονίζεται ιδιαίτερα ότι, ο Ανάδοχος είναι υποχρεωμένος, με δικές του δαπάνες να διενεργεί συστηματικό έλεγχο των υλικών, ώστε να εξασφαλίζεται η ποιότητα, η ομοιογένεια και ηακαταλληλότητά τους πριν την ενσωμάτωση. Οι δοκιμές (Έλεγχοι) που θα πραγματοποιούνται, μαζί με τα ακριβή στοιχεία των θέσεων από τις οποίες θα λαμβάνονται τα αντίστοιχα δείγματα (αριθμός δείγματος, ημέρα και θέση δειγματοληψίας, είδος δοκιμής που έγινε και το αντίστοιχο αποτέλεσμα), θα πρέπει να καταγράφονται σε ιδιαίτερο πίνακα. Ο πίνακας αυτός (Αρχείο Ελέγχων) θα συνοδεύει τις πιστοποιήσεις, τις τμηματικές προσωρινές επιμετρήσεις, την τελική καταμέτρηση του έργου, ως αναπόσπαστο μέρος τους. Τόσο στη δειγματοληψία όσο και στις εργαστηριακές δοκιμές πρέπει να παρίστανται εκπρόσωποι της Υπηρεσίας και του Αναδόχου. Κατά τη σύνταξη των τμηματικών προσωρινών επιμετρήσεων, θα ελέγχεται η αναλογία μεταξύ των

ποσοτήτων των διαφόρων εργασιών που θα περιλαμβάνονται και των αντίστοιχων αναγκαίων δοκιμών. Εάν από τη σύγκριση αυτή προκύψει ότι ο αριθμός των δοκιμών που έχουν πραγματοποιηθεί είναι μικρότερος από αυτόν που έχει καθορισθεί ως αναγκαίος σύμφωνα με τα προαναφερθέντα, θα επιβάλλεται στον ανάδοχο ποινική ρήτρα ύψους εκατό πενήντα (150) ευρώ για κάθε δεκάδα δοκιμών που θα λείπουν. Η ποινική ρήτρα θα παρακρατείται με βάση σχετική απόφαση του προϊστάμενου της επιβλέπουσας Υπηρεσίας και θα εκπίπτει από τους λογαριασμούς του Αναδόχου.
Η Διευθύνουσα Υπηρεσία έχει τη δυνατότητα να προβεί σε περαιτέρω ελέγχους και δοκιμές των κατασκευών σε διαπιστευμένα και αναγνωρισμένα εργαστήρια της επιλογής της με δαπάνες του αναδόχου, όποτε κρίνει ότι είναι απαραίτητο.

Άρθρο 27. Έλεγχος – Δοκιμές εξοπλισμού

Για την έγκριση της προμήθειας και της εγκατάστασης του μηχανολογικού εξοπλισμού θα πρέπει να προσκομίζονται εγκαίρως στην Υπηρεσία τα τεχνικά φυλλάδια του κατασκευαστή και τα σχετικά πιστοποιητικά ποιότητας, ώστε να ελέγχεται εάν ο εξοπλισμός είναι σύμφωνος με τα οριζόμενα στις Τεχνικές Προδιαγραφές.
Ο εξοπλισμός που θα τοποθετείται θα είναι απόλυτα καινούργιος, αποκλειομένων εντελώς των ανακατασκευασμένων συστημάτων.
Οι δοκιμές θα εκτελούνται σύμφωνα με τους ισχύοντες κανονισμούς. Επίσης, οι δοκιμές, οι έλεγχοι και τα αντίστοιχα πρωτόκολλα για τις Η/Μ εγκαταστάσεις θα πραγματοποιούνται σύμφωνα τις αντίστοιχες ΤΟΤΕΕ, τους κανονισμούς εγκαταστάσεων, τα Ελληνικά και Ευρωπαϊκά πρότυπα, τις οδηγίες της ΕΕ και τον νόμο. Οι δοκιμές καλής λειτουργίας του Η/Μ εξοπλισμού συνίστανται ενδεικτικά και όχι περιοριστικά από τους ακόλουθους ελέγχους:
- Διαδοχικές εκκινήσεις αντλιών και κινητήρων στις επιτρεπόμενες συχνότητες εκκίνησης
- Κραδασμοί κατά τη λειτουργία των διαφόρων μηχανισμών
- Στάθμη θορύβου των μηχανημάτων σε πλήρη λειτουργία
- Διαρροές λιπαντικών
- Ομαλή λειτουργία και αποτελεσματικότητα του επιμέρους εξοπλισμού.

Ο Ανάδοχος οφείλει με την αποπεράτωση των εγκαταστάσεων και πριν από την παραλαβή τους, να συντάξει χωρίς πρόσθετη αμοιβή και να υποβάλει στην Επίβλεψη σε δύο (2) αντίγραφα, πλήρεις και λεπτομερειακές οδηγίες χειρισμού, λειτουργίας και συντήρησης των εγκαταστάσεων που εκτελέσθηκαν από αυτόν.
Ο Ανάδοχος οφείλει επίσης, πριν από την παράδοση των εγκαταστάσεων να διδάξει στους χρήστες του ΚτΕ και κυρίως στους τελικούς χρήστες, τη χρήση και τον χειρισμό των εγκαταστάσεων.

Άρθρο 28. Επίβλεψη

Ο Ανάδοχος υπόκειται στον έλεγχο της Διευθύνουσας Υπηρεσίας, που εκπροσωπείται από το προσωπικό επίβλεψης του Έργου. Ο Ανάδοχος οφείλει να επιτρέπει ελεύθερα την είσοδο στον επιβλέποντα και σε όλους τους εντεταλμένους για την επίβλεψη του έργου υπαλλήλους της Υπηρεσίας στα εργοτάξια, λατομεία, αποθήκες, εργοστάσια κ.λπ. Το ίδιο ισχύει και για όποιον άλλον η Υπηρεσία θα δώσει σχετική έγκριση. Ο διευθύνων εκ μέρους της Αναδόχου επιχείρησης το Έργο υποχρεούται, μετά από ειδοποίηση της Υπηρεσίας, να συνοδεύει τους υπαλλήλους που επιβλέπουν, διευθύνουν ή επιθεωρούν τα έργα, κατά τις μεταβάσεις για επίβλεψη, έλεγχο ή επιθεώρηση στον τόπο του έργου ή στους άλλους τόπους παραγωγής.

Ο Ανάδοχος έχει την υποχρέωση να συμμορφώνεται προς τις έγγραφες εντολές της Υπηρεσίας, που δίνονται για την άρτια, εύρυθμη και έντεχνη εκτέλεση του Έργου. Το ότι η Υπηρεσία επιβλέπει το Έργο δεν απαλλάσσει τον Ανάδοχο από οποιαδήποτε ευθύνη που προκύπτει από τις συμβατικές του υποχρεώσεις ή και τους ισχύοντες νόμους, διατάξεις κ.λπ., ούτε τον απαλλάσσει από την πλήρη και αποκλειστική ευθύνη του και από τις υποχρεώσεις του που επιτάσσουν οι όροι της Διακήρυξης, της παρούσας ΕΣΥ, της Τεχνικής Περιγραφής και των λοιπών Τευχών της Σύμβασης.
Ο Ανάδοχος οφείλει να διευκολύνει την επίβλεψη και το προσωπικό της Υπηρεσίας επίβλεψης, στην άσκηση των ελέγχων κ.λπ. Επισημαίνεται ότι η Υπηρεσία ενδέχεται να χρησιμοποιήσει Τεχνικό Σύμβουλο κατά την κατασκευή του Έργου. Ο Ανάδοχος οφείλει να διευκολύνει τον Σύμβουλο στην άσκηση των καθηκόντων που θα του αναθέσει η Υπηρεσία. Το ίδιο ισχύει και για το προσωπικό του Συμβούλου.

Άρθρο 29. Ημερολόγιο του Έργου - Μητρώο Έργου

29.1 Κατά την εκτέλεση του Έργου τηρείται από τον Ανάδοχο ανελλιπώς ηλεκτρονικό ημερολόγιο σε ελεύθερο λογισμικό ευρείας χρήσης. Το τεχνικό στέλεχος που τηρεί με εντολή του Αναδόχου το ημερολόγιο, γνωστοποιείται στη Διευθύνουσα Υπηρεσία μετά από την εγκατάσταση του εργοταξίου. Το ημερολόγιο θα συμπληρώνεται καθημερινά, με τα στοιχεία που αναφέρονται ενδεικτικά και όχι περιοριστικά, στην παρ. 1 του άρθρου 146 του ν. 4412/2016. Το ημερολόγιο συμπληρώνεται καθημερινά και αναγράφονται, με συνοπτικό τρόπο, σε αυτό ιδίως:
α. στοιχεία για τις καιρικές συνθήκες, που επικρατούν κατά τη διάρκεια του εικοσιτετραώρου
β. αριθμητικά στοιχεία για το απασχολούμενο προσωπικό κατά κατηγορίες, καθώς και το προσωπικό σε ημεραργία λόγω υπερημερίας του Εργοδότη·
γ. τα χρησιμοποιούμενα μηχανήματα και τα μηχανήματα σε ημεραργία λόγω υπερημερίας του Εργοδότη·
δ. θέση και περιγραφή των εργασιών, αναφορά στις εργασίες για τις οποίες δεν υπάρχει πρόοδος ή δεν εκτελούνται, αλλά και οι σχετικοί λόγοι·
ε. ώρα έναρξης και πέρατος κρίσιμων εργασιών εντός της ημέρας·
στ. αφίξεις και αναχωρήσεις κύριου εξοπλισμού·
ζ. συνθήκες κυκλοφοριακών ρυθμίσεων, καθώς και τροποποιήσεις ή προβλήματα με τις ρυθμίσεις και τον σχετικό εξοπλισμό·
η. τα προσκομιζόμενα υλικά, οι εκτελούμενες εργασίες·
θ. οι εργαστηριακές δοκιμές·
ι. καθυστερήσεις, δυσκολίες, ατυχήματα, ζημίες, μη συνήθεις συνθήκες που προκαλούν καθυστερήσεις, καθώς και ο χρόνος προσωρινής αναστολής ή επανάληψης εργασιών·
ια. οι εντολές και παρατηρήσεις των οργάνων επίβλεψης·
ιβ. έκτακτα περιστατικά·
ιγ. σημαντικές επισκέψεις ή επικοινωνίες με το Δημόσιο ή τοπικές αρχές ή παρόδιους ιδιοκτήτες·
και ιδ. κάθε άλλο σχετικό με το Έργο σημαντικό πληροφοριακό στοιχείο.
29.2 Το ημερολόγιο του Έργου υπογράφεται με ψηφιακή υπογραφή από τον τηρούνται αυτό και αποστέλλεται ηλεκτρονικά στον προϊστάμενο της Διευθύνουσας Υπηρεσίας και στον επιβλέποντα του Έργου. Ο επιβλέπων του Έργου ελέγχει και διορθώνει το ημερολόγιο, αν απαιτείται, και το υποβάλλει προς έγκριση στον προϊστάμενο της Διευθύνουσας Υπηρεσίας εντός δύο (2) εργασίμων ημερών.
29.3 Ο προϊστάμενος της Διευθύνουσας Υπηρεσίας ελέγχει τις εγγραφές και δύναται να απορρίψει όσες εξ αυτών κρίνει ως ανακριβείς, ενώ μπορεί να χορηγήσει εντολή προς τον Ανάδοχο για την εγγραφή στο ημερολόγιο και άλλων συμπληρωματικών πληροφοριών ή άλλων στοιχείων που

προσιδιάζουν στο συγκεκριμένο Έργο ή να ζητήσει από τον Ανάδοχο την τήρηση και άλλων στατιστικών στοιχείων. Εφόσον κριθεί αναγκαίο, είναι δυνατό να ζητηθεί από τη Διευθύνουσα Υπηρεσία να καταγράφονται γεγονότα ή καταστάσεις με σκαριφήματα, φωτογραφίες, καταγραφές με video ή άλλες μεθόδους καταγραφής οπτικών μέσων.

29.4 Εφόσον ο Ανάδοχος παραλείπει την υποχρέωσή του για καθημερινή τήρηση και κοινοποίηση του ημερολογίου, επιβάλλεται ειδική ποινική ρήτρα ύψους ευρώ τετρακόσια (€400), για κάθε ημέρα παράλειψης. Η ειδική ποινική ρήτρα επιβάλλεται από τη Διευθύνουσα Υπηρεσία, ύστερα από ειδική πρόσκληση του προϊσταμένου της, στην οποία ο επιβλέπων αναφέρει εγγράφως την παράλειψη τήρησης.

29.5 Κατά τα λοιπά ισχύουν οι διατάξεις του άρθρου 146 του ν. 4412/2016.

29.6 Ο Ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να συντάξει και να υποβάλει στην Υπηρεσία μετά την ολοκλήρωση των εργασιών το Μητρώο του Έργου, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στην Υπουργική Απόφαση ΔΝΣγ/οικ.38108/ΦΝ/466/22.3.2017 (ΦΕΚ 1956 Β).

Το Μητρώο του έργου θα πρέπει να περιλαμβάνει απαραίτητα τα παρακάτω:

- Το ημερολόγιο του Έργου
- Πλήρη σειρά των σχεδίων του έργου με τις διαστάσεις όπως τελικά εφαρμόσθηκαν και που, ενδεικτικά και όχι περιοριστικά, για παράδειγμα, θα πρέπει να περιλαμβάνουν όψεις, κατόψεις, τομές, λεπτομέρειες σε κατάλληλες κλίμακες των λοιπών έργων ή επιμέρους έργων, που θα αποδίδουν τη θέση, τη μορφή, τυχόν ειδικά τεχνικά χαρακτηριστικά τους, καθώς και τις συνθήκες λειτουργικότητας τους. Τα παραπάνω σχέδια θα πρέπει να υποβάλλονται και για τα κάθε είδους συναφή και συμπληρωματικά έργα.
- Την αποτύπωση του έργου, που θα παραδίδεται με την ολοκλήρωση του 25, 50, 75, 100% των εργασιών.
- Τεύχος στοιχείων υψομετρικών αφετηριών με ενδεικτικά σχέδια της θέσης τους
- Τεύχος συνοπτικής παρουσίασης όλων των ερευνών πεδίου και εργαστηρίων (γεωτεχνικές έρευνες, γεωλογικές έρευνες και μελέτες κ.λπ.
- Τεύχος για όλες τις δοκιμές και διαδικασίες Ποιοτικού Ελέγχου με αντίγραφα όλων των αντίστοιχων πιστοποιητικών που έχουν εκδοθεί (Οίκων Ποιοτικού Ελέγχου εξωτερικού, ΟΠΕ του έργου, άλλων εργαστηρίων, κ.λπ.), σύμφωνα με τους Ειδικούς Όρους Δημοπράτησης. Ειδικότερα θα περιλαμβάνονται και όλοι οι έλεγχοι λειτουργίας των δικτύων και Η/Μ εγκαταστάσεων.
- ΣΑΥ – ΦΑΥ
- Φάκελο εγγυήσεων εξοπλισμού και εργασιών
- Σύνολο αδειών που τυχόν εκδόθηκαν κατά τη σύμβαση και την κείμενη νομοθεσία, π.χ. Δήμου, Πολεοδομίας, ΔΕΗ, ΟΤΕ, Περιφέρειας, Αστυνομίας κ.λπ.

Ως στοιχεία του Μητρώου Έργου νοούνται, εκτός από τα στοιχεία που αναλυτικά αναφέρθηκαν παραπάνω, και τα στατιστικά στοιχεία σε σχέση με το έργο που ο ανάδοχος υποχρεούται να συγκεντρώσει, επεξεργαστεί και υποβάλει στην Υπηρεσία, το εποπτικό υλικό τεκμηρίωσης της προόδου και προβολής του έργου (φωτογραφίες, διαφάνειες, βίντεο, ταινίες, ψηφιοποιημένο οπτικοακουστικό υλικό κ.λπ.), το εγχειρίδιο επιθεώρησης και συντήρησης, καθώς και εγχειρίδιο λειτουργίας του έργου και του εγκατεστημένου εξοπλισμού. Παράλειψη υποβολής του Μητρώου του έργου θεωρείται ουσιώδες ελάττωμα του έργου.

Άρθρο 30. Εκθέσεις πορείας του Έργου

Κατά τη διάρκεια της κατασκευής του Έργου ο Ανάδοχος είναι υποχρεωμένος κάθε δίμηνο να συντάσσει και να στέλνει στην Προϊσταμένη Αρχή, μέσω της Διευθύνουσας Υπηρεσίας, συνοπτικές ανακεφαλαιωτικές εκθέσεις για την πορεία του έργου, ανάλογου περιεχομένου με τις αντίστοιχες

εκθέσεις της Διευθύνουσας Υπηρεσίας που προβλέπονται στη διάταξη του άρθρου 136 παρ. 10 ν. 4412/2016.

Άρθρο 31. Βεβαίωση περάτωσης εργασιών

31.1 Όταν λήξει η προθεσμία περάτωσης του συνόλου του Έργου, ο επιβλέπων ή το εντεταλμένο όργανο της επίβλεψης αναφέρει εγγράφως στη Διευθύνουσα Υπηρεσία, μέσα σε διάστημα τριάντα (30) ημερών από τη λήξη του εγκεκριμένου χρόνου περαίωσης, αν τα έργα έχουν περατωθεί και έχουν υποστεί ικανοποιητικά τις δοκιμασίες που προβλέπονται στη σύμβαση και αναγράφει τις παρατηρήσεις του για εργασίες που έχουν εκτελεσθεί με υπέρβαση των εγκεκριμένων ποσοτήτων ή κατά τροποποίηση των εγκεκριμένων σχεδίων. Αν τα έργα δεν έχουν περατωθεί ή έχουν περατωθεί, αλλά οι εργασίες κρίνονται απορριπτέες ή ελαττωματικές, με ουσιώδεις ή επουσιώδεις ελλείψεις που πρέπει να αποκατασταθούν, ο υπόχρεος του προηγουμένου εδαφίου αναφέρει εντός της άνω προθεσμίας τα παραπάνω με έκθεσή του προς τον προϊστάμενο της Διευθύνουσας Υπηρεσίας. Επουσιώδεις θεωρούνται αποκλειστικά οι εργασίες που δεν επηρεάζουν τη λειτουργικότητα του Έργου, την ασφάλεια των χρηστών και δεν παραβιάζουν όρους αδειοδοτήσεων του Έργου. Αν στην έκθεση περιέχεται διαπίστωση περί καταβολής στον Ανάδοχο ποσών ως αχρεωστήτως καταβληθέντων ή εγείρονται δικαιώματα σε βάρος του Αναδόχου, η Διευθύνουσα Υπηρεσία συντάσσει αρνητικό λογαριασμό σε βάρος του Αναδόχου.
31.2 Αν οι εργασίες έχουν περατωθεί, ο προϊστάμενος της Διευθύνουσας Υπηρεσίας, μέσα σε δέκα (10) ημέρες από την παραλαβή της πιο πάνω έκθεσης, εκδίδει βεβαίωση για την ημέρα κατά την οποία περατώθηκαν οι εργασίες του Έργου (βεβαίωση περάτωσης των εργασιών), την οποία κοινοποιεί αμελλητί στον Ανάδοχο. Εάν η βεβαίωση δεν εκδοθεί μέσα στην πιο πάνω προθεσμία, τότε θεωρείται ότι έχει εκδοθεί αυτοδίκαια τριάντα (30) ημέρες μετά από την υποβολή από τον Ανάδοχο σχετικής έγγραφης όχλησης. Την έκδοση της βεβαίωσης μπορεί να ζητήσει ο Ανάδοχος και πριν από τη λήξη των προθεσμιών αν έχει περατώσει τα έργα. Στην περίπτωση αυτήν εφαρμόζονται ανάλογα οι διαδικασίες των προηγούμενων εδαφίων της παρούσας. Η βεβαίωση περάτωσης των εργασιών δεν αναπληρώνει την παραλαβή των έργων, η οποία διενεργείται σύμφωνα με το άρθρο 33 της παρούσας, περί παραλαβής.
31.3 Αν στις εργασίες που έχουν περατωθεί διαπιστωθούν επουσιώδεις μόνο ελλείψεις που δεν επηρεάζουν τη λειτουργικότητα του Έργου, ο προϊστάμενος της Διευθύνου-σας Υπηρεσίας, γνωστοποιεί με διαταγή του προς τον Ανάδοχο τις ελλείψεις, που έχουν επισημανθεί και τάσσει εύλογη προθεσμία για την αποκατάστασή τους. Στην περίπτωση αυτήν η βεβαίωση περάτωσης εκδίδεται μετά από την εμπρόθεσμη αποκατάστασή των ελλείψεων και αναφέρει τον χρόνο που περατώθηκε το Έργο, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη ο χρόνος αποκατάστασης.
31.4 Αν οι εργασίες δεν έχουν περατωθεί ή οι ελλείψεις που διαπιστώθηκαν δεν είναι επουσιώδεις ή αν δεν περατώθηκαν από τον Ανάδοχο εμπρόθεσμα οι εργασίες αποκατάστασης επουσιωδών ελλείψεων, σύμφωνα με την παρ. 3 εφαρμόζονται, ανάλογα με την περίπτωση, τα άρθρα 23 της παρούσας, περί ακαταλληλότητας υλικών - ελαττωμάτων - παράλειψης συντήρησης και περί έκπτωσης Αναδόχου.
31.5 Κατά όλων των αποφάσεων της Διευθύνουσας Υπηρεσίας χωρεί ένσταση του άρθρου 46 της παρούσας, περί διοικητικής επίλυσης συμβατικών διαφορών.

Άρθρο 32. Χρόνος υποχρεωτικής συντήρησης

32.1 Ο χρόνος εγγύησης, κατά τον οποίο ο Ανάδοχος φέρει τον κίνδυνο του Έργου και

υποχρεούται στη συντήρησή του, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 23 της παρούσας, περί βλαβών στα έργα - αποζημιώσεων, και την παρ. 1 του άρθρου 33 της παρούσας περί παραλαβής και μετά από την πάροδο του οποίου ενεργείται η παραλαβή, ορίζεται σε δεκαπέντε (15) μήνες. Ο χρόνος εγγύησης αρχίζει από την επομένη της έκδοσης της βεβαίωσης περάτωσης των εργασιών.

32.2 Κατά τον χρόνο εγγύησης και υποχρεωτικής συντήρησης ο Ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να επιθεωρεί τακτικά τα έργα, να τα διατηρεί σε ικανοποιητική κατάσταση και να αποκαθιστά κάθε βλάβη τους. Ως συντήρηση νοείται, για τις ανάγκες του παρόντος, η αποκατάσταση βλαβών οι οποίες οφείλονται στην εκτέλεσή του Έργου κατά παράβαση των κανόνων της τεχνικής.

32.3 Εργασίες για την αποκατάσταση βλαβών, κλοπών ή βανδαλισμών από τη χρήση, εφόσον δεν οφείλονται σε κακή ποιότητα του Έργου, εκτελούνται με έγκριση της υπηρεσίας και η δαπάνη αποδίδεται στον Ανάδοχο, εφόσον οι εργασίες αυτές δεν εκτελούνται από την υπηρεσία.

32.4 Αν ο Ανάδοχος παραλείπει τις υποχρεώσεις του για τη συντήρηση των έργων κατά τον χρόνο εγγύησης, οι απαραίτητες εργασίες μπορεί να εκτελεσθούν από την υπηρεσία με οποιονδήποτε τρόπο (ακόμη και δια άλλου εργολάβου) σε βάρος και για λογαριασμό του υπόχρεου Αναδόχου. Οι εργασίες και ενέργειες συντήρησης καταγράφονται σε ειδικό τεύχος, ο μορφότυπος του οποίου και η συχνότητα καταγραφής συμφωνούνται με τη Διευθύνουσα Υπηρεσία.

Άρθρο 33 Παραλαβή

33.1 Η παραλαβή διενεργείται μέσα σε προθεσμία τριών (3) μηνών μετά από την πάροδο του χρόνου υποχρεωτικής από τον Ανάδοχο συντήρησης. Μετά από την άπρακτη πάροδο της προθεσμίας, θεωρείται ότι η παραλαβή έχει διενεργηθεί αυτοδίκαια και η Προϊσταμένη Αρχή εκδίδει υποχρεωτικά σχετική διαπιστωτική πράξη. Για την παραλαβή συντάσσεται πρωτόκολλο που υπογράφεται από όλα τα μέλη της επιτροπής παραλαβής, από τον τελευταίο επιβλέποντα που παρίσταται κατά τη διενέργειά της και από τον Ανάδοχο που παραδίδει το Έργο. Αν υπάρξει αδυναμία υπογραφής από τον πρόεδρο ή μέλος της επιτροπής ή τον επιβλέποντα, το πρωτόκολλο υπογράφεται από τους υπόλοιπους με μνεία των λόγων της αδυναμίας υπογραφής. Η επιτροπή παραλαβής παραλαμβάνει το έργο ποσοτικά και ποιοτικά, καταγράφει στο πρωτόκολλο τις ποσότητες της τελικής επιμέτρησης, αιτιολογεί τις τροποποιήσεις στις ποσότητες και αναγράφει τις παρατηρήσεις της για εργασίες που δεν έχουν εκτελεσθεί ή για υλικά που δεν έχουν χρησιμοποιηθεί ή για εργασίες που έχουν εκτελεσθεί με υπέρβαση των εγκεκριμένων ποσοτήτων ή κατά τροποποίηση των εγκεκριμένων σχεδίων. Η επιτροπή ελέγχει επίσης, κατά το δυνατόν, την ποιότητα των εργασιών και αναγράφει στο πρωτόκολλο τις παρατηρήσεις της, ιδίως για τις εργασίες που κρίνονται απορριπτέες ή ελαττωματικές, ουσιώδεις ή επουσιώδεις που πρέπει να αποκατασταθούν. Ως επουσιώδεις θεωρούνται αποκλειστικά οι εργασίες που δεν επηρεάζουν τη λειτουργικότητα του Έργου, την ασφάλεια των χρηστών και δεν παραβιάζουν όρους αδειοδοτήσεων του Έργου. Κατόπιν των παρατηρήσεων αυτών η Διευθύνουσα Υπηρεσία μεριμνά για την αποκατάσταση των ελαττωμάτων που τυχόν διαπιστώθηκαν, σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 159 Ν. 4412/2016 και των σχετικών προβλέψεων της παρούσας, περί ακαταλληλότητας υλικών - ελαττωμάτων - παράλειψης συντήρησης.

33.2 Στην παραλαβή καλείται να παραστεί ο Ανάδοχος, με πρόσκληση που αποστέλλεται, σύμφωνα με το άρθρο 5 της παρούσας, στον Ανάδοχο τρείς (3) τουλάχιστον ημέρες προ της διενέργειας της παραλαβής. Η παραλαβή γίνεται νόμιμα και χωρίς την παρουσία του Αναδόχου, αν αυτός έχει κληθεί να παραστεί. Στην τελευταία αυτή περίπτωση, όπως και στην περίπτωση που ο Ανάδοχος αρνείται την υπογραφή του πρωτοκόλλου, του κοινοποιείται το πρωτόκολλο. Κατά του πρωτοκόλλου μπορεί ο Ανάδοχος να εκθέσει απόψεις μέσα σε προθεσμία δέκα (10) ημερολογιακών ημερών. Η παραλαβή ολοκληρώνεται με έγκριση του πρωτοκόλλου από την

Προϊσταμένη Αρχή, αφού παρέλθει η προηγούμενη δεκαήμερη προθεσμία. Κατά της απόφασης έγκρισης ασκείται ένσταση, κατά το άρθρο 174 του ν. 4412/2016 περί διοικητικής επίλυσης συμβατικών διαφορών.

33.3 Αν η επιτροπή παραλαβής διαπιστώσει την ύπαρξη ελαττωμάτων στο Έργο και από την κοινοποίηση της ειδικής διαταγής στον Ανάδοχο, αναστέλλεται η προθεσμία της παραλαβής. Η Διευθύνουσα Υπηρεσία μεριμνά για την αποκατάσταση των ελαττωμάτων που τυχόν διαπιστώθηκαν, σύμφωνα με την παρ. 6 του άρθρου 23 της παρούσας περί ακαταλληλότητας υλικών - ελαττωμάτων- παράλειψης συντήρησης. Μετά την αποκατάσταση των ελαττωμάτων, η Διευθύνουσα Υπηρεσία ενημερώνει την Προϊσταμένη Αρχή, προκειμένου να συνεχισθεί η ανασταλείσα διαδικασία έγκρισης του πρωτοκόλλου. Ουδεμία άλλη εκκρεμότητα του Έργου ή οικονομικές απαιτήσεις του Αναδόχου αποτελούν λόγο για την αναστολή της προθεσμίας παραλαβής.

33.4 Το παρόν έχει ανάλογη εφαρμογή και στις περιπτώσεις που μια εργολαβία δεν συνεχίζεται, όπως στις περιπτώσεις διάλυσης και έκπτωσης.

33.5 Μετά από την οριστική παραλαβή του Έργου, ο Ανάδοχος ευθύνεται κατά τις διατάξεις του Αστικού Κώδικα περί κρυφών ελαττωμάτων (άρθρο 692).

33.6 Η συντέλεση της παραλαβής αποτελεί την αφετηρία της παραγραφής των απαιτήσεων του Αναδόχου από τη Σύμβαση, παρεκτός αν τούτες έχουν ήδη παραγραφεί με τον νόμο.

33.7 Αν η παραλαβή συντελεστεί αυτοδίκαια και διαπιστωθούν εκ των υστέρων διαφορές στις ποσότητες των εργασιών που εκτελέσθηκαν, ο Ανάδοχος έχει υποχρέωση να επιστρέφει το εργολαβικό αντάλλαγμα που έχει καταβληθεί για τις εργασίες αυτές.

33.8 Απαραίτητα στοιχεία για την παραλαβή είναι ο Φάκελος Ασφάλειας και Υγείας (Φ.Α.Υ.), το Σχέδιο Ασφαλείας και Υγείας (Σ.Α.Υ.), το Μητρώο Έργου και τα σχέδια «ως κατασκευάσθει» του Έργου. Ο Ανάδοχος συντάσσει φάκελο προεκτίμησης της δαπάνης τακτικής συντήρησης και λειτουργίας, με βάση το μητρώο του Έργου και εγχειρίδια λειτουργίας και συντήρησης, που αφορούν σε φθορές λόγω συνήθους χρήσης του Έργου. Επίσης, ο Ανάδοχος υποχρεούται να παραδώσει ψηφιακό αρχείο στο οποίο περιέχονται φωτογραφικές αποτυπώσεις όλων των σταδίων του Έργου. Αν ο Ανάδοχος δεν προσκομίζει τα ανωτέρω έγγραφα, δύναται να καταπίπτει σε βάρος του το είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) της εγγυητικής επιστολής καλής εκτέλεσης.

Άρθρο 34. Παράδοση προς χρήση πριν από την παραλαβή

Ο ΚτΕ μπορεί να κάνει χρήση οποιουδήποτε τμήματος του Έργου που έχει αποπερατωθεί ολικά ή κατά ένα μέρος, με την προϋπόθεση ότι η χρήση αυτή δεν παρεμβαίνει δυσμενώς στην ομαλή εξέλιξη της εκτέλεσης του υπολοίπου της εργολαβίας. Η παράδοση κάποιου τμήματος προς χρήση ως άνω δεν αποτελεί παραλαβή αυτού σύμφωνα με τα ανωτέρω, ούτε συνεπάγεται αυτοδίκαια ότι αυτό εκτελέστηκε σύμφωνα με τους συμβατικούς όρους.

Οι τυχόν βλάβες στο τμήμα του έργου που έχει παραδοθεί για χρήση πριν από την παραλαβή αυτού, εφόσον δεν οφείλονται σε κακή ποιότητα του έργου, βαρύνουν τον Κύριο αυτού.

Ο ΚτΕ δικαιούται παράλληλα με την εκτέλεση εργασιών να χρησιμοποιεί το όλο έργο ή τμήμα του, αν κατά την κρίση του αυτή η χρήση είναι δυνατή (Διοικητική παραλαβή για χρήση). Η παραπάνω χρήση δεν αποδεικνύει ότι ο ΚτΕ παρέλαβε το Έργο, ή ότι αυτό εκτελέστηκε καλά και διατηρεί όλα τα δικαιώματα του να ελέγξει και να παραλάβει εν καιρώ το Έργο, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις και τους συμβατικούς όρους. Επίσης, δεν απαλλάσσει τον Ανάδοχο από τις ευθύνες και υποχρεώσεις που απορρέουν από τη Σύμβαση.

Η παραπάνω χρήση διέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 169 του ν. 4412/2016.

Άρθρο 35. Διευκόλυνση της κυκλοφορίας – Πινακίδες ενδεικτικές του Έργου- Φωτογραφίες – Παραστατικά στοιχεία του έργου

35.1. Για κάθε διακοπή της κυκλοφορίας στο διάστημα που θα γίνεται το Έργο θα πρέπει απαραίτητα ο Ανάδοχος να συνεννοείται νωρίτερα με την Υπηρεσία και το αρμόδιο τμήμα της Τροχαίας κίνησης. Ακόμα, ο Ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να τοποθετήσει με δικές του δαπάνες, πινακίδες για την καθοδήγηση της κυκλοφορίας οχημάτων, νυχτερινά σήματα, να περιφράξει κάθε επικίνδυνη θέση για την κυκλοφορία πεζών και οχημάτων επισημαίνοντάς την με τις απαραίτητες πινακίδες, νυχτερινά σήματα κ.λπ., να τοποθετήσει σε όλα τα έργα και σε εμφανή σημεία μεταλλικά εμπόδια στα οποία θα αναγράφεται ο τίτλος της επιχείρησης και του Έργου, το ονοματεπώνυμο και ο αριθμός τηλεφώνου του εργολάβου. Τέλος, ο Ανάδοχος οφείλει να εξασφαλίζει ασφαλείς διαβάσεις για οχήματα και πεζούς σε επίκαιρα σημεία από χαλύβδινα ελάσματα και τα αντίστοιχα ξύλινα πλαίσια και τις τεχνικές προδιαγραφές.
35.2. Ο Ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να παίρνει, εκτυπώνει και παραδίνει στη Διευθύνουσα Υπηρεσία αρκετό αριθμό φωτογραφιών και άλλων παραστατικών στοιχείων του Έργου που εκτελείται, καθώς και να τηρεί, συντάσσει, εκτυπώνει και παραδίνει πλήρη στοιχεία αυτού. Οι δαπάνες για όλα τα ανωτέρω βαρύνουν τον Ανάδοχο και περιλαμβάνονται στα γενικά έξοδά του.

Άρθρο 36. Ευθύνη του Αναδόχου

Διευκρινίζεται ότι, σύμφωνα με τα συμβατικά τεύχη και τις ισχύουσες διατάξεις τόσο για τη σύνταξη και την εκτέλεση των μελετών εφαρμογής, όσο και για την ποιότητα και αντοχή του Έργου, μόνος υπεύθυνος είναι ο Ανάδοχος, οι δε έλεγχοι, κάθε φύσεως, που θα γίνουν από την επιβλέπουσα Υπηρεσία δεν απαλλάσσουν τον Ανάδοχο από την ευθύνη αυτή.
Ο Ανάδοχος είναι καθ' ολοκληρίαν υπεύθυνος για την επιλογή των υλικών που θα χρησιμοποιηθούν, τη χρησιμοποίηση αυτών και γενικά εκτέλεση της εργασίας κατά τους όρους της παρούσας, των οικείων τεχνικών προδιαγραφών και λοιπών εγκεκριμένων συμβατικών τευχών και σχεδίων.
Σε περίπτωση χρησιμοποίησης υπεργολάβου για την εκτέλεση ειδικών εργασιών, ο Ανάδοχος παραμένει μόνος και αποκλειστικά υπεύθυνος για τις υπόψη εργασίες.
Ο Ανάδοχος είναι υπεύθυνος και για τις κατασκευαστικές μεθόδους, τις χρήσεις υλικών, τη δημιουργία και λειτουργία εργοταξιακών οδών, εργοταξιακών εγκαταστάσεων και διαμόρφωσης των έργων, τις απαιτήσεις κατά τη διάρκεια της κατασκευής και τα στοιχεία των μόνιμων έργων, για τα οποία υπάρχει επιλογή βάσει των τυχόν μελετών που θα εκπονηθούν από αυτόν.
Οι απαιτήσεις ασφάλισης εκ μέρους του Αναδόχου, του ΚτΕ, των εκπροσώπων του, του προσωπικού του, των συνεργατών του και τρίτων ορίζονται στο Άρθρο 43 της παρούσας. Σχετικά με ζημιές που τυχόν θα παρουσιαστούν στο Έργο και στις μόνιμες εγκαταστάσεις του Αναδόχου στον τόπο του Έργου, έχει ισχύ και η παρ. 1, του άρθρου 157 του ν. 4412/2016, μόνο σε όση έκταση δεν καλύπτεται από την ασφάλιση του έργου «κατά παντός κινδύνου», σύμφωνα με τους ειδικότερους όρους που αναφέρονται στην παρούσα. Οποιεσδήποτε αστικές ή ποινικές ευθύνες, που προκύπτουν από οποιασδήποτε φύσης δυστυχήματα ή ζημιές στο προσωπικό του Αναδόχου ή σε τρίτους ή σε περιουσίες τρίτων που οφείλονται είτε σε αμέλεια είτε υπαιτιότητα του προσωπικού του Αναδόχου, είτε στις οποιεσδήποτε κατασκευαστικές δραστηριότητες του Αναδόχου, είτε στην ύπαρξη του έργου καθ' εαυτού, βαρύνουν αποκλειστικά και μόνο τον ίδιο.
Για όλες τις εργασίες που θα εκτελεστούν ισχύουν οι τεχνικές προδιαγραφές. Οποιαδήποτε ζημιά στο Έργο, είτε στα μηχανήματα, είτε στις εγκαταστάσεις (εργοτάξια, κ.λπ.), που προέρχεται από

οποιονδήποτε λόγο ή δολιοφθορά κατά τη διάρκεια εκτέλεσης των εργασιών της σύμβασης, περιλαμβανομένων και των περιπτώσεων ζημιών από ανωτέρα βία (σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 144 του ν. 4412/2016) όπως ορίζεται στην παρούσα και πρέπει να έχει καλυφθεί από το ασφαλιστήριο συμβόλαιο, βαρύνει τον Ανάδοχο. Επίσης, ο Ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να αποκαταστήσει τις ζημιές που προέρχονται από οποιασδήποτε φύσης δυστυχήματα ή ζημιές στο προσωπικό του ή σε τρίτους ή και σε περιουσίες τρίτων και οφείλονται σε αμέλεια η υπαιτιότητά του.

Ο Ανάδοχος έχει την υποχρέωση να μεριμνά για τη φύλαξη κάθε υλικού, μηχανήματος εργαλείου κ.λπ. που ανήκει σε αυτόν ή σε τρίτους και βρίσκεται στον χώρο του εργοταξίου και να παίρνει όλα τα προβλεπόμενα μέτρα, προσλαμβάνοντας συγχρόνως και το κατάλληλο για το σκοπό αυτό προσωπικό (φύλακες ημέρας, νυχτοφύλακες κ.λπ.). Σε περίπτωση απώλειας, φθοράς, βλάβης, καταστροφής υλικού ή μηχανήματος κ.λπ., που ανήκει σε αυτόν ή τρίτους, ο ανάδοχος είναι αποκλειστικά και εξ ολοκλήρου υπεύθυνος να αποζημιώσει τον ιδιοκτήτη ή να αποκαταστήσει το υλικό κ.λπ., χωρίς να δικαιούται να προβάλει αξίωση για οποιαδήποτε δική του αποζημίωση ή και να εγείρει αξίωση επέκτασης των προθεσμιών κατασκευής του έργου.

Ο Ανάδοχος οφείλει να λάβει, κατά την εκτέλεση των έργων, όλα τα απαιτούμενα μέτρα ασφαλείας που επιβάλλονται από την ισχύουσα νομοθεσία, καθώς και κάθε άλλο μέτρο που αναφέρεται στην παρούσα και στους διεθνείς κανονισμούς πρόληψης ατυχημάτων.

Σε περίπτωση που κάποια υλικά, μηχανήματα, λογισμικό ή τρόποι εργασίας, από τα απαιτούμενα για το έργο, καλύπτονται από πνευματικά ή βιομηχανικά δικαιώματα ή διπλώματα ευρεσιτεχνίας, τα έξοδα απόκτησης των σχετικών δικαιωμάτων για τη χρησιμοποίησή τους βαρύνουν τον ανάδοχο, χωρίς ιδιαίτερη αποζημίωση από τον ΚτΕ. Επίσης ο Ανάδοχος είναι αποκλειστικά υπεύθυνος για οποιαδήποτε παράτυπη ή παράνομη χρησιμοποίηση υλικών, μεθόδων, μελετών, μηχανημάτων, λογισμικών κ.λπ., που καλύπτονται από πνευματικά ή βιομηχανικά δικαιώματα ή διπλώματα ευρεσιτεχνίας. Αν ο Ανάδοχος παραλείψει, σκόπιμα ή αθέλητα, να αποκτήσει με ορθό και νόμιμο τρόπο τα ανωτέρω δικαιώματα, η παράλειψη αυτή θεωρείται αντισυμβατική συμπεριφορά και επισύρει τις ακόλουθες κυρώσεις:

- Ο Κύριος του Έργου δικαιούται, με μονομερή ενέργεια του, να του παρακρατήσει από τον πρώτο επόμενο λογαριασμό ή να εκπέσει από τις εγγυήσεις για καλή εκτέλεση το ποσό που αντιστοιχεί στα ανωτέρω δικαιώματα (πνευματικά, βιομηχανικά ή ευρεσιτεχνίας) ή το ποσό στο οποίο τυχόν θα καταδικαστεί ή συγκαταδικαστεί από τον κάτοχο του δικαιώματος. Τούτο ισχύει έστω και αν η σχετική δίκη δεν έχει τελεσιδικήσει.
- Ο Κύριος του Έργου δικαιούται να αξιώσει αποζημίωση για ηθική βλάβη.

Ο Ανάδοχος έχει το δικαίωμα αλλά και την υποχρέωση να απαγορεύει την προσπέλαση στους χώρους εργασίας οποιουδήποτε προσώπου που δεν είναι σχετικό με την εκτέλεση του Έργου, με την εξαίρεση των εξουσιοδοτημένων από τη Διευθύνουσα Υπηρεσία ατόμων. Το ότι η Υπηρεσία επιβλέπει το Έργο δεν απαλλάσσει τον Ανάδοχο από οποιαδήποτε ευθύνη, που προκύπτει από τις συμβατικές και εξωσυμβατικές του υποχρεώσεις, τους ισχύοντες κανόνες δικαίου, τις περιβαλλοντικές απαιτήσεις των έργων και τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τους ειδικούς όρους χρηματοδότησης του έργου ή τυχόν άλλες υποχρεώσεις, ούτε εξασθενεί τις πλήρεις και αποκλειστικές ευθύνες του και υποχρεώσεις του που επιτάσσουν οι όροι της Διακήρυξης Δημοπρασίας, της παρούσας ΕΣΥ και των λοιπών Τευχών Δημοπράτησης.

Απαγορεύεται αυστηρά στον Ανάδοχο να προβαίνει, χωρίς προηγούμενη έγκριση της Υπηρεσίας, σε οποιαδήποτε ανακοίνωση ή δημοσίευση σχετικά με το έργο ή κάποιο τμήμα του Έργου.

Άρθρο 37. Έκπτωση του Αναδόχου – Διάλυση σύμβασης

Για την έκπτωση του Αναδόχου εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 160 του ν. 4412/2016. Επίσης, ο Ανάδοχος κηρύσσεται έκπτωτος για τους λόγους που αναφέρονται στα λοιπά τεύχη της Σύμβασης, ιδίως δε σε περίπτωση που δεν προσκομίσει ασφαλιστήριο συμβόλαιο στην προθεσμία που του τίθεται. Για τη διακοπή εργασιών – διάλυση της σύμβασης εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 161 του ν. 4412/2016.
Για τη ματαίωση διάλυσης εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 162 του ν. 4412/2016, ενώ για την αποζημίωση του αναδόχου λόγω διάλυσης της σύμβασης εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 163 του ν. 4412/2015.

Άρθρο 38. Σήμανση – Τήρηση διατάξεων εργατικής νομοθεσίας

Ο Ανάδοχος έχει την υποχρέωση για την τήρηση των διατάξεων της εργατικής νομοθεσίας, των διατάξεων και κανονισμών για την πρόληψη ατυχημάτων στο προσωπικό του, ή στο προσωπικό του φορέα του Έργου, ή σε οποιονδήποτε τρίτο, ώστε να εξαλείφονται ή να ελαχιστοποιούνται οι κίνδυνοι ατυχημάτων ή επαγγελματικών ασθενειών κατά την φάση κατασκευής του έργου (π.δ. 305/1996, άρθρα 7-9, ν.4412/2016, άρθρο 138 παρ. 7, ν. 3850/2010, άρθρο 42).
Στο πλαίσιο της ευθύνης του, ο Ανάδοχος υποχρεούται:
α. Να εκπονεί κάθε σχετική μελέτη (στατική ικριωμάτων, μελέτη προσωρινής σήμανσης έργων κ.λπ.) και να λαμβάνει όλα τα σχετικά μέτρα (άρθρο 138 του ν. 4412/2016).
β. Να λαμβάνει μέτρα προστασίας σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία στο Σχέδιο Ασφάλειας και Υγείας (ΣΑΥ), όπως αυτό ρυθμίζεται με τις αποφάσεις του (τ.) ΥΠΕΧΩΔΕ: ΔΙΠΑΔ/οικ.177/2.3.2001, ΔΕΕΠΠ/85/14.5.2001 και ΔΙΠΑΔ/οικ.889/27.11.2002, στο χρονοδιάγραμμα των εργασιών, καθώς και τις ενδεχόμενες τροποποιήσεις ή άλλες αναγκαίες αναπροσαρμογές των μελετών κατά τη φάση της μελέτης και της κατασκευής του έργου (άρθρο 138 του ν. 4412/2016).
γ. Να επιβλέπει ανελλιπώς την ορθή εφαρμογή των μέτρων ασφάλειας και υγείας των εργαζομένων, να τους ενημερώνει / εκπαιδεύει για την αναγκαιότητα της τήρησης των μέτρων αυτών κατά την εργασία, να ζητά τη γνώμη τους και να διευκολύνει τη συμμετοχή τους σε ζητήματα ασφάλειας και υγείας: π.δ. 1073/1981, άρθρο 111, π.δ. 305/1996, άρθρα 10 & 11, ν. 3850/2010, άρθρα 42-49. Για τη σωστή εφαρμογή της παρ. γ στους αλλοδαπούς εργαζόμενους, είναι αυτονόητο ότι η γνώση από αυτούς της ελληνικής γλώσσας κρίνεται απαραίτητη ώστε να μπορούν να κατανοούν την αναγκαιότητα και τον τρόπο εφαρμογής των μέτρων ασφάλειας και υγείας (εκτός ειδικών περιπτώσεων όπου τμήμα ή όλο το Έργο έχει αναλάβει να κατασκευάσει ξένη εξειδικευμένη εταιρεία).
Ο Ανάδοχος είναι υποχρεωμένος κατά το στάδιο εκτελέσεως των εργασιών να προβαίνει στην τοποθέτηση και να φροντίζει για την συντήρηση και αντικατάσταση όλων των απαιτούμενων προσωρινών σημάτων, φανών, αντανακλαστικών πινακίδων και σημάτων κ.λπ., σύμφωνα με τα άρθρα 9 και 10 του ΚΟΚ και τις ΠΤΠ σήμανσης έργων εκτελουμένων εκτός ή εντός κατοικημένων περιοχών, που εγκρίθηκαν αντίστοιχα με τις αποφάσεις ΒΜ5/30428/1980 και ΒΜ5/30058/1983 του ΥΔΕ (ΦΕΚ 589 Β και 121 Β), καθώς και τροχονόμων για την απρόσκοπτη και ασφαλή κυκλοφορία στην οδό, στις παρακαμπτήριες και προσπελάσεις και γενικά σε όλα τα εργοτάξια του έργου κατά τη διάρκεια της ημέρας και της νύχτας, για την ασφαλή καθοδήγηση των πεζών και των τροχοφόρων. Αυτός φέρει την ευθύνη ποινικά και αστικά για κάθε ατύχημα λόγω των έργων, μη εξαιρουμένων και αυτών που εκτελούνται απολογιστικά.
Σε περίπτωση που ο Ανάδοχος εκτελέσει πλημμελώς τη σήμανση υπόκειται σε ανέκκλητη ποινική ρήτρα είκοσι ευρώ (€20,00) για κάθε κακώς τοποθετημένη πινακίδα σήμανσης, ή μη τοποθετημένη στη θέση που επιβάλλεται.

Σε περίπτωση που ο Ανάδοχος δεν προβεί στην έγκαιρη εκτέλεση της σημάνσεως που αναφέρθηκε ανωτέρω, η Υπηρεσία ανεξάρτητα από την εφαρμογή των κυρώσεων των προβλεπομένων από τις κείμενες διατάξεις περί δημοσίων έργων, στις οποίες περιλαμβάνεται και η περί εκπτώσεως του Αναδόχου κύρωση, μπορεί να εκτελέσει τη σήμανση σε βάρος και για λογαριασμό του Αναδόχου, ο οποίος δεν παύει και στην περίπτωση αυτή να έχει ακέραια την ευθύνη για κάθε ατύχημα που θα συμβεί από την αμέλειά του αυτή. Η δαπάνη για την εκτέλεση της σε βάρος του Αναδόχου εργασίας εκπίπτει από τον λογαριασμό του.

Άρθρο 39. Τήρηση περιβαλλοντικής, κοινωνικοασφαλιστικής και εργατικής νομοθεσίας

39.1 Κατά την εκτέλεση της Σύμβασης, ο Ανάδοχος τηρεί τις υποχρεώσεις στους τομείς του περιβαλλοντικού, κοινωνικοασφαλιστικού και εργατικού δικαίου, που έχουν θεσπιστεί με το δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το ελληνικό δίκαιο, συλλογικές συμβάσεις ή διεθνείς διατάξεις περιβαλλοντικού, κοινωνικοασφαλιστικού και εργατικού δικαίου, οι οποίες απαριθμούνται στο Παράρτημα Χ του Προσαρτήματος Α΄ του ν. 4412/2016.
39.2 Ο Ανάδοχος έχει την υποχρέωση για την τήρηση των διατάξεων και κανονισμών για την πρόληψη ατυχημάτων στο προσωπικό του ή στο προσωπικό του φορέα του Έργου ή σε οποιονδήποτε τρίτο και για τη λήψη μέτρων προστασίας του περιβάλλοντος. Σχετικά με τη λήψη μέτρων ασφαλείας είναι υποχρεωμένος να εκπονεί με ευθύνη του κάθε σχετική μελέτη, όπως στατική ικριωμάτων και μελέτη προσωρινής σήμανσης έργων και να λαμβάνει όλα τα σχετικά μέτρα. Ο Ανάδοχος υπέχει την πλήρη και αποκλειστική ευθύνη για κάθε ζημία που προκαλείται προς οιονδήποτε από την παράβαση των παραπάνω υποχρεώσεων, ευθυνόμενος, εκτός άλλων, και για την καταβολή των σχετικών αποζημιώσεων. Ο Ανάδοχος οφείλει να λαμβάνει μέτρα προστασίας, σύμφωνα με το Σχέδιο Ασφάλειας και Υγείας (ΣΑΥ), όπως αυτό ρυθμίζεται με τις υπό στοιχεία ΔΙΠΑΔ/οικ. 177/2.3.2001 (Β’ 266), ΔΕΕΠΠ/85/14.5.2001 (Β’ 686) και ΔΙΠΑΔ/οικ889/27.11.2002 (Β’ 16) αποφάσεις του Υφυπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, ανάλογα με τις προβλέψεις του χρονοδιαγράμματος των εργασιών, λαμβάνοντας υπόψη καθώς και τις ενδεχόμενες τροποποιήσεις ή άλλες αναγκαίες αναπροσαρμογές των μελετών κατά τη φάση της κατασκευής του Έργου.
39.3 Αν ο Ανάδοχος καθυστερεί τις πληρωμές των αποδοχών του προσωπικού που έχει προσλάβει και χρησιμοποιεί στο Έργο, η Διευθύνουσα Υπηρεσία μετά από γραπτή όχληση των ενδιαφερομένων, καλεί τον Ανάδοχο να εξοφλήσει τους δικαιούχους μέσα σε δεκαπέντε (15) ημέρες. Αν ο Ανάδοχος δεν εξοφλήσει τους δικαιούχους, τότε η Διευθύνουσα Υπηρεσία συντάσσει καταστάσεις πληρωμής των οφειλομένων και πληρώνει απευθείας τους δικαιούχους από τις πιστώσεις του Έργου, για λογαριασμό του Αναδόχου και έναντι του λαβείν του. Σε εφαρμογή της παρούσας μπορεί να πληρωθούν οι αποδοχές μέχρι και των τριών (3) τελευταίων μηνών πριν από την όχληση των ενδιαφερομένων. Προϋπόθεση της πληρωμής είναι να υπάρχει οφειλή του Κυρίου του Έργου εκ της κατασκευής του, η οποία αποδεικνύεται ή προκύπτει από υποβληθέντα ή συντασσόμενο εκ της Διευθύνουσας Υπηρεσίας λογαριασμό.

Άρθρο 40. Εγκαταστάσεις Οργανισμών Κοινής Ωφέλειας

Πριν από την εκτέλεση οποιασδήποτε εργασίας, ο Ανάδοχος έχει υποχρέωση να ενημερωθεί σχετικά με τα στοιχεία των αγωγών ή γραμμών όλων των Οργανισμών ή Επιχειρήσεων Κοινής Ωφελείας (ΟΚΩ) που διέρχονται από την περιοχή του έργου και να κάνει γνωστό στην Υπηρεσία κάθε πρόβλημα που προκύπτει σχετικά.
Κάθε βλάβη που προξενείται σε έργα τρίτων με υπαιτιότητα του Αναδόχου βαρύνει εξ ολοκλήρου

ποινικώς και αστικώς αυτόν.
Απαγορεύεται καθ' όλη τη διάρκεια των εργασιών κάθε επέμβαση σε αγωγούς, καλώδια εγκαταστάσεις κ.λπ. ΟΚΩ χωρίς έγγραφη εντολή της αρμόδιας Υπηρεσίας. Στην περίπτωση, κατά την οποία η θέση των αγωγών κοινής ωφελείας είναι τέτοια ώστε να απαιτηθεί μόνιμη μετάθεσή τους, οι εργασίες θα εκτελούνται με δαπάνες του κυρίου του έργου από τον ΟΚΩ στον οποίο ανήκει. Στην περίπτωση αυτή ο Ανάδοχος δεν δικαιούται καμία αποζημίωση εξαιτίας τυχόν προσθέτων δυσχερειών ή καθυστερήσεως ή άλλης αιτίας που θα δημιουργηθούν από την ανάγκη μεταθέσεως των εγκαταστάσεων κοινής ωφελείας, γιατί έχει την υποχρέωση να πάρει όλες τις απαιτούμενες πληροφορίες προκειμένου να εκτιμήσει τις τυχόν πρόσθετες δαπάνες και καθυστερήσεις τις οποίες θα του επιφέρει η μετάθεση αυτών.
Προκειμένου για προσωρινές μετατοπίσεις αγωγών ο Ανάδοχος δεν θα πληρωθεί ιδιαίτερα γιατί η αμοιβή του περιλαμβάνεται στις συμβατικές τιμές μονάδος του τιμολογίου, ανεξάρτητα από τις τυχόν δυσχέρειες. Ο ΚτΕ μπορεί να αναθέτει στον Ανάδοχο, εφόσον κρίνει σκόπιμο και σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις, την εκτέλεση έργων μόνιμης μετατοπίσεως αγωγών και δικτύων και ο Ανάδοχος υποχρεούται στην εκτέλεση αυτών με τις συμβατικές τιμές μονάδος. Εάν οι μετατοπίσεις των αγωγών ΟΚΩ επηρεάζουν υπερβολικά και δυσανάλογα το πρόγραμμα κατασκευής του Έργου ως προς την εγκεκριμένη προθεσμία εκτέλεσης, τότε ο Ανάδοχος δικαιούται ανάλογη παράταση προθεσμίας, αλλά όχι αποζημίωση.
Ο Ανάδοχος οφείλει να λάβει κάθε μέτρο για την ασφάλεια του προσωπικού του ή τρίτων από τη διατήρηση ανοιχτών αγωγών ΟΚΩ κατά τη διάρκεια εκτέλεσης των εργασιών και είναι ο μόνος υπεύθυνος για κάθε ατύχημα που θα προκληθεί από τον λόγο αυτό.
Ο Ανάδοχος θα πρέπει να παρέχει κάθε εύλογη διευκόλυνση προς άλλους εργολήπτες ή εργατικό προσωπικό που χρησιμοποιείται από τον ΚτΕ ή ΟΚΩ, εφόσον αυτοί εκτελούν εργασίες στην περιοχή του έργου. Στην περίπτωση που εκτιμηθεί ότι αυτό θα επιφέρει σημαντικές καθυστερήσεις στην εκτέλεση της εργολαβίας ή ότι υπάρχει κίνδυνος για την ασφάλεια του εκτελούμενου έργου, θα πρέπει να ειδοποιείται εγκαίρως η επιβλέπουσα Υπηρεσία.

Άρθρο 41. Απαιτούμενα μέτρα ασφάλειας και υγείας στο εργοτάξιο

41. 1 Ο ανάδοχος οφείλει να παίρνει τα επιβαλλόμενα για κάθε περίπτωση μέτρα ασφαλείας, για την πρόληψη οποιουδήποτε ατυχήματος και οποιοσδήποτε ζημιάς κατά τη διάρκεια εκτέλεσης των έργων, είναι δε μόνος υπεύθυνος γι' αυτά και έχει αποκλειστικά αυτός τις αστικές και ποινικές ευθύνες για κάθε τι που θα τύχει, είτε από δική του υπαιτιότητα (από πράξεις ή παραλείψεις του), είτε από τα εργαλεία και μηχανήματα που απασχολούνται στο έργο του.
Σε περιπτώσεις που απαιτείται αντιστήριξη ή προστασία γειτονικής κατασκευής, κατόπιν εντολής της Υπηρεσίας, ο ανάδοχος υποχρεούται να προβεί στις απαραίτητες κατασκευές καθώς και στη λήψη κάθε άλλου μέτρου, για την αποφυγή πρόκλησης ζημιών σε τρίτους ή και στο έργο. Ρητά καθορίζεται ότι ο ανάδοχος παραμένει μόνος και αποκλειστικά υπεύθυνος για την ασφάλεια των εργαζομένων ή των με άλλο τρόπο εμπλεκομένων στα έργα και είναι δική του ευθύνη η λήψη των ενδεδειγμένων και ορθών μέτρων ασφαλείας και η τήρηση των σχετικών κανονισμών. Για θέματα πρόληψης ατυχημάτων ισχύουν όσα ορίζονται από την ελληνική νομοθεσία όπως εκάστοτε ισχύει, κατά τον χρόνο εφαρμογής των σχετικών διατάξεων.
Όλες οι δαπάνες που συνεπάγονται τα ανωτέρω, βαρύνουν τον ανάδοχο και θεωρούνται ανηγμένες στις τιμές της προσφοράς του.
Ο Ανάδοχος έχει την υποχρέωση για την τήρηση των διατάξεων της εργατικής νομοθεσίας, των διατάξεων και κανονισμών για την πρόληψη ατυχημάτων στο προσωπικό του, ή στο προσωπικό του φορέα του έργου, ή σε οποιονδήποτε τρίτο, ώστε να εξαλείφονται ή να ελαχιστοποιούνται οι

κίνδυνοι ατυχημάτων ή επαγγελματικών ασθενειών κατά τη φάση κατασκευής του έργου: άρθρα 7-9 του π.δ. 305/1996, άρθρο 138 του ν. 4412/2016.

41.2 Στο πλαίσιο της ευθύνης του, ο ανάδοχος υποχρεούται:

α. Να εκπονεί κάθε σχετική μελέτη (στατική ικριωμάτων, μελέτη προσωρινής σήμανσης έργων κ.λπ.) και να λαμβάνει όλα τα σχετικά μέτρα (άρθρο 138 του ν. 4412/2016).

β. Να λαμβάνει μέτρα προστασίας σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία στο Σχέδιο Ασφάλειας και Υγείας (ΣΑΥ), όπως αυτό ρυθμίζεται με τις αποφάσεις του (τ.) ΥΠΕΧΩΔΕ: ΔΙΠΑΔ/οικ.177/2.3.2001, ΔΕΕΠΠ/85/14.5.2001 και ΔΙΠΑΔ/οικ889/ 27.11.2002, στο χρονοδιάγραμμα των εργασιών, καθώς και τις ενδεχόμενες τροποποιήσεις ή άλλες αναγκαίες αναπροσαρμογές των μελετών κατά τη φάση της μελέτης και της κατασκευής του έργου (άρθρο 138 του ν. 4412/2016).

γ. Να επιβλέπει ανελλιπώς την ορθή εφαρμογή των μέτρων ασφάλειας και υγείας των εργαζομένων, να τους ενημερώνει / εκπαιδεύει για την αναγκαιότητα της τήρησης των μέτρων αυτών κατά την εργασία, να ζητά τη γνώμη τους και να διευκολύνει τη συμμετοχή τους σε ζητήματα ασφάλειας και υγείας: π.δ. άρθρο 111 του 1073/1981, άρθρα 10 & 11 του π.δ. 305/1996, άρθρα 42-49 του ν. 3850/2010. Για τη σωστή εφαρμογή της παρ. γ στους αλλοδαπούς εργαζόμενους, είναι αυτονόητο ότι η γνώση από αυτούς της ελληνικής γλώσσας κρίνεται απαραίτητη ώστε να μπορούν να κατανοούν την αναγκαιότητα και τον τρόπο εφαρμογής των μέτρων ασφάλειας και υγείας (εκτός ειδικών περιπτώσεων όπου τμήμα ή όλο το έργο έχει αναλάβει να κατασκευάσει ξένη εξειδικευμένη εταιρεία).

41.3 Σύμφωνα με τα προαναφερόμενα της παρ. 2, ο ανάδοχος υποχρεούται να τηρεί τα ακόλουθα:

41.3.1 Εκ των προτέρων γνωστοποίηση – Σχέδιο Ασφάλειας Υγείας(ΣΑΥ) – Φάκελος Ασφάλειας Υγείας (ΦΑΥ) και συγκεκριμένα:

α. Να διαβιβάσει στην αρμόδια Επιθεώρηση εργασίας πριν από την έναρξη των εργασιών, την εκ των προτέρων γνωστοποίηση, εφόσον η προβλεπόμενη διάρκεια εργασιών του εργοταξίου υπερβαίνει τις 30 εργάσιμες ημέρες και θα ασχολούνται σ’ αυτό ταυτόχρονα περισσότεροι από 20 εργαζόμενοι ή ο προβλεπόμενος όγκος εργασίας θα υπερβαίνει τα 500 ημερομίσθια: άρθρο 3 παρ. 12 & 13 π.δ. 305/1996. Η γνωστοποίηση καταρτίζεται σύμφωνα με το παράρτημα ΙΙΙ του άρθρου 12 του π.δ. 305/1996.

β. Να ακολουθήσει τις υποδείξεις / προβλέψεις των ΣΑΥ-ΦΑΥ, τα οποία αποτελούν τμήμα της Τεχνικής μελέτης του έργου (οριστικής ή εφαρμογής) σύμφωνα με το άρθρο 138 του ν. 4412/2016. γ. Να αναπτύξει, να προσαρμόσει και να συμπληρώσει τα ΣΑΥ-ΦΑΥ της μελέτης (τυχόν παραλείψεις που θα διαπιστώσει ο ίδιος ή που θα του ζητηθούν από την Υπηρεσία), σύμφωνα με τη μεθοδολογία που θα εφαρμόσει στο έργο ανάλογα με την κατασκευαστική του δυσκολία, τις ιδιαιτερότητές του κ.λπ. (μέθοδος κατασκευής, ταυτόχρονη εκτέλεση φάσεων εργασιών, πολιτική ασφάλειας, οργάνωση, εξοπλισμός κ.λπ.).

δ. Να αναπροσαρμόσει τα ΣΑΥ-ΦΑΥ ώστε να περιληφθούν σε αυτά εργασίες που θα προκύψουν λόγω τροποποίησης της εγκεκριμένης μελέτης και για τις οποίες θα απαιτηθούν τα προβλεπόμενα από την ισχύουσα νομοθεσία, μέτρα ασφάλειας και υγείας (άρθρο 138 του ν. 4412/2016).

ε. Να τηρήσει τα ΣΑΥ-ΦΑΥ στο εργοτάξιο, κατά την εκτέλεση του έργου:

άρθρο 3 παρ. 10 του π.δ. 305/1996 και υ.α. ΔΙΠΑΔ/οικ/889/2002 (παρ.2.9Δ) του (τ.)ΥΠΕΧΩΔΕ και να τα έχει στη διάθεση των ελεγκτικών αρχών.

στ. Συμπληρωματικές αναφορές στο ΣΑΥ και στον ΦΑΥ. Το ΣΑΥ αποσκοπεί στην πρόληψη και στον περιορισμό των κινδύνων για τους εργαζόμενους και για τα άλλα εμπλεκόμενα μέρη που παρευρίσκονται στο εργοτάξιο κατά τη διάρκεια κατασκευής του έργου. Αντίστοιχα, ο ΦΑΥ αποσκοπεί στην πρόληψη και στον περιορισμό των κινδύνων για όσους μελλοντικά ασχοληθούν με τη συντήρηση ή την επισκευή του έργου.

ζ. Το περιεχόμενο του ΣΑΥ και του ΦΑΥ αναφέρεται στο π.δ. 305/1996 (άρθρο 3 παρ.5-7) και στις

υ.α: ΔΙΠΑΔ/οικ/177/2001 (άρθρο 3) και ΔΙΠΑΔ/οικ/889/2002 (παρ. 2.9) του (τ.) ΥΠΕΧΩΔΕ, οι οποίες ενσωματώθηκαν στον ν. 4412/2016 (παρ. 9 του άρθρου 138).

η. Η υποχρέωση εκπόνησης ΣΑΥ προβλέπεται σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 3 του π.δ. 305/1996, όταν :

- απαιτείται συντονιστής στη φάση της μελέτης, δηλ. όταν θα απασχοληθούν περισσότερα του ενός συνεργεία στην κατασκευή,
- οι εργασίες που πρόκειται να εκτελεστούν ενέχουν ιδιαίτερους κινδύνους: άρθρο 12, Παράρτημα ΙΙ, π.δ. 305/1996,
- απαιτείται εκ των προτέρων γνωστοποίηση στην αρμόδια Επιθεώρηση Εργασίας,
- για την έναρξη των οικοδομικών εργασιών, επιβάλλεται με ευθύνη του κυρίου ή του έχοντος νόμιμο δικαίωμα: θεώρηση του ΣΑΥ και του ΦΑΥ του έργου από την αρμόδια Επιθεώρηση Εργασίας σύμφωνα με το άρθρο 7 παρ.1 εδάφιο α' του ν. 4030/2011 (ΦΕΚ 249 Α) και την με αριθ. πρωτ. 10201/27.3.2012 εγκύκλιο του Ειδικού Γραμματέα του ΣΕΠΕ.

Ο ΦΑΥ καθιερώνεται ως απαραίτητο στοιχείο για την παραλαβή κάθε Δημόσιου Έργου: άρθρο 172 του ν. 4412/2016.

Μετά την αποπεράτωση του έργου, ο ΦΑΥ φυλάσσεται με ευθύνη του ΚτΕ και το συνοδεύει καθόλη τη διάρκεια της ζωής του: άρθρο 3 παρ. 11 του π.δ. 305/1996 και υ.α. ΔΙΠΑΔ/οικ/889/2002 (παρ.2.9Δ) του (τ.) ΥΠΕΧΩΔΕ.

Διευκρινίσεις σχετικά με την εκπόνηση του ΣΑΥ και την κατάρτιση του ΦΑΥ περιλαμβάνονται στην Εγκύκλιο 6 με αριθ. πρωτ. ΔΙΠΑΔ/οικ/215/31.3.2008 του (τ.) ΥΠΕΧΩΔΕ.

41.3.2 Ανάθεση καθηκόντων σε τεχνικό ασφαλείας, γιατρό εργασίας – τήρηση στοιχείων ασφάλειας και υγείας

Ο Ανάδοχος υποχρεούται:

α. να αναθέσει καθήκοντα τεχνικού ασφαλείας αν στο έργο απασχολήσει λιγότερους από 50 εργαζόμενους, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 8 και την παρ. 4 του άρθρου 12 του ν. 3850/2010, β. να αναθέσει καθήκοντα τεχνικού ασφαλείας και ιατρού εργασίας, αν απασχολήσει στο έργο 50 και άνω εργαζόμενους, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 8 και τις παρ. 4 ως 25 του άρθρου 12 του ν. 3850/2010,

γ. τα παραπάνω καθήκοντα μπορεί να ανατεθούν σε εργαζόμενους στην επιχείρηση ή σε άτομα εκτός της επιχείρησης ή να συναφθεί σύμβαση με τις Εξωτερικές Υπηρεσίες Προστασίας και Πρόληψης ή να συνδυαστούν αυτές οι δυνατότητες. Η ανάθεση καθηκόντων σε άτομα εντός της επιχείρησης γίνεται εγγράφως από τον ανάδοχο και αντίγραφό της κοινοποιείται στην τοπική Επιθεώρηση Εργασίας, συνοδεύεται δε απαραίτητα από αντίστοιχη δήλωση αποδοχής (άρθρο 9 του ν. 3850/2010). δ. Στο πλαίσιο των υποχρεώσεων του αναδόχου καθώς και του τεχνικού ασφαλείας και του ιατρού εργασίας εντάσσεται και η υποχρεωτική τήρηση στο εργοτάξιο των ακόλουθων στοιχείων:

- Γραπτή εκτίμηση προς τον ανάδοχο, από τους τεχνικό ασφάλειας και ιατρό εργασίας, των υφισταμένων κατά την εργασία κινδύνων για την ασφάλεια και την υγεία, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που αφορούν ομάδες εργαζομένων που εκτίθενται σε ιδιαίτερους κινδύνους (παρ. 1 α και 3-8 του άρθρου 43 του ν. 3850/2010).
- Βιβλίο υποδείξεων τεχνικού ασφαλείας και γιατρού εργασίας στο οποίο θα αναγράφουν τις υποδείξεις τους (παρ. 1 άρθρου 14 και παρ. 1 άρθρου 17 του ν. 3850/2010). Ο ανάδοχος υποχρεούται να λαμβάνει ενυπόγραφα γνώση αυτών των υποδείξεων. Το βιβλίο υποδείξεων τεχνικού ασφαλείας και γιατρού εργασίας σελιδομετρείται και θεωρείται από την αρμόδια Επιθεώρηση Εργασίας. Αν ο ανάδοχος διαφωνεί με τις γραπτές υποδείξεις και συμβουλές του τεχνικού ή του ιατρού εργασίας (παρ. 4 άρθρου 20 του ν. 3850/2010), οφείλει να αιτιολογεί τις απόψεις του και να τις κοινοποιεί και στην Επιτροπή Υγείας και Ασφάλειας (ΕΥΑΕ) ή στον εκπρόσωπο των εργαζομένων των οποίων η σύσταση και οι αρμοδιότητες προβλέπονται από τα

άρθρα 4 και 5 του ν. 3850/2010. Σε περίπτωση διαφωνίας η διαφορά επιλύεται από τον επιθεωρητή εργασίας και μόνο.

- Βιβλίο ατυχημάτων στο οποίο θα αναγράφεται η αιτία και η περιγραφή του ατυχήματος και να το θέτει στη διάθεση των αρμόδιων Αρχών (παρ. 2β άρθρου 43 του ν. 3850/2010). Τα μέτρα που λαμβάνονται για την αποτροπή επανάληψης παρόμοιων ατυχημάτων, καταχωρούνται στο βιβλίο υποδείξεων τεχνικού ασφαλείας. Ο ανάδοχος οφείλει να αναγγέλλει στις αρμόδιες Επιθεωρήσεις Εργασίας, στις πλησιέστερες αστυνομικές Αρχές και

στις αρμόδιες Υπηρεσίες του ασφαλιστικού Οργανισμού στον οποίο υπάγεται ο εργαζόμενος όλα τα εργατικά ατυχήματα εντός 24 ωρών και εφόσον πρόκειται περί σοβαρού τραυματισμού ή θανάτου, να τηρεί αμετάβλητα όλα τα στοιχεία που δύνανται να χρησιμεύσουν για εξακρίβωση των αιτίων του ατυχήματος (παρ. 2α άρθρου 43 του ν.3850/2010).

- Κατάλογο των εργατικών ατυχημάτων που είχαν ως συνέπεια για τον εργαζόμενο ανικανότητα εργασίας μεγαλύτερη των τριών εργάσιμων ημερών (παρ. 2γ άρθρου 43 του ν. 3850/2010.
- Ιατρικό φάκελο κάθε εργαζόμενου (παρ. 9 άρθρου 18 του ν. 3850/2010).

41.3.3 Ημερολόγιο Μέτρων Ασφάλειας (ΗΜΑ)

Ο ανάδοχος υποχρεούται να τηρεί στο εργοτάξιο Ημερολόγιο Μέτρων Ασφάλειας (ΗΜΑ), όταν απαιτείται εκ των προτέρων γνωστοποίηση στην αρμόδια Επιθεώρηση Εργασίας, πριν την έναρξη των εργασιών στο εργοτάξιο, σύμφωνα με την παρ. 14 του άρθρου 3 του π.δ. 305/1996, σε συνδυασμό με την υ.α. 130646/1984 του (τ.) Υπουργείου Εργασίας.

Το ΗΜΑ θεωρείται, σύμφωνα με την παραπάνω υπουργική απόφαση, από τις κατά τόπους Διευθύνσεις, Τμήματα ή Γραφεία Επιθεώρησης Εργασίας και συμπληρώνεται από τους επιβλέποντες μηχανικούς του αναδόχου και της Διευθύνουσας Υπηρεσίας, από τους υπόχρεους για την διενέργεια των τακτικών

ελέγχων ή δοκιμών για ό,τι αφορά τα αποτελέσματα των ελέγχων ή δοκιμών, από το αρμόδιο Όργανο ελέγχου, όπως ο Επιθεωρητής Εργασίας κ.λπ. (άρθρο 113 του π.δ. 1073/19, άρθρο 8 του ν. 1396/1983 και Εγκύκλιος 27 του (τ.) ΥΠΕΧΩΔΕ με αριθ. πρωτ. ΔΕΕΠΠ/208 /12.9.2003).

41.3.4 Συσχετισμός Σχεδίου Ασφάλειας Υγείας (ΣΑΥ) και Ημερολόγιου Μέτρων Ασφάλειας *(ΗΜΑ)*

Για την πιστή εφαρμογή του ΣΑΥ κατά την εξέλιξη του έργου, πρέπει αυτό να συσχετίζεται με το ΗΜΑ. Στο πλαίσιο του συσχετισμού αυτού, πρέπει να σημειώνεται στο ΗΜΑ κάθε αναθεώρηση και εμπλουτισμός του ΣΑΥ και επίσης σε ειδική στήλη του, να γίνεται παραπομπή των αναγραφόμενων υποδείξεων / διαπιστώσεων στην αντίστοιχη σελίδα του ΣΑΥ. Με τον τρόπο αυτό διευκολύνεται και επιτυγχάνεται ο στόχος της πρόληψης του ατυχήματος.

41.4 Απαιτούμενα μέτρα ασφάλειας και υγείας κατά την εκτέλεση όλων των εργασιών στο εργοτάξιο

41.4.1 Προετοιμασία εργοταξίου – Μέτρα Ατομικής Προστασίας (ΜΑΠ)

Ο Ανάδοχος υποχρεούται να τηρεί στο εργοτάξιο, κατά την εκτέλεση όλων των εργασιών, τα παρακάτω μέτρα ασφάλειας και υγείας:

α. Την ευκρινή και εμφανή σήμανση και περίφραξη του περιβάλλοντα χώρου του εργοταξίου με ιδιαίτερη προσοχή στη σήμανση και περίφραξη των επικίνδυνων θέσεων (π.δ. 105/1995, παρ. 18.1, άρθρου 12 Παραρτ. IV Μέρος Α του π.δ. 305/1996).

β. Τον εντοπισμό και τον έλεγχο προϋπαρχουσών της έναρξης λειτουργίας του εργοταξίου ηλεκτρικών εγκαταστάσεων και εκτροπή τυχόν υπαρχόντων εναερίων ηλεκτροφόρων αγωγών έξω από το εργοτάξιο, ώστε να παρέχεται προστασία στους εργαζόμενους από τον κίνδυνο ηλεκτροπληξίας (άρθρα 75-79 του π.δ. 1073/1981 & παρ. 2, άρθρο 12 Παραρτ. IV, Μέρος Β, Τμήμα ΙΙ του π.δ. 305/1996).

γ. Τη σήμανση των εγκαταστάσεων με ειδικούς κινδύνους (αγωγοί ατμών θερμών, υγρών ή αερίων κ.λπ.) και τα απαιτούμενα μέτρα προστασίας των εργαζομένων από τους κινδύνους των εγκαταστάσεων αυτών (άρθρα 92-95 του π.δ. 1073/1981 & παρ. 6, άρθρου 12, Παραρτ. IV, Μέρος Α του π.δ. 305/1996).

δ. Τη λήψη μέτρων αντιμετώπισης εκτάκτων καταστάσεων όπως: κατάρτιση σχεδίου διαφυγής – διάσωσης και εξόδων κινδύνου, πυρασφάλεια, εκκένωση χώρων από τους εργαζόμενους, πρόληψη – αντιμετώπιση πυρκαγιών & επικίνδυνων εκρήξεων ή αναθυμιάσεων, ύπαρξη πυροσβεστήρων κ.λπ. (άρθρα 92-96 του π.δ. 1073/1981 & παρ. 3, 4, 8-10, άρθρου 12, Παραρτ. IV, Μέρος Α του π.δ. 305/1996 & άρθρα 30,32 και 45 του ν. 3850/2010).

ε. Την εξασφάλιση παροχής πρώτων βοηθειών, χώρων υγιεινής και υγειονομικού εξοπλισμού (ύπαρξη χώρων πρώτων βοηθειών, φαρμακείου, αποχωρητηρίων, νιπτήρων, κ.λπ.) (άρθρα 109 & 110 του π.δ. 1073/1981, άρθρα 17 & 18 του ν. 1430/19, παρ. 13 & 14 άρθρου 12, Παραρτ. IV, Μέρος Α του π.δ. 305/1996).

στ. Την εξασφάλιση της δωρεάν χορήγησης ΜΑΠ στους εργαζόμενους, όπως: προστατευτικά κράνη, μπότες ασφαλείας, φωσφορίζοντα γιλέκα, ολόσωμες ζώνες ασφαλείας, γυαλιά, κ.λπ., εφόσον τους ενημερώσει εκ των προτέρων σχετικά με τους κινδύνους από τους οποίους τους προστατεύει ο εξοπλισμός αυτός και τους δώσει σαφείς οδηγίες για τη χρήση του (άρθρα 102-108 του π.δ. 1073/1981, άρθρα 16-18 του ν. 1430/1984, κ.υ.α. Β.4373/1205/1993 και οι τροποποιητικές αυτής κ.υ.α. 8881/1994 και υ.α. οικ.Β.5261/190/1997, παρ. γ άρθρου 9 του π.δ. 305/19, π.δ. 396/19.

41.4.2 Εργοταξιακή σήμανση – σηματοδότηση, συστήματα ασφαλείας, φόρτωση - εκφόρτωση εναπόθεση υλικών, θόρυβος, φυσικοί, χημικοί παράγοντες κ.λπ.

Ο Ανάδοχος υποχρεούται :

α. Να προβεί στην κατάλληλη σήμανση και σηματοδότηση, με σκοπό την ασφαλή διέλευση των πεζών και των οχημάτων από την περιοχή κατασκευής του έργου, σύμφωνα με:

- Την υ.α. με αριθ. ΔΜΕΟ/Ο/613/16.2.2011 του τ. Υπουργείου ΥΠΟΜΕΔΙ: «Οδηγίες Σήμανσης Εκτελούμενων Έργων» (ΟΜΟΕ-ΣΕΕΟ, τεύχος 7)
- Τη κ.υ.α. με αριθ.6952/14.2.2011 των τ. Υπουργείων ΠΕΚΑ και ΥΠΟΜΕΔΙ «Υποχρεώσεις και μέτρα για την ασφαλή διέλευση των πεζών κατά την εκτέλεση εργασιών σε κοινόχρηστους χώρους πόλεων και οικισμών που προορίζονται για την κυκλοφορία πεζών»
- Τις διατάξεις του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας (άρθρα 9-11 και 52 του ν. 2696/1999 όπως τροποποιήθηκαν αντίστοιχα με τα άρθρα 7-9 και 46 του ν. 3542/2007)

β. Να τηρεί τις απαιτήσεις ασφάλειας που αφορούν σε εργασίες εναπόθεσης υλικών στις οδούς, κατάληψης τμήματος οδού και πεζοδρομίου (άρθρα 47 & 48 του ν. 2696/1999, όπως τροποποιήθηκαν αντίστοιχα με τα άρθρα 43 & 44 του ν. 3542/2007)

γ. Να συντηρεί και να ελέγχει τακτικά τη λειτουργία των συστημάτων ασφαλείας και να τηρεί τις απαιτήσεις ασφάλειας των ηλεκτρικών εγκαταστάσεων, των φορητών ηλεκτρικών συσκευών, των κινητών προβολέων, των καλωδίων τροφοδοσίας, των εγκαταστάσεων φωτισμού εργοταξίου κ.λπ. (άρθρα 75-84 του π.δ. 1073/1981, άρθρα 8.δ και 12 παρ. 2, Παραρτ. IV, Μέρος Α του π.δ. 305/1996, και άρθρα 31 & 35 του ν. 3850/2010.

δ. Να προβεί στα απαραίτητα μέτρα ασφάλειας που αφορούν σε εργασίες φόρτωσης, εκφόρτωσης, αποθήκευσης, στοίβασης, ρίψης και μεταφοράς υλικών και άλλων στοιχείων (π.δ. 216/1978, άρθρα 85-91 του π.δ. 1073/1981, άρθρο 8 της κ.υ.α. 8243/1113/1991, άρθρο 8 [γ, ε, στ, ζ] και άρθρο12 Παραρτ. IV Μέρος Α παρ.11 και μέρος Β τμήμα ΙΙ παρ.4 του π.δ. 305/1996, άρθρο 32 του ν. 2696/1999 όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 30 του ν. 3542/2007.

ε. Να τηρεί μέτρα προστασίας των εργαζομένων που αφορούν:

- κραδασμούς (π.δ. 176/2005)
- θόρυβο (π.δ. 85/1991, π.δ. 149/2006
- προφυλάξεις της οσφυϊκής χώρας και της ράχης από χειρωνακτική διακίνηση φορτίων (π.δ. 397/1994)
- προστασία από φυσικούς, χημικούς και βιολογικούς παράγοντες (άρθρα 36-41 του ν. 3850/2010 και π.δ. 82/2010).

41.4.3 Μηχανήματα έργων / Εξοπλισμοί εργασίας - αποδεικτικά στοιχεία αυτών

Οι εξοπλισμοί εργασίας χαρακτηρίζονται και κατατάσσονται ως μηχανήματα έργων (άρθρο 2, π.δ. 304/2000).

α. Ο ανάδοχος οφείλει να ελέγχει τη σωστή λειτουργία και τον χειρισμό των μηχανημάτων (χωματουργικών και διακίνησης υλικών), των ανυψωτικών μηχανημάτων, των οχημάτων, των εγκαταστάσεων, των μηχανών και του λοιπού εξοπλισμού εργασίας (ζώνες ασφαλείας με μηχανισμό ανόδου και καθόδου, κυλιόμενα ικριώματα, φορητές κλίμακες κ.λπ.) (άρθρα 17 & 45-74 του π.δ. 1073/1981, άρθρα 11-15 του ν. 1430/1984, π.δ. 31/1990, π.δ. 499/1991, π.δ. 395/1994 και οι τροποποιήσεις αυτών: π.δ. 89/1999, π.δ. 304/2000 και π.δ. 155/2004, π.δ. 105/1995 (παραρτ. IX), π.δ.305/1996 (άρθρο 12 Παραρτ. IV μέρος Β Τμήμα ΙΙ παρ.7-9), κ.υ.α. 15085/593/2003, κ.υ.α. Δ13ε/4800/2003, π.δ. 57/2010, ν.3850/2010 (άρθρα 34 & 35).

β. Τα μηχανήματα έργων σύμφωνα με το π.δ. 305/1996 (άρθρο 12 Παραρτ. IV, Μέρος Β, Τμήμα ΙΙ, παρ.7.4 και 8.5) και το π.δ. 304/2000 (άρθρο 2), πρέπει να συνοδεύονται από τα εξής στοιχεία:

- Πινακίδες αριθμού κυκλοφορίας
- Άδεια κυκλοφορίας
- Αποδεικτικά στοιχεία ασφάλισης
- Αποδεικτικά πληρωμής τελών κυκλοφορίας (χρήσης)
- Άδειες χειριστών μηχανημάτων σύμφωνα με το π.δ. 305/1996 (άρθρο 12, Παραρτ. IV, Μέρος Β, Τμήμα ΙΙ, παρ. 8.1.γ και 8.2) και το π.δ. 89/1999 (Παραρτ. ΙΙ, παρ.2.1).

Σημειώνεται ότι η άδεια χειριστού μηχανήματος συνοδεύει τον χειριστή. Βεβαίωση ασφαλούς λειτουργίας του εξοπλισμού εργασίας (ορθή συναρμολόγηση- εγκατάσταση, καλή λειτουργία) και αρχείο συντήρησης αυτού στο οποίο θα καταχωρούνται τα αποτελέσματα των ελέγχων σύμφωνα με το π.δ. 89/1999 (άρθρο 4α παρ.3 και 6). Πιστοποιητικό επανελέγχου ανυψωτικού μηχανήματος, οδηγίες χρήσης, συντήρησης και αντίστοιχο βιβλίο συντήρησης και ελέγχων αυτού σύμφωνα με την κ.υ.α. 15085/593/2003 (άρθρο 3 και άρθρο 4 παρ.7).

41.5 Νομοθετήματα που περιέχουν πρόσθετα απαιτούμενα μέτρα ασφάλειας και υγείας στο εργοτάξιο, τα οποία τηρούνται κατά περίπτωση, ανάλογα με το είδος των εργασιών του εκτελούμενου έργου. Ο Ανάδοχος υποχρεούται να τηρεί στο εργοτάξιο, πέρα από τα προαναφερόμενα, πρόσθετα απαιτούμενα μέτρα ασφάλειας και υγείας, κατά περίπτωση, ανάλογα με το είδος των εργασιών του Έργου. Τα εν λόγω απαιτούμενα μέτρα αναφέρονται στα παρακάτω νομοθετήματα:

41.5.1 Κατεδαφίσεις:

Ν. 495/1976, π.δ. 413/1977, π.δ. 1073/1981 (άρθρα 18 -33, 104), κ.υ.α. 8243/1113/1991 (άρθρο 7), υ.α. 31245/1993, ν. 2168/1993, π.δ. 396/1994 (άρθρο 9 παρ.4 Παραρτ. ΙΙΙ), υ.α. 3009/2/21-γ/1994, υ.α.2254/230/Φ.6.9/1994 και οι τροποποιήσεις αυτής: υ.α. Φ.6.9/13370/1560/1995 και υ.α. Φ6.9/25068/1183/1996, π.δ. 305/1996 (άρθρο 12, Παραρτ.IV, Μέρος Β, Τμήμα ΙΙ, παρ.11), κ.υ.α. 3329/1989 και η τροποποίηση αυτής υ.α. Φ.28/18787/1032/2000, π.δ. 455/1995 και η τροποποίηση αυτού π.δ. 2/2006, π.δ. 212/2006,υ.α. 21017/84/2009.

41.5.2 Ικριώματα και κλίμακες, Οδοί κυκλοφορίας – ζώνες κινδύνου, Εργασίες σε ύψος, Εργασίες σε στέγες:

Π.δ. 778/1980, π.δ. 1073/1981 (άρθρα 34-44), ν.1430/1984 (άρθρα 7-10), κ.υ.α. 16440/Φ.10.4/445/1993, π.δ. 396/1994 (άρθρο 9 παρ. 4 Παραρτ. ΙΙΙ), π.δ. 155/2004, π.δ. 305/1996 (άρθρο 12, Παραρτ.IV, Μέρος Α παρ. 1, 10 και Μέρος Β, Τμήμα ΙΙ παρ.4-6, 14).

41.5.3 Εργασίες συγκόλλησης, οξυγονοκοπής & λοιπές θερμές εργασίες:

Π.δ. 95/1978, π.δ. 1073/1981 (άρθρα 96, 99, 104, 105), π.δ. 70/1990 (άρθρο 15), π.δ. 396/1994 (άρθρο 9 παρ. 4, Παραρτ. ΙΙΙ), Πυροσβεστική Διάταξη 7 Απόφ. 7568 Φ.700.1/1996, κ.υ.α. οικ.16289/330/1999.

41.5.4 Κατασκευή δομικών έργων (κτίρια, γέφυρες, τοίχοι αντιστήριξης, δεξαμενές κ.λπ.)

Π.δ. 778/1980, π.δ. 1073/1981 (άρθρα 26- 33 & 98), υ.α. 3046/304/1989, π.δ. 396/1994 (άρθρο 9 παρ.4, Παραρτ. ΙΙΙ), π.δ. 305/1996 (άρθρο 12, Παραρτ. IV, Μέρος Β, Τμήμα ΙΙ παρ. 12).

Άρθρο 42. Πρόληψη και αντιμετώπιση εργασιακού κινδύνου (ΣΑΥ-ΦΑΥ)

Απαραίτητο στοιχείο για την οριστική παραλαβή κάθε δημόσιου έργου είναι ο φάκελος Ασφάλειας και Υγείας (ΦΑΥ). Ο ανάδοχος οφείλει να λαμβάνει μέτρα προστασίας σύμφωνα με την παρ. 9 του άρθρου 138 του ν. 4412/2016. Ο ανάδοχος υποχρεούται να συμπληρώσει το ΣΑΥ και ΦΑΥ κατά τα στάδια κατασκευής του έργου και να τηρεί τα οριζόμενα ή να συντάξει ΦΑΥ και ΣΑΥ αν δεν παραδοθούν από την Υπηρεσία σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο π.δ. 305/1996.
Τα ανωτέρω ΣΑΥ και ΦΑΥ θα συνταχθούν έτσι ώστε να είναι συμβατά με τα σχετικά υποδείγματα που έχουν συνταχθεί από το ΤΕΕ (ΤΕΕ/10068/22.4.19980 έγγραφο προς υπουργούς ΠΕΧΩΔΕ και Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων).
Ο ανάδοχος υποχρεούται να εκτελεί τα έργα με ασφαλή τρόπο και σύμφωνα με τους νόμους, διατάγματα, αστυνομικές και λοιπές διατάξεις και τις οδηγίες της Υπηρεσίας, που αφορούν την υγιεινή και την ασφάλεια των εργαζομένων. Ενδεικτικά και όχι περιοριστικά, αναφέρονται οι επόμενες διατάξεις, οι οποίες θα εφαρμόζονται όπως τροποποιήθηκαν και ισχύουν εκάστοτε κατά τον χρόνο της εφαρμογής τους:
- Το π.δ. 778/1980 (ΦΕΚ 193 Α) «Περί των μέτρων ασφάλειας κατά την εκτέλεσιν οικοδομικών εργασιών»
- Το π.δ. 1073/1981(ΦΕΚ 260 Α) «Περί μέτρων ασφάλειας κατά την εκτέλεσιν εργασιών εις εργοτάξια οικοδομών και πάσης φύσεως έργων αρμοδιότητας Πολιτικού Μηχανικού»
- Ο ν. 1430/1984 (ΦΕΚ 49 Α) «Κύρωση της 62 Διεθνούς Σύμβασης Εργασίας που αφορά τις διατάξεις ασφαλείας στην οικοδομική βιομηχανία και ρύθμιση θεμάτων που έχουν σχέση μ' αυτή»
- Ο ν. 1568/1985 (ΦΕΚ 177 Α) «Υγιεινή και ασφάλεια των εργαζομένων», όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, σε συνδυασμό με το άρθρο 39 του ν. 1836/1989 (ΦΕΚ 79 Α) «Προώθηση της απασχόλησης και της επαγγελματικής κατάρτισης και άλλες διατάξεις»
- Το π.δ. 294/1988 (ΦΕΚ 138 Α) «Ελάχιστος χρόνος απασχόλησης τεχνικού ασφαλείας και γιατρού εργασίας, επίπεδο γνώσεων και ειδικότητα τεχνικού ασφαλείας για τις επιχειρήσεις, εκμεταλλεύσεις και εργασίες του άρθρου 1, παρ. 1 του ν. 1568/1985 «Υγιεινή και ασφάλεια των εργαζομένων»»
- Το π.δ. 157/1992 (ΦΕΚ 74 Α) «Επέκταση των Προεδρικών Διαταγμάτων και Υπουργικών Αποφάσεων που εκδόθηκαν με τις εξουσιοδοτήσεις του Ν. 1568/85 «Υγιεινή και ασφάλεια των εργαζομένων» στο Δημόσιο, ΝΠΔΔ και ΟΤΑ»
- Το π.δ. 395/1994 (ΦΕΚ 220 Α) «Ελάχιστες προδιαγραφές ασφάλειας και υγείας για τη χρησιμοποίηση εξοπλισμού εργασίας από τους εργαζομένους κατά την εργασία τους σε συμμόρφωση με την οδηγία 89/655/ΕΟΚ», σε συνδυασμό με τα π.δ. 89/1999 (ΦΕΚ 94 Α), 396/1994 (ΦΕΚ 220 Α) και 304/2000 (ΦΕΚ 241 Α)
- Το π.δ. 17/1996 (ΦΕΚ 11 Α) «Μέτρα για τη βελτίωση της ασφάλειας και της υγείας των εργαζομένων κατά την εργασία σε συμμόρφωση με τις οδηγίες 89/391/ΕΟΚ και 91/383/ΕΟΚ», όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, σε συνδυασμό με το π.δ. 159/1999 (ΦΕΚ 157 Α)
- Το π.δ. 305/1996 (ΦΕΚ 212 Α) «Ελάχιστες προδιαγραφές ασφάλειας και υγείας που πρέπει να εφαρμόζονται στα προσωρινά ή κινητά εργοτάξια σε συμμόρφωση προς την Οδηγία 92/57/ΕΟΚ»
- Το π.δ. 105/1995 (ΦΕΚ 67 Α) «Ελάχιστες προδιαγραφές για τη σήμανση ασφαλείας ή / και υγείας στην εργασία, σε συμμόρφωση με την οδηγία 92/58/ΕΟΚ»
- Η απόφαση Υπουργού ΠΕΧΩΔΕ με αριθ. 3046/304/30.1.1989 (ΦΕΚ 59 Δ) «Κτιριοδομικός κανονισμός» (ειδικά το άρθρο 5, παρ. 4.2 για τη χρήση εκρηκτικών)

- Η απόφαση Υπουργού ΠΕΧΩΔΕ με αριθ. 31245/οικ/22.5.1993 «Συστάσεις για κατεδαφίσεις κτιρίων», με κατ' αναλογία εφαρμογή της σε κατεδαφίσεις υπαρχόντων τεχνικών έργων κ.λπ.)
- Η απόφαση Υπουργού Δημοσίων Έργων με αριθ. ΒΜ5/30428/1980 (ΦΕΚ 589 Β) «Περί εγκρίσεως πρότυπης Τεχνικής Προδιαγραφής Σημάνσεως Εκτελουμένων Έργων σε οδούς εκτός κατοικημένων περιοχών»
- Η απόφαση Υπουργού Δημοσίων Έργων ΒΜ5/30058/1983 (ΦΕΚ 121 Β) «Έγκριση Πρότυπης Τεχνικής Προδιαγραφής Σημάνσεως Εκτελουμένων Έργων σε οδούς εντός κατοικημένων περιοχών»
- Η απόφαση Υπουργού ΠΕΧΩΔΕ με αριθ. ΔΙΠΑΔ/ΟΙΚ/502/1.7.2003 (ΦΕΚ 946 Β) «Έγκριση Τεχνικής Προδιαγραφής Σήμανσης Εκτελούμενων Οδικών Έργων εντός και εκτός κατοικημένων περιοχών ως ελάχιστα όρια»
- Η κ.υ.α. Υπουργών ΠΕΚΑ και ΥΠΟΜΕΔΙ με αριθ. 6952/16.3.2011 (ΦΕΚ 420 Β) «Υποχρεώσεις και μέτρα για την ασφαλή διέλευση των πεζών κατά την εκτέλεση εργασιών σε κοινόχρηστους χώρους πόλεων και οικισμών που προορίζονται για την κυκλοφορία πεζών».

Προς τούτο πρέπει ο Ανάδοχος να υποβάλει έγκαιρα προς έγκριση από την Υπηρεσία εγχειρίδιο ασφάλειας, μαζί με πίνακα διανομής και βεβαίωσης ενημέρωσης όλου του προσωπικού του εργοταξίου, αλλά και κάθε νεοπροσλαμβανομένου στο εργοτάξιο. Τέλος, πρέπει να ορίσει ένα μέλος του εργοταξίου του ως Υπεύθυνο Ασφαλείας. Το εν λόγω μέλος του εργοταξίου θα έχει υποχρέωση για ενημέρωση και παρακολούθηση τήρησης όλων των κανόνων υγιεινής και ασφάλειας από όλους τους εργαζόμενους, και να τηρεί ημερολόγιο μέτρων ασφαλείας όπως προβλέπεται στον ν. 1396/1983. Ο υπεύθυνος του εργοταξιακού γραφείου του αναδόχου παραμένει πάντα τελικός υπεύθυνος για την υγιεινή και ασφάλεια.

Ρητά καθορίζεται ότι ο Ανάδοχος παραμένει μόνος και αποκλειστικά υπεύθυνος για την ασφάλεια των εργαζομένων στα έργα και είναι δική του ευθύνη η λήψη των ενδεδειγμένων και ορθών μέτρων ασφαλείας και η τήρηση των σχετικών κανονισμών. Για θέματα πρόληψης ατυχημάτων ισχύουν όσα ορίζονται από την Ελληνική νομοθεσία, όπως εκάστοτε ισχύει κατά το χρόνο της εφαρμογής των διατάξεων.

Όλες οι δαπάνες εφαρμογής των διατάξεων υγιεινής και ασφάλειας βαρύνουν τον ανάδοχο και θα πρέπει να έχουν συνυπολογισθεί από αυτόν κατά τη διαμόρφωση της Προσφοράς του κατά ανηγμένο τρόπο στις τιμές της προσφοράς του.

Κανονιστικές απαιτήσεις

Ο Ανάδοχος υποχρεούται να εκτελεί το έργο με τρόπο ασφαλή και σύμφωνα με τους νόμους, διατάγματα, αστυνομικές διατάξεις και οδηγίες του ΚτΕ, όπως εκφράζονται μέσω της Υπηρεσίας αναφορικά με την ασφάλεια και υγεία των εργαζομένων.

Σύστημα Οργάνωσης και Διαχείρισης Ασφάλειας Υγείας Εργασίας (ΣΟΔΑΥΕ)

Ο ανάδοχος θα πρέπει να εφαρμόσει το ΣΟΔΑΥΕ στο έργο ώστε να περιοριστεί ο εργασιακός κίνδυνος στο ελάχιστο. Ως ελάχιστες απαιτήσεις για το ΣΟΔΑΥΕ ορίζονται οι εξής:

- Δήλωση πολιτικής ασφάλειας εργασίας του Αναδόχου.
- Ορισμός τεχνικού ασφαλείας, συντονιστή ασφαλείας και ιατρού Εργασίας.

Ειδικότερα και λόγω της σπουδαιότητας των θεσμών αυτών, τα προσόντα και καθήκοντα των ατόμων τα οποία θα παρέχουν τις υπηρεσίες του τεχνικού ασφαλείας, συντονιστή θεμάτων ασφαλείας και υγείας, καθώς και του γιατρού εργασίας θα πρέπει να είναι σύμφωνα με τις απαιτήσεις της νομοθεσίας (ν. 1568/1985, π.δ. 17/1996, π.δ. 305/1996, π.δ. 294/1988). Η ανάθεση των καθηκόντων του τεχνικού ασφαλείας και συντονιστή ασφαλείας και υγείας της εργασίας, καθώς και του γιατρού εργασίας γίνεται εγγράφως και κοινοποιείται στη Διευθύνουσα Υπηρεσία και στο αρμόδιο ΚΕΠΕΚ του ΣΕΠΕ. Για την κάλυψη αναγκών του σε υπηρεσίες τεχνικού ασφαλείας, συντονιστή ασφαλείας και γιατρού εργασίας, μετρήσεις, αναπροσαρμογή ή και εκπόνηση του ΣΑΥ και ΦΑΥ περιλαμβανομένης της εκτίμησης του εργασιακού κινδύνου, εκπαίδευση προσωπικού

κ.λπ., ο ανάδοχος μπορεί να συμβάλλεται με εξωτερικούς συνεργάτες ή και ειδικά αδειοδοτημένη (π.δ. 95/1999, π.δ. 17/1996) από το Υπουργείο Εργασίας Εξωτερική Υπηρεσία Προστασίας ΠρόληψηςΕπαγγελματικού Κινδύνου (ΕΞΥΠΠ).

- Καθορισμός αρμοδιοτήτων προσωπικού αναδόχου για θέματα ΑΥΕ
- Οργάνωση υπηρεσιών ΑΥΕ υπεργολάβων
- Εκπόνηση διαδικασιών ασφαλείας

Κατ' ελάχιστον απαιτούνται διαδικασίες για:

α. αναφορά ατυχήματος

β. διερεύνηση των ατυχημάτων και τήρηση αρχείων βάσει νομοθεσίας γ. αντιμετώπιση έκτακτης ανάγκης

δ. χρήση μέσων ατομικής προστασίας ε. εκπαίδευση προσωπικού

στ. ιατρικές εξετάσεις εργαζομένων.

- Κατάρτιση ειδικών μελετών π.χ. για βοηθητικές κατασκευές όπου τέτοια μελέτη προβλέπεται από τη νομοθεσία ή προτείνεται από το ΣΑΥ της μελέτης ή της κατασκευής.
- Διαδικασίες επιθεωρήσεων

Ο ανάδοχος θα πρέπει να προγραμματίζει την τακτική επιθεώρηση των χώρων, του εξοπλισμού, των μεθόδων και των πρακτικών εργασίας σε εβδομαδιαία βάση, εκτός αν άλλως ορίζεται στη νομοθεσία ή το απαιτούν οι συνθήκες εκτέλεσης του έργου, ώστε να εξασφαλίζεται η έγκαιρη λήψη μέτρων για την επανόρθωση των επικίνδυνων καταστάσεων που επισημαίνονται. Οι επιθεωρήσεις πρέπει να τεκμηριώνονται γραπτά.

- Άλλες προβλέψεις:

α. Εκ των προτέρων γνωστοποίηση της έναρξης των εργασιών στο Έργο προς το αρμόδιο ΚΕΠΕΚ του ΣΕΠΕ

β. Κατάρτιση προγράμματος και υλοποίηση εκπαίδευσης των εργαζομένων σε θέματα ΑΥΕ

γ. Οδηγίες ασφαλούς εργασίας προς εφαρμογή από όλους τους εργαζομένους στο εργοτάξιο

δ. Πρόβλεψη για σύγκληση μηνιαίων συσκέψεων για θέματα ΑΥΕ με τον συντονιστή ΑΥΕ και τους υπεργολάβους, παρουσία του τεχνικού ασφαλείας και του ιατρού εργασίας.

Υποχρέωση αναδόχου για αναθεώρηση ΣΑΥ και ΦΑΥ

Ο συντονιστής ασφαλείας και υγείας του έργου υποχρεούται να κάνει την αναθεώρηση του Σχεδίου και του Φακέλου Ασφαλείας και Υγείας της Μελέτης, να παρακολουθεί τις εργασίες όσον αφορά θέματα ΑΥΕ και να συντάξει τον τελικό ΦΑΥ.

Το ΣΑΥ αναπροσαρμόζεται σε συνάρτηση με την εξέλιξη των εργασιών, στο δε ΦΑΥ εμπεριέχονται οι ενδεχόμενες τροποποιήσεις που έχουν επέλθει.

Συνεπώς, ο ΦΑΥ συμπληρώνεται σταδιακά και παραδίδεται με την ολοκλήρωση του Έργου στον ΚτΕ ενημερωμένος, ώστε να περιέχει τα πραγματικά στοιχεία του έργου, έτσι όπως αυτό κατασκευάσθηκε. Στην περίπτωση, που δεν έχει παραδοθεί από την Υπηρεσία ΣΑΥ & ΦΑΥ στον ανάδοχο μαζί με την Τεχνική μελέτη, αυτός υποχρεούται στη σύνταξη αυτών αδαπάνως για το Δημόσιο.

Το ΣΑΥ πρέπει να περιέχει ενδεικτικά τα εξής:

- Γενικά
- Είδος έργου και χρήση αυτού
- Σύντομη περιγραφή του έργου
- Ακριβή διεύθυνση του έργου
- Στοιχεία κυρίου του έργου
- Στοιχεία του υπόχρεου για εκπόνηση του ΣΑΥ
- Πληροφορίες για τα υπάρχοντα δίκτυα υπηρεσιών κοινής ωφέλειας
- Στοιχεία για την προσπέλαση στο εργοτάξιο και την ασφαλή πρόσβαση στις θέσεις εργασίας
- Ρύθμιση της κυκλοφορίας πεζών και οχημάτων εντός και πέριξ του εργοταξίου

- Καθορισμό των χώρων αποθήκευσης υλικών και τρόπου αποκομιδής αχρήστων
- Συνθήκες αποκομιδής επικίνδυνων υλικών
- Διευθέτηση χώρων υγιεινής, εστίασης και πρώτων βοηθειών
- Μελέτες κατασκευής ικριωμάτων που δεν περιγράφονται στις ισχύουσες διατάξεις π.χ. ειδικοί τύποι ικριωμάτων, αντιστηρίξεις μεγάλων ορυγμάτων, ή επιχωμάτων κ.λπ., και διατάξεις για πρόσδεση κατά την εργασία σε ύψος
- Καταγραφή σε πίνακα των φάσεων και υποφάσεων εργασιών του έργου, σύμφωνα με το εγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα εκτέλεσης του έργου
- Την καταγραφή σε πίνακα των κινδύνων, των πηγών κινδύνων και της εκτίμησης επικινδυνότητας κάθε φάσης και υποφάσης του έργου με κλιμάκωση της εκτίμησης επικινδυνότητας π.χ.
Χ = Χαμηλή εκτίμηση κινδύνου Μ = Μέτρια εκτίμηση κινδύνου Υ = Υψηλή εκτίμηση κινδύνου
Σε περίπτωση ταυτόχρονης εκτέλεσης φάσεων εργασιών θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι επιπλέον απορρέοντες κίνδυνοι.
- Εναλλακτικές μέθοδοι εργασίας για κινδύνους που δεν μπορούν να αποφευχθούν
- Για τον εναπομένοντα εργασιακό κίνδυνο θα πρέπει να αναφέρονται συγκεκριμένα μέτρα για την πρόληψή του, καθώς και ειδικά μέτρα για εργασίες που ενέχουν ειδικούς κινδύνους (Παράρτημα ΙΙ του άρθρου 12 του π.δ.305/1996).

Ο ΦΑΥ πρέπει να περιέχει ενδεικτικά τα εξής:
- Γενικά
- Είδος έργου και χρήση αυτού
- Ακριβής διεύθυνση του έργου
- Αριθμό αδείας
- Στοιχεία κυρίου του έργου
- Στοιχεία του συντονιστή ασφαλείας και υγείας που θα συντάξει τον ΦΑΥ
- Στοιχεία από το μητρώο του έργου
- Τεχνική περιγραφή του έργου
- Παραδοχές μελέτης
- Τα σχέδια «ως κατασκευάσθη»
- Οδηγίες και χρήσιμα στοιχεία σε θέματα ασφαλείας και υγείας, τα οποία θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά τις ενδεχόμενες μεταγενέστερες εργασίες καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής του έργου, π.χ. εργασίες συντήρησης, μετατροπής, καθαρισμού κ.λπ.

Ενδεικτικά οι οδηγίες και τα στοιχεία αυτά αναφέρονται στον ασφαλή τρόπο εκτέλεσης των διαφόρων εργασιών, στην αποφυγή κινδύνων από τα διάφορα δίκτυα (ύδρευσης, ηλεκτροδότησης, αερίων, ατμού κ.λπ.) στην πυρασφάλεια κ.λπ.
- Εγχειρίδιο Λειτουργίας και Συντήρησης του έργου, που θα περιλαμβάνει ενδεικτικά τα εξής:

α. Τον κανονισμό λειτουργίας του έργου π.χ. όλα τα στοιχεία που θα αφορούν τη χρήση του έργου από τους χρήστες, βασικά ενημερωτικά φυλλάδια κατάλληλα και επαρκή, που θα διανεμηθούν στους χρήστες ώστε κάθε χρήστης να γνωρίζει πως θα χρησιμοποιήσει το έργο και τι θα κάνει σε περίπτωση εκτάκτων γεγονότων.

β. Οδηγίες λειτουργίας για το προσωπικό λειτουργίας και εκμετάλλευσης του έργου π.χ. οδηγίες χρήσης του ακίνητου και κινητού εξοπλισμού που ανήκει στη συγκεκριμένη εργολαβία σε συνθήκες κανονικής λειτουργίας και σε συνθήκες εκτάκτου περιστατικού κ.λπ.

γ. Οδηγίες συντήρησης του έργου. Περιλαμβάνονται συγκεκριμένες οδηγίες για την περιοδική συντήρηση του έργου. Κατά την εκτέλεση του έργου, το ΣΑΥ και ο ΦΑΥ τηρούνται στο εργοτάξιο με ευθύνη του αναδόχου και είναι στη διάθεση των ελεγκτικών Αρχών. Η Διευθύνουσα Υπηρεσία υποχρεούται να παρακολουθεί την ύπαρξη και εφαρμογή των ΣΑΥ –ΦΑΥ.

Μετά την αποπεράτωση του έργου ο Φάκελος Ασφαλείας και Υγείας συνοδεύει το έργο καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής του και φυλάσσεται με ευθύνη του ΚτΕ.

Δαπάνη σύνταξης ΣΑΥ και ΦΑΥ

Όλες οι δαπάνες που συνεπάγονται τα παραπάνω αφορούν στην οργάνωση του εργοταξίου και απαιτούνται από τον νόμο, βαρύνουν τον ανάδοχο και θα πρέπει να έχουν συνυπολογιστεί από αυτόν κατά τη διαμόρφωση της Προσφοράς του.

Ο ανάδοχος ευθύνεται για την τήρηση ΣΑΥ και ΦΑΥ στο εργοτάξιο κατά την εκτέλεση του έργου, τα οποία θα πρέπει να είναι στη διάθεση των ελεγκτικών Αρχών και φυσικά της Διευθύνουσας Υπηρεσίας. Σε περίπτωση ατυχήματος ο ανάδοχος του έργου, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις έχει την αποκλειστική ευθύνη για την τυχόν μη λήψη των αναγκαίων μέτρων ασφάλειας και υγείας.

Άρθρο 43. Ασφαλίσεις προσωπικού - Ατυχημάτων

Ο ανάδοχος υποχρεούται με την εγκατάστασή του στο έργο να ασφαλίσει αφενός το έργο «κατά παντός κινδύνου» για το σύνολο της αξίας του και αφετέρου τα πάσης φύσεως υλικά, για το χρονικό διάστημα από την παραλαβή μέχρι την ενσωμάτωσή τους στο έργο. Ο ανάδοχος υποχρεούται με την εγκατάστασή του στο έργο να ασφαλίσει αυτό έναντι παντός κινδύνου, ζημίας και ατυχήματος που τυχόν θα προκληθεί είτε στο προσωπικό του, είτε στο προσωπικό του ΚτΕ είτε σε τρίτους για σωματικές και υλικές βλάβες. Επίσης, είναι υποχρεωμένος να ασφαλίσει τα οχήματα που θα χρησιμοποιούνται στο έργο σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.

43.1 Γενικές απαιτήσεις ασφάλισης

α. Κατά τη σύναψη των ασφαλίσεών του ο ανάδοχος οφείλει να λαμβάνει υπόψη του και να συμμορφώνεται με τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας, όπως ισχύει κατά την ημέρα σύναψης των ασφαλιστικών συμβάσεων, όπως ενδεικτικά του ν. 4364/2016 (ΦΕΚ 13 Α). Εφόσον το έργο συγχρηματοδοτείται από πόρους της ΕΕ, ο ανάδοχος οφείλει να συμμορφώνεται με την περί ασφαλίσεων νομοθεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και με τις διατάξεις των ευρωπαϊκών Οδηγιών.

β. Ο ανάδοχος οφείλει να συμμορφώνεται με τους όρους των ασφαλιστηρίων συμβολαίων.

γ. Ως ασφάλιση θεωρείται η πρωτασφάλιση. Οι αντασφαλίσεις δεν γίνονται δεκτές ως ασφαλιστήρια του έργου.

δ. Κάθε ασφάλιση, της οποίας το ασφαλιστήριο εκδίδεται στην Ελλάδα ή στην αλλοδαπή, θα προσυπογράφεται από τον αντιπρόσωπο στην Ελλάδα της εκδότριας και διέπεται από τον ν. 4364/2016, όπως ισχύει.

ε. Οι παρεχόμενες ασφαλίσεις δεν απαλλάσσουν ούτε περιορίζουν κατά οποιονδήποτε τρόπο τις υποχρεώσεις και τις ευθύνες του ανάδοχου που απορρέουν από τη σύμβαση του έργου, ιδιαίτερα σε ότι αφορά τις προβλεπόμενες από τις σχετικές ασφαλιστικές συμβάσεις απαλλαγές, εξαιρέσεις, εκπτώσεις, προνόμια, περιορισμούς κ.λπ., και ο ανάδοχος παραμένει αποκλειστικά υπεύθυνος για την αποκατάσταση ζημιών σε πρόσωπα ή/και πράγματα και πέραν από τα ποσά κάλυψης των πιο πάνω ασφαλιστηρίων.

στ. Όλες οι ασφαλιστικές συμβάσεις:

- θα έχουν καταρτισθεί εγγράφως
- θα περιλαμβάνουν όρους, οι οποίοι θα ικανοποιούν πλήρως τους όρους των συμβατικών τευχών, και
- θα τυγχάνουν της αποδοχής του ΚτΕ. Η αποδοχή του ΚτΕ έχει την έννοια ότι οι όροι των ασφαλιστικών συμβάσεων ανταποκρίνονται στους όρους των συμβατικών τευχών.

ζ. Η εκ μέρους του Αναδόχου καταβολή του πρώτου ασφαλίστρου, που αποτελεί ασφαλιστικό βάρος και που είναι απαραίτητη για την έναρξη των εννόμων αποτελεσμάτων της ασφάλισης, θα γίνεται πριν από την έναρξη ισχύος της ασφαλιστικής περιόδου.

η. Οι γενικοί όροι ασφάλισης και οι εξαιρέσεις που θεσπίζουν δεν θίγουν την, από τον ν. 489/1976

και το π.δ. 237/1986, ευθύνη των ασφαλιστών έναντι τρίτων, η οποία παραμένει αλώβητη από τους όρους του ασφαλιστηρίου.

θ. Ο Ανάδοχος οφείλει, με μέριμνα και δαπάνη του, να συνάψει ασφαλιστικές συμβάσεις που να καλύπτουν κατ' ελάχιστον τις ασφαλίσεις (πρόσωπα και αντικείμενα ασφάλισης) που αναφέρονται στις παραγράφους 43.4, 43.5 και 43.6 και σύμφωνα με τις ειδικές απαιτήσεις που ορίζονται στην παρ. 43.7 του παρόντος άρθρου.

ι. Οι ασφαλιστικές εταιρίες θα είναι φερέγγυες στο μέτρο των υποχρεώσεων που αναλαμβάνουν για το παρόν έργο και θα έχουν δόκιμη δραστηριότητα σε χώρες

- μέλη της ΕΕ ή/και του ΕΟΧ.

ια. Όλες οι ασφαλιστικές συμβάσεις θα συνάπτονται σε Ευρώ.

ιβ. Ο ανάδοχος υποχρεούται να θέτει στη διάθεση των ασφαλιστών:

- κάθε στοιχείο που έθεσε ο ΚτΕ υπόψη των διαγωνιζομένων
- κάθε στοιχείο από την Προσφορά του που υπέβαλε ως διαγωνιζόμενος
- κάθε στοιχείο από τις έρευνες / μελέτες που τυχόν θα υποβάλει ως ανάδοχος κατά την εκπλήρωση των συμβατικών του υποχρεώσεων
- κάθε στοιχείο από τις μελέτες που ο ΚτΕ θέτει υπόψη του αναδόχου.

Επίσης υποχρεούται να επιτρέπει την προσπέλαση των εργοταξίων του, αποθηκών του κ.λπ. από τους εκπροσώπους των ασφαλιστών.

ιγ. Ο ΚτΕ έχει το δικαίωμα:

- να επικοινωνεί απευθείας με τους ασφαλιστές
- να παρέχει στους ασφαλιστές στοιχεία που έχει υποβάλει ο ανάδοχος
- να παρέχει στους ασφαλιστές στοιχεία δικών του παρατηρήσεων και ελέγχων.

Η υπό του ΚτΕ άσκηση του δικαιώματος τούτου δεν συνεπάγεται δικαίωμα του αναδόχου για οποιασδήποτε φύσης αποζημιώσεις.

ιδ. Κατά την υποβολή των ασφαλιστηρίων συμβολαίων της παραγράφου 43.4, οι ασφαλιστικές εταιρίες θα πρέπει να συνυποβάλουν και Υπεύθυνη Δήλωση, στην οποία να αναφέρουν ότι έλαβαν γνώση του παρόντος άρθρου της ΕΣΥ και ότι με το ασφαλιστήριο καλύπτονται πλήρως και χωρίς καμία εξαίρεση όλοι οι όροι και απαιτήσεις που αναφέρονται στα υπόψη άρθρα. Όμοια, κατά την υποβολή του ασφαλιστηρίου της παραγράφου 43.6, εφόσον τούτο αναφέρεται σε ασφαλιστήριο του συγκεκριμένου έργου (Project cover) και όχι σε ασφαλιστήριο ετήσιας βάσης των μελετητών / συμβούλων (Annual open cover) με όριο κάλυψης τουλάχιστον τα ζητούμενα, οι ασφαλιστικές εταιρίες θα πρέπει να υποβάλουν Υπεύθυνη Δήλωση ιδίου περιεχομένου με την προηγούμενη υποπαράγραφο.

ιε. Εφιστάται η προσοχή του Αναδόχου στα παρακάτω:

- Οι ασφαλιστικές επιχειρήσεις (ελληνικές και αλλοδαπές) υπόκεινται υποχρεωτικά στην αρμοδιότητα των ελληνικών δικαστηρίων.
- Αντίγραφα ασφαλιστηρίων συμβολαίων δεν θα γίνονται δεκτά παρά μόνο εάν έχουν επικυρωθεί από φορέα αρμόδιο για την έκδοση κυρωμένων αντιγράφων.

43.2 Ειδικές ρήτρες για τις περιπτώσεις μη συμμόρφωσης του αναδόχου στις υποχρεώσεις του

α. Αν απαιτείται αλλαγή ασφαλιστικής εταιρίας ή τροποποίηση των όρων της ασφαλιστικής σύμβασης ή αμφότερα, ο ανάδοχος υποχρεούται να συμμορφώνεται εντός δεκαπέντε (15) ημερών από τη σχετική ειδοποίηση. Σε αντίθετη περίπτωση μπορεί να εφαρμοστεί η διαδικασία σύμφωνα με το άρθρο 160 του ν. 4412/2016.

β. Σε περίπτωση που ο ανάδοχος παραλείψει ή αμελήσει να συμμορφωθεί με τις ασφαλιστικές του υποχρεώσεις, ο ΚτΕ δικαιούται να συνάψει στο όνομα και με δαπάνες του αναδόχου την(τις) αντίστοιχη(ες) ασφαλιστική(ές) σύμβαση(εις). Τα ασφάλιστρα και οι σχετικές δαπάνες σύναψης της(των) σύμβασης(εων) θα καταβληθούν από τον ανάδοχο εντός δεκαπέντε (15) ημερών από τη σχετική ειδοποίηση.

γ. Σε περίπτωση μη εμπρόθεσμης καταβολής, θα επιβαρύνονται με τον νόμιμο τόκο υπερημερίας. Σε περίπτωση που παρέλθει τρίμηνο χωρίς η καταβολή να έχει συντελεσθεί, ο ΚτΕ έχει το δικαίωμα:

- να συμψηφίσει το σχετικό ποσό (με τους τόκους υπερημερίας) με επόμενη καταβολή προς τον ανάδοχο, αν υπάρχει, ή
- να εκπέσει το σχετικό ποσό (με τους τόκους υπερημερίας) από τις οποιασδήποτε φύσης εγγυήσεις που έχει στα χέρια του, ή
- να αναζητήσει το οφειλόμενο ποσό (με τους τόκους υπερημερίας) με τις νόμιμες διαδικασίες είσπραξης οφειλής προς το Δημόσιο.

Οι τόκοι υπερημερίας θα υπολογίζονται:

- για τα ασφάλιστρα, από την ημερομηνία καταβολής τους, και
- για τα λοιπά έξοδα από την ημερομηνία κοινοποίησης προς τον ανάδοχο των οφειλομένων ποσών.

δ. Σε περίπτωση που ο ανάδοχος αμελεί ή δυστροπεί να καταβάλει στους ασφαλιστές το οφειλόμενο ποσό των ασφαλίστρων, ο ΚτΕ για να αποφύγει ενδεχόμενη ακύρωση των ασφαλιστηρίων, δικαιούται να καταβάλει τα ασφάλιστρα στους ασφαλιστές, με χρέωση και για λογαριασμό του αναδόχου, μετά από προηγούμενη ειδοποίηση του τελευταίου. Σε τέτοια περίπτωση, η εκ μέρους του ΚτΕ είσπραξη των ποσών των ασφαλίστρων που κατέβαλε, προσαυξημένων με τους τόκους υπερημερίας, θα γίνεται σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο του παρόντος. Οι τόκοι υπερημερίας θα προσμετρώνται από την ημερομηνία καταβολής των ασφαλίστρων.

ε. Ο ανάδοχος υποχρεούται να καταβάλει στους δικαιούχους κάθε ποσό που δεν μπορεί να εισπραχθεί από τους ασφαλιστές λόγω εξαιρέσεων, απαλλαγών κ.λπ., σύμφωνα με τους όρους των ασφαλιστηρίων. Σε περίπτωση δυστροπίας του αναδόχου, ο ΚτΕ έχει το δικαίωμα να εισπράξει τα οφειλόμενα από την επόμενη καταβολή προς τον ανάδοχο ή να τα εκπίπτει από τις εγγυήσεις που έχει στα χέρια του.

στ. Σε περίπτωση που η ασφαλιστική εταιρία με την οποία ο ανάδοχος συνήψε ασφαλιστική σύμβαση, παραλείψει ή αρνηθεί να εξοφλήσει (μερικά ή ολικά) οποιαδήποτε ζημιά κ.λπ., για οποιονδήποτε λόγο ή αιτία, ο ανάδοχος έχει την αποκλειστική ευθύνη για την αποκατάσταση της μη εξοφλημένης ζημιάς ή βλάβης ή καταβολής αποζημίωσης κ.λπ., σύμφωνα με τους όρους της σύμβασης. Ο ΚτΕ, σε περίπτωση δυστροπίας του αναδόχου, θα υπολογίσει το αντίστοιχο ποσό και θα το συμψηφίσει με την προς τον ανάδοχο προσεχή καταβολή του. Εάν χρηματική καταβολή δεν προβλέπεται, ο ΚτΕ θα το εκπέσει από τις οποιασδήποτε φύσης εγγυήσεις που έχει στα χέρια του.

ζ. Σε περίπτωση ολικής ή μερικής διακοπής των εργασιών από υπαιτιότητα του αναδόχου, το έργο, σε οποιαδήποτε φάση και αν βρίσκεται, θα ασφαλισθεί έναντι όλων των ενδεχομένων κινδύνων από τον ΚτΕ και τα έξοδα της ασφάλισης αυτής θα βαρύνουν τον ανάδοχο.

43.3 Διαδικασία ελέγχου από τον ΚτΕ της επάρκειας των ασφαλιστικών συμβάσεων

α. Ο ΚτΕ θα ελέγχει τις ασφαλιστικές συμβάσεις όσον αφορά τη συμβατότητα των όρων της ασφαλιστικής σύμβασης με τους όρους του παρόντος άρθρου και των λοιπών όρων των συμβατικών τευχών.

β. Ο ανάδοχος θα υποβάλει στην Υπηρεσία, κατά την υπογραφή του εργολαβικού συμφωνητικού ή το αργότερο εντός της σχετικής προθεσμίας σύμφωνα με το σχετικό άρθρο της παρούσας, τις ασφαλιστικές συμβάσεις των παραγράφων 43.4 και 43.6. Δεκτή γίνεται επίσης επίσημη βεβαίωση ασφάλισης της/των ασφαλιστικής/ών εταιρίας/ιών (Cover Note Policy) συνοδευόμενη από την υπεύθυνη δήλωση της παραγράφου 43.1.(ιδ) της παρούσας.

γ. Τα εν λόγω ασφαλιστήρια θα υποβληθούν μαζί με την απόδειξη πληρωμής της προκαταβολής των ασφαλίστρων. Επισημαίνεται ότι στα ως άνω ασφαλιστήρια θα έχει περιληφθεί όρος ότι ο ΚτΕ διατηρεί το δικαίωμα για την απαρέγκλιτη εφαρμογή όλων των σχετικών απαιτήσεών του.

δ. Σε περίπτωση αντιρρήσεων του ΚτΕ επί της ασφαλιστικής σύμβασης ισχύουν τα επόμενα:
- Ο ανάδοχος οφείλει πλήρη συμμόρφωση προς τις παρατηρήσεις του ΚτΕ. Προς τούτο, εντός δέκα πέντε (15) ημερών από λήψεως της σχετικής ειδοποίησης του ΚτΕ, θα υποβάλει την αναμορφωμένη ασφαλιστική σύμβαση προς επανέλεγχο.
- Αν και η νέα ασφαλιστική σύμβαση δεν πληροί τους όρους αποδοχής της από τον ΚτΕ, τότε ο ΚτΕ δύναται να εφαρμόσει τις προβλέψεις της παραγράφου 43.2.(α) της παρούσας.
ε. Σε περίπτωση συμφωνίας του ΚτΕ, ο ανάδοχος οφείλει να καταβάλει το πρώτο ασφάλιστρο και να υποβάλει στην Υπηρεσία την κάθε ασφαλιστική σύμβαση με τα αποδεικτικά καταβολής του πρώτου ασφαλίστρου, στην προθεσμία που ορίζεται σε σχετικό άρθρο της παρούσας.
στ. Ο έλεγχος ή η σιωπηλή αποδοχή ασφαλιστικής σύμβασης δεν απαλλάσσει τον ανάδοχο, ούτε απομειώνει οποιαδήποτε ευθύνη του, που απορρέει από το παρόν άρθρο και γενικά τη σύμβαση του έργου.
ζ. Αν ο ανάδοχος δεν τηρήσει την προθεσμία των ανωτέρω παραγράφων 43.3.(δ) ή 43.3.(ε), ο ΚτΕ δύναται να κηρύξει έκπτωτο τον ανάδοχο σύμφωνα με το άρθρο 160 του ν. 4412/2016 ή να συνάψει τα ασφαλιστήρια συμβόλαια με ασφαλιστική εταιρία της επιλογής του και στο όνομα, για λογαριασμό και με δαπάνη του αναδόχου.
43.4 Ασφάλιση εργασιών και εξοπλισμού του αναδόχου
Ο Ανάδοχος υποχρεούται με δικές του δαπάνες να συνάψει ασφαλιστήριο(α) συμβόλαιο(α) με φερέγγυο ασφαλιστή/ασφαλιστική εταιρεία που να λειτουργεί νόμιμα εντός χώρας κράτους - μέλους της Ε.Ε ή του Ε.Ο.Χ., σύμφωνα με τα παρακάτω οριζόμενα:
43.4.1 Ασφάλιση Κατά Παντός Κινδύνου
Ο Ανάδοχος υποχρεούται να συνάψει και να διατηρεί, κατά το οριζόμενο παρακάτω χρονικό διάστημα, ασφάλιση κατά παντός κινδύνου του Έργου με τους συνήθεις ό-ρους και προϋποθέσεις για εργολάβο, ο οποίος εκτελεί εργασίες για ανάλογα έργα και κατ' ελάχιστον τους κατωτέρω:
α. Αντικείμενο ασφάλισης είναι το σύνολο του Έργου (οικοδομικά υλικά, οικοδομικός, εργοταξιακός, μηχανικός και, εν γένει, εξοπλισμός, μόνιμες και προσωρινές εργοταξιακές εγκαταστάσεις, υπηρεσίες κ.λπ.) και το ασφαλιζόμενο κεφάλαιο είναι πάντοτε τουλάχιστον ίσο με το εργολαβικό αντάλλαγμα, λαμβανομένων υπόψη τυχόν συμπληρωματικών συμβάσεων, αναθεωρήσεων ή και αναπροσαρμογών (θετικών ή αρνητικών) του εργολαβικού ανταλλάγματος, αποκλειομένης της δυνατότητας υπασφάλισης. Καλύπτεται οποιαδήποτε απρόβλεπτη ζημία ή απώλεια που προκλήθηκε από γεγονός που δεν υπάγεται στις ρητές συνήθεις εξαιρέσεις του ασφαλιστήριου συμβολαίου (ενδεικτικά γεγονότα που καλύπτονται: θεομηνίες, θύελλες, καταιγίδες, πλημμύρες, σεισμοί, κατολισθήσεις, καθίζηση εδάφους, φωτιά, κεραυνός, έκρηξη, ζημίες κατά τη καταστολή, κλοπή αποτέλεσμα διάρρηξης, αμέλεια, κακοί χειρισμοί, ανθρώπινα λάθη, κακόβουλες ενέργειες, σφάλματα στην μελέτη (τα οποία δύνανται να περιλαμβάνονται διαζευκτικά σε ασφαλιστήριο του μελετητή του έργου) ή την ανέγερση – συναρμολόγηση, υπερβολική πίεση, ρήξη λόγω φυγόκεντρης δύναμης, βραχυκύκλωμα, υπέρταση/ενδεικτικά γεγονότα που δεν καλύπτονται: πόλεμος, κοινωνικές και πολιτικές ταραχές, πυρηνικά υλικά, δόλος).
β. Η ασφάλιση κατά παντός κινδύνου διατηρείται σε ισχύ από την έναρξη των εργασιών έως και την οριστική παραλαβή του Έργου (σύμφωνα με το άρθρο 27 της παρούσας).
43.4.2 Αστική Ευθύνη
Ο Ανάδοχος υποχρεούται να συνάψει και να διατηρεί, κατά το οριζόμενο παρακάτω χρονικό διάστημα, ασφάλιση αστικής ευθύνης έναντι τρίτων και έναντι του εργατοτεχνικού και υπαλληλικού προσωπικού με τους συνήθεις όρους και προϋποθέσεις, σύμφωνα με τους ακόλουθους κατ' ελάχιστον όρους:
α. Αντικείμενο ασφάλισης είναι η αστική ευθύνη του Αναδόχου έναντι τρίτων και έναντι του εργατοτεχνικού και υπαλληλικού προσωπικού του για σωματικές βλάβες ή υλικές ζημιές αυτών,

στο πλαίσιο άσκησης της δραστηριότητάς του για την μελέτη και εκτέλεση του Έργου.
β. Η ασφάλιση αστικής ευθύνης διατηρείται σε ισχύ από την έναρξη των εργασιών έως και την οριστική παραλαβή του Έργου.
γ. Τα ελάχιστα όρια αποζημίωσης ορίζονται ως εξής:
1. Για σημαντικές βλάβες ή θάνατο κατ' άτομο: 400.000,00 €
2. Για υλικές ζημιές ανά γεγονός: 300.000,00 €
3. Για σωματική βλάβη ή θάνατο τρίτων μετά από ομαδικό ατύχημα, ανεξάρτητα από τον αριθμό των παθόντων: 2.400.000,00 €
4. Το αθροιστικό ανώτερο όριο ευθύνης ασφάλισης σε όλη την διάρκεια ισχύος της ασφαλιστικής κάλυψης έναντι τρίτων: 5.000.000,00 €
43.4.3 Σε όλα τα ασφαλιστήρια συμβόλαια που απαιτείται να εκδοθούν από τον Ανάδοχο, σύμφωνα με το παρόν άρθρο, θεωρείται ως «Πρόσθετος Ασφαλισμένος» ("Additional Insured") ο Κύριος του Έργου ενώ θα παρέχεται άρση των αναγωγικών δικαιωμάτων κατά αυτών, του προσωπικού τους και των συνεργατών/συμβούλων τους.
43.4.4 Η Διευθύνουσα Υπηρεσία, ο Κύριος του Έργου, το προσωπικό αυτών καθώς και οι συνεργάτες/σύμβουλοι αυτών, θεωρούνται «τρίτα πρόσωπα», σύμφωνα με τους όρους και τις εξαιρέσεις της διασταυρούμενης ευθύνης αλλήλων ("cross liability").
43.4.5 Οι παραπάνω ασφαλίσεις δεν απαλλάσσουν ή περιορίζουν κατά κανένα τρόπο τις υποχρεώσεις και ευθύνες του Αναδόχου, που απορρέουν από τη σύμβαση, ιδιαίτερα σε ό,τι αφορά τις προβλεπόμενες από τα σχετικά ασφαλιστήρια συμβόλαια, εξαιρέσεις, εκπτώσεις, προνόμια, περιορισμούς κ.λπ. και ο Ανάδοχος παραμένει αποκλειστικά υπεύθυνος για την αποκατάσταση ζημιών σε πρόσωπα ή και πράγματα και πέραν από τα ποσά κάλυψης των πιο πάνω ασφαλιστηρίων.
43.4.6 Σε περίπτωση που ο Ανάδοχος παραλείψει ή αμελήσει να συμμορφωθεί με τις παραπάνω ασφαλιστικές υποχρεώσεις του ή οι ασφαλίσεις που συνομολογήσει κριθούν μη ικανοποιητικές από τα κατά περίπτωση αρμόδια όργανα, τα τελευταία δικαιούνται να συνάψουν στο όνομα και για λογαριασμό του Αναδόχου και με δικές του δαπάνες τα απαιτούμενα ασφαλιστήρια και να παρακρατήσουν (εντόκως με το νόμιμο επιτόκιο υπερημερίας) το ποσό των ασφαλίστρων είτε από το συμβατικό τίμημα του είτε με κατάπτωση ισόποσου ποσού από την εγγυητική επιστολή του καλής εκτέλεσης.
43.4.7 Σε περίπτωση που ο Ανάδοχος αμελεί ή δυστροπεί να καταβάλει στους ασφαλιστές το οφειλόμενο ποσό των ασφαλίστρων, τα κατά περίπτωση αρμόδια όργανα δικαιούνται να καταβάλουν τα ασφάλιστρα στους ασφαλιστές, για λογαριασμό του Αναδόχου και να τα παρακρατήσουν από το λαβείν του, κατά τα ανωτέρω.
43.4.8 Τα κατά περίπτωση αρμόδια όργανα επιφυλάσσουν σε αυτά το δικαίωμα να παρακρατούν από το λαβείν του Αναδόχου, κάθε ποσό που δεν θα είναι δυνατό να εισπραχθεί από τους ασφαλιστές λόγω εξαιρέσεων απαλλαγών κ.λπ., σύμφωνα με τους όρους των εν λόγω ασφαλιστηρίων.
43.4.9 Σε περίπτωση που η ασφαλιστική εταιρεία, με την οποία ο Ανάδοχος συνομολόγησε τις παραπάνω ασφαλίσεις, παραλείψει ή αρνηθεί να εξοφλήσει (μερικά ή ολικά) οποιαδήποτε ζημιά ή βλάβη κ.λπ. για οποιοδήποτε λόγο ή αιτία, ο Ανάδοχος έχει την αποκλειστική ευθύνη για την αποκατάσταση της μη εξοφλημένης ζημιάς ή βλάβης κλπ., σύμφωνα με τους όρους της παρούσας και αρμόδια όργανα της Αναθέτουσας Αρχής δικαιούνται να παρακρατήσουν από οποιοδήποτε λογαριασμό του Αναδόχου ή εγγύησή του, οποιασδήποτε φύσης, τα ποσά που κατά την κρίση της απαιτούνται, για την αποκατάσταση της εν λόγω ζημιάς ή βλάβης.
43.5 Ασφάλιση προσωπικού του αναδόχου
α. Ο ανάδοχος υποχρεούται να έχει ασφαλισμένο στον ΕΦΚΑ και στα λοιπά ταμεία όλο το προσωπικό, ημεδαπό και αλλοδαπό, που απασχολεί ο ίδιος ή οι υπεργολάβοι του, σύμφωνα με

την εκάστοτε ισχύουσα νομοθεσία και τις οικείες περί ΕΦΚΑ διατάξεις.
β. Ο ανάδοχος υποχρεούται να ασφαλίζει το εργατοτεχνικό και υπαλληλικό προσωπικό του, ημεδαπό και αλλοδαπό, έναντι ατυχημάτων σε ασφαλιστικούς οργανισμούς ή εταιρίες αναγνωρισμένες από το Κράτος και που λειτουργούν νόμιμα, εφόσον το προσωπικό αυτό δεν υπάγεται σε διατάξεις της ισχύουσας νομοθεσίας περί ΕΦΚΑ. Η υποχρέωση αυτή ισχύει και για το κάθε φύσης προσωπικό που απασχολούν, με οποιαδήποτε σχέση εργασίας, οι υπεργολάβοι, προμηθευτές, σύμβουλοι και κάθε φύσης συνεργάτες του αναδόχου.
γ. Ο ΚτΕ δικαιούται να ελέγχει την τήρηση των όρων του παρόντος άρθρου, ο δε ανάδοχος υποχρεούται να παρέχει στον ΚτΕ όλα τα σχετικά στοιχεία για την πραγματοποίηση των υπόψη ελέγχων.
δ. Οι όροι των ανωτέρω παραγράφων ισχύουν από την υπογραφή της σύμβασης μέχρι το πέρας της περιόδου υποχρεωτικής συντήρησης.
43.6 Ασφάλιση επαγγελματικής ευθύνης συμβούλων μηχανικών / μελετητών
α. Ο ανάδοχος θα μεριμνήσει για την ασφαλιστική κάλυψη, με ανεξάρτητο ασφαλιστήριο, της επαγγελματικής αστικής ευθύνης τυχόν μελετητών και συμβούλων που θα χρησιμοποιήσει για την τυχόν εκπόνηση μελετών για το έργο έναντι κινδύνων ή συνεπειών που θα απορρέουν από σφάλματα ή παραλείψεις εκ μέρους των μελετητών / συμβούλων (Professional Indemnity Insurance - Project cover). Στην περίπτωση που ο μελετητής ή ένας ή
περισσότεροι επιμέρους μελετητές (από ομάδα μελετητών) διαθέτουν ασφαλιστήριο επαγγελματικής ευθύνης σε ετήσια βάση (Annual Open Cover), με όρια κάλυψης τουλάχιστον τα ζητούμενα, τότε είναι δυνατό αυτά να χρησιμοποιηθούν στο πλαίσιο της ανωτέρω συγκεκριμένης απαίτησης υπό την προϋπόθεση της ετήσιας ανανέωσης.
β. Το ασφαλιστήριο θα καλύπτει την ευθύνη των μελετητών που απορρέει από τον Αστικό Κώδικα και από τον ν. 4412/2016, όπως ισχύει. Κατ' ελάχιστο θα καλύπτει σωματικές βλάβες / θάνατο και άμεσες / έμμεσες υλικές ζημίες τρίτων που απορρέουν από αμέλεια / σφάλμα / παράλειψη σε σχέση με την εκπονηθείσα μελέτη ή τις παρεχόμενες υπηρεσίες Συμβούλου. Με το ίδιο ασφαλιστήριο θα καλύπτονται και κάθε φύσης δικαστικά έξοδα και δαπάνες, καθώς επίσης και το κόστος επανασχεδιασμού, αναθεώρησης ή διόρθωσης της μελέτης, εφόσον προκύπτει υπαιτιότητα του μελετητή.
γ. Τα όρια αποζημίωσης για ενδεχόμενες ζημιές αποδιδόμενες σε επαγγελματική ευθύνη μελετητή / συμβούλου ορίζονται ως εξής:
- Ανά απαίτηση τουλάχιστον €1.000.000,00
- Ανώτατο αθροιστικό όριο κατά τη διάρκεια ισχύος της ασφάλειας τουλάχιστον €2.000.000,00.
δ. Στο ασφαλιστήριο πρέπει να αναφέρεται με σαφήνεια ότι ο έλεγχος των μελετών από τον ΚτΕ δεν περιορίζει τις ευθύνες του ασφαλιστή.
ε. Το ασφαλιστήριο, από φερέγγυες ασφαλιστικές εταιρίες, θα προσκομίζεται στον ΚτΕ, μαζί με το βασικό ασφαλιστήριο κάλυψης της κατασκευής του έργου της παραγράφου 43.4 της παρούσας για σχετικό έλεγχο, κατά την υπογραφή της Σύμβασης του έργου ή το αργότερο εντός της σχετικής προθεσμίας σύμφωνα με σχετικό άρθρο της παρούσας. Δεκτή γίνεται επίσης επίσημη βεβαίωση ασφάλισης των ασφαλιστικών εταιριών (Cover Note Policy) συνοδευμένο από την υπεύθυνη δήλωση της παραγράφου 43.1.(ιδ) ανωτέρω.
στ. Ως χρόνος παραγραφής της επαγγελματικής αστικής ευθύνης μελετητών / συμβούλων θα θεωρείται η εξαετία από τον έλεγχο της μελέτης, κατ' αναλογίαν προς την παρ. 1 του άρθρου 188 του ν. 4412/2016, όπως ισχύει σήμερα ή τουλάχιστον η τριετία μετά την ημερομηνία της προσωρινής παραλαβής του έργου, στο οποίο αναφέρεται.
43.7 Ειδικοί όροι που πρέπει να περιλαμβάνονται στο ασφαλιστήριο του έργου
Στα ασφαλιστήρια των καλύψεων των παραγράφων 45.4 και 45.6 της παρούσας θα περιλαμβάνονται οπωσδήποτε οι ακόλουθοι ειδικοί όροι:

α. Στην έννοια της λέξης «Ασφαλιζόμενος» περιλαμβάνεται ο ανάδοχος και το κάθε φύσης προσωπικό που απασχολεί με οποιαδήποτε συμβατική σχέση εργασίας με αυτόν στο πλαίσιο του συγκεκριμένου έργου, καθώς επίσης και ο ΚτΕ, η εκπροσωπούσα αυτόν Υπηρεσία και τα εντεταλμένα όργανά της, οι τυχόν υπεργολάβοι και οι μελετητές του έργου.
β. Ο ΚτΕ, οι εκπροσωπούσες αυτόν Υπηρεσίες και το εν γένει προσωπικό τους, οι σύμβουλοι του ΚτΕ (ή/και των Υπηρεσιών του) και το προσωπικό τούτων θεωρούνται τρίτα πρόσωπα, σύμφωνα με τους όρους και τις εξαιρέσεις της ασφαλιστικής κάλυψης με την εφαρμογή του παραρτήματος «διασταυρούμενη ευθύνη αλλήλων» (cross liability), το οποίο καλύπτει την αστική ευθύνη ασφαλιζόμενων φορέων.
γ. Η ασφαλιστική εταιρία θα υποχρεούται να αποκρούει οποιαδήποτε αγωγή εγείρεται τυχόν κατά:
- του αναδόχου, ή/και
- των υπεργολάβων, μελετητών και συμβούλων του, ή/και
- του ΚτΕ, ή/και
- των εκπροσωπουσών τον ΚτΕ Υπηρεσιών ή/και των συμβούλων τους, ή/και
- μέρους ή/και του συνόλου του προσωπικού των ανωτέρω,
με την αιτίαση ευθύνης τους ή συνυπευθυνότητάς τους στη βλάβη ή ζημιά από πράξη ή παράλειψη των ανωτέρω, οι οποίοι καλύπτονται από το ασφαλιστήριο αστικής ευθύνης έναντι τρίτων, θα καταβάλει δε κάθε ποσό για βλάβη ή/και ζημιά που προκλήθηκε από πράξη ή παράλειψη των ανωτέρω. Ειδικότερα η ασφαλιστική εταιρία θα καταβάλει κάθε ποσό εγγύησης για άρση τυχόν κατασχέσεων κ.λπ. που σχετίζονται με την αστική ευθύνη μέσα στα όρια των ποσών που αναφέρονται εκάστοτε ως ανώτατα όρια ευθύνης των ασφαλιστών.
δ. Σε περίπτωση ολικής ή εκτεταμένης μερικής καταστροφής ή βλάβης του έργου, προκειμένου η ασφαλιστική εταιρεία να καταβάλει στον ανάδοχο τη σχετική με τη ζημιά κ.λπ. αποζημίωση, πρέπει να έχει λάβει προηγουμένως την έγγραφη για τον σκοπό αυτό συγκατάθεση της Υπηρεσίας. Εφόσον η Υπηρεσία δεν παρέχει στην ασφαλιστική εταιρία την εν λόγω συγκατάθεση, αυτόματα και χωρίς άλλες διατυπώσεις (ειδικές ή άλλου είδους εντολή ή εξουσιοδότηση από τον ανάδοχο), η απαίτηση του αναδόχου κατά της ασφαλιστικής εταιρίας για την καταβολή της αποζημίωσης εκχωρείται στην Υπηρεσία και η ασφαλιστική εταιρία αποδέχεται από τούδε και υποχρεώνεται να καταβάλει τη σχετική αποζημίωση στην Υπηρεσία μετά από αίτηση της τελευταίας για τον σκοπό αυτό. Η εκχώρηση της απαίτησης αυτής του αναδόχου στην Υπηρεσία με κανένα τρόπο δεν τον απαλλάσσει από τις ευθύνες και υποχρεώσεις του, που απορρέουν από τη σύμβαση.
ε. Η ασφαλιστική εταιρία παραιτείται κάθε δικαιώματος ανταγωγής κατά του ΚτΕ, της Υπηρεσίας, των εντεταλμένων οργάνων της, των συμβούλων της, των συνεργατών της και των υπαλλήλων τους σε περίπτωση που η βλάβη ή ζημιά οφείλεται σε πράξη ή παράλειψη, όχι ηθελημένη, των ανωτέρω προσώπων.
στ. Το ασφαλιστήριο δεν μπορεί να ακυρωθεί, να τροποποιηθεί ή να λήξει χωρίς την έγγραφη, με συστημένη επιστολή, πριν από εξήντα (60) ημερολογιακές ημέρες, σχετική ειδοποίηση της ασφαλιστικής εταιρίας τόσο προς τον ανάδοχο όσο και προς την Υπηρεσία.
ζ. Με τα ασφαλιστήρια των καλύψεων των παραγράφων 45.4 και 45.6 θα καλύπτεται και η ευθύνη της Υπηρεσίας ή/και των Συμβούλων της ή/και του προσωπικού των, που απορρέει από το άρθρο 922 του Αστικού Κώδικα (Ευθύνη Προστήσαντος).
43.8 Ασφάλιση αυτοκινήτων και αυτοκινούμενων μηχανημάτων έργων (ΜΕ)
43.8.1 Ασφάλιση αυτοκινήτων
α. Ο ανάδοχος υποχρεούται να έχει ασφαλισμένα σε ασφαλιστική εταιρία, σύμφωνα με την εκάστοτε ισχύουσα νομοθεσία, τα αυτοκίνητα που προορίζονται για τις ανάγκες και την εξυπηρέτηση των ερευνών, κατασκευών, επίβλεψης και συντήρησης του έργου.
β. Υπεύθυνος για την τήρηση των όρων και τη φύλαξη των ανωτέρω ασφαλιστηρίων είναι ο ανάδοχος, ο οποίος υποχρεούται να τα επιδεικνύει στη Διευθύνουσα Υπηρεσία για έλεγχο, όποτε

του ζητηθεί. γ. Η σύμβαση ασφαλίσεως αστικής ευθύνης από οχήματα, υποχρεωτικώς θα καταρτισθεί εγγράφως, χωρίς τα μέλη να μπορούν να συμφωνήσουν εγκύρως άλλη ρύθμιση.

43.8.2 Ασφάλιση αυτοκινούμενων μηχανημάτων (ΜΕ)

Ισχύει ο ν. 3557/2007 με τον οποίο έγινε τροποποίηση του π.δ. 237/1986 (ΦΕΚ 110 Α), με το οποίο κωδικοποιήθηκε ο ν. 489/1976 «Περί υποχρεωτικής ασφαλίσεως της εξ ατυχημάτων αυτοκινήτων αστικής ευθύνης» (ΦΕΚ 331 Α) και άλλες διατάξεις. Σύμφωνα με το έγγραφο Κ3/3777/22.10.1997 του Υπουργείου Ανάπτυξης (Γενική Γραμματεία Εμπορίου, Γενική Διεύθυνση Εσωτερικού Εμπορίου, Διεύθυνση Ασφάλισης Επιχειρήσεως και Αναλογιστικής, Τμήμα Α) «Ο νόμος 489/1976 (ΦΕΚ 331 Α) «Περί Υποχρεωτικής Ασφάλισης των εξ ατυχημάτων αυτοκινήτων αστικής ευθύνης», όπως ισχύει, είναι το βασικό νομοθέτημα που ρυθμίζει τα θέματα της υποχρεωτικής ασφάλισης.

Σύμφωνα με το άρθρο 2, παράγραφος 1 αυτού, υποχρέωση για ασφάλιση της αστικής ευθύνης έναντι τρίτων έχει ο κύριος ή κάτοχος αυτοκινήτου που κυκλοφορεί μέσα στην Ελλάδα επί οδού. Επίσης, στην ίδια παράγραφο του ιδίου άρθρου, αναφέρεται και ότι εξομοιώνεται με την κυκλοφορία επί οδού η κυκλοφορία επί γηπέδου προσιτού στο κοινό ή σε κάποιο αριθμό προσώπων που δικαιούνται να συχνάζουν σε αυτό.

Το εργοτάξιο, κατά τη γνώμη μας εμπίπτει σε αυτήν την περίπτωση. Κατά συνέπεια η υποχρεωτική για όλα τα οχήματα, όπως ορίζεται στο άρθρο 1 του Ν. 489/76, όπως ισχύει, ασφάλιση αφορά τις περιπτώσεις του άρθρου 2 αυτού και επομένως όλα τα οχήματα και τα μηχανήματα έργου, που έχουν άδεια κυκλοφορίας και σχετική πινακίδα ασφαλίζονται «ατομικά», δηλαδή με ξεχωριστό ασφαλιστήριο για κάθε όχημα».

Σε ότι αφορά την εντός του εργοταξίου κυκλοφορία των οχημάτων, πέρα από την υποχρεωτική ασφάλιση, η επιπλέον ασφάλιση, η οποία επιβάλλεται από την κείμενη νομοθεσία, μπορεί να γίνει και με ενιαίο ασφαλιστήριο που να αφορά όλο το μηχανικό εξοπλισμό.

43.8.3 Αυτοκινούμενα Μηχανήματα Έργων

Ως «αυτοκινούμενα μηχανήματα έργων», που εφοδιάζονται με πινακίδες ΜΕ, σύμφωνα με την πλέον πρόσφατη ενημέρωση (Οκτώβριος 1997) του σχετικού πίνακα από την Αρμόδια Επιτροπή Κατάταξης, θεωρούνται τα αναφερόμενα παρακάτω:

Φορτωτής, εκσκαφέας, εκσκαφέας - φορτωτής, τρακτέρ - κομπρεσσέρ, φορτωτής- κομπρεσσέρ, προωθητής, ισοπεδωτής, γερανός, αντλία σκυροδέματος, μπετονιέρα αυτοφορτωνόμενη, οδοστρωτήρας, γεωτρύπανο, σφύρα υδραυλική, ασφαλτοδιανομέας (φέντεραλ), μηχάνημα επούλωσης λάκκων, διαστρωτήρας ασφαλτομίγματος (φίνισερ), σάρωθρο, αποξεστής (σκρέϊπερ), διαγραμμιστικό, εκχιονιστικό, γομωτής, καδοφόρο, κόσκινο μηχανικό, γερανός - εκσκαφέας, περονοφόρο, ασφαλτοκόπτης, εργοταξιακό αυτοκίνητο (ντάμπερ), ακτοκαθαριστής, χιονοδιαστρωτήρας, διαστρωτήρας σκυροδέματος, ανακυκλωτής ασφάλτου, αντλία καυσίμου (ντισπένσερ), κλιμακοφόρο, αναβατόριο, πασσαλοεμπήκτης, διατρητικό, διατρητικό φορείο, σπαστήρας (αυτοκινούμενος) αεροσυμπιεστής, χορτοκοπτικό, ηλεκτροπαραγωγό ζεύγος, αποφρακτικό, αλατοδιανομέας, γερανογέφυρα αυτοκινούμενη, καδοπλυντήριο, μετατοπιστικό αεροσκαφών, εκτοξευτής τσιμεντοκονιάματος, εκτοξευτής ασβεστοκονιάματος, αμμοβολιστικό, μεταφορική ταινία, μετατοπιστικό τρένων, μπετονιέρα σηράγγων, φορτωτής ξυλείας, γερανός - αεροσυμπιεστής, φορτωτής - ακτοκαθαριστής, υγροδιασκορπιστής, παρασκευαστής αφρομπετόν, κλιματιστικό, παρασκευαστής μπετόν.

43.8.4 «Στατικά» (μη αυτοκινούμενα) μηχανήματα έργων

Όσα μηχανήματα εκτελούν την ίδια εργασία με αυτοκινούμενα ΜΕ, χωρίς να είναι τοποθετημένα επί αυτοκινούμενου πλαισίου («στατικά» μη αυτοκινούμενα μηχανήματα έργων) δεν εμπίπτουν στις υποχρεώσεις ασφάλισης της παρούσας παραγράφου.

Άρθρο 44. Οδοί προσπέλασης

Η πρόσβαση στις εκάστοτε θέσεις των επιμέρους εργασιών για τη μεταφορά και προσκόμιση των απαιτούμενων υλικών, εφοδίων, μηχανημάτων κ.λπ., καθώς και στις διάφορες πηγές από όπου θα γίνεται η προμήθεια των πάσης φύσεως υλικών ή πρώτων υλών, θα πραγματοποιείται είτε μέσω των υφιστάμενων οδικών αρτηριών, είτε μέσω νέων οδών που θα κατασκευαστούν ειδικά για τον σκοπό αυτόν, με αποκλειστική δαπάνη του αναδόχου.
Όταν για τους ανωτέρω σκοπούς ο Ανάδοχος χρησιμοποιεί δημόσιες οδικές αρτηρίες (εθνικές, επαρχιακές, δημοτικές κ.λπ.) ή και τα καταστρώματα αναχωμάτων που έχουν κατασκευαστεί από άλλους φορείς, υποχρεούται καθ' όλη τη διάρκεια της εκτέλεσης των εργασιών να προβαίνει στην απαραίτητη και αναγκαία συντήρηση αυτών, με αποκλειστικά δική του δαπάνη και ευθύνη. Ιδιαίτερα ευθύνεται για κάθε φθορά ή ζημία που ενδέχεται να προκληθεί είτε στα οδοστρώματα των οδών είτε στα κάθε είδους τεχνικά έργα αυτών και οφείλει να τις επιδιορθώσει με δική του δαπάνη και χωρίς καθυστέρηση. Όταν πρόκειται για αμμοχαλικόστρωτους, σκυρόστρωτους ή χωρίς οδόστρωμα δρόμους, οι κάθε είδους συνήθεις καταστροφές ή φθορές του καταστρώματος που θα οφείλονται στην εν γένει κυκλοφορία θα επισκευάζονται στο πλαίσιο των ανωτέρω υποχρεώσεων του αναδόχου, με χρήση υλικού οδοστρωσίας ομοίου με το υφιστάμενο.
Ο Ανάδοχος δεν θα παρακωλύει σε καμία περίπτωση, έστω και παροδικώς, την κυκλοφορία στις ανωτέρω δημόσιες οδούς, λόγω καταλήψεως τμήματος αυτών από τα μεταφορικά οχήματα που χρησιμοποιεί ή από την εναπόθεση επί του καταστρώματος αυτών κάθε είδους υλικών, εφοδίων, εργαλείων ή μηχανημάτων. Επίσης θα πρέπει να μεριμνά ώστε να εξασφαλίζεται η πρόσβαση των κατοίκων προς τις οικίες και τις άλλες ιδιοκτησίες τους.

Άρθρο 45. Καθαρισμός εργοταξίου, κατασκευών και εγκαταστάσεων - Φύλαξη εργοταξίου

Ο Ανάδοχος έχει υποχρέωση, με δαπάνες του (χωρίς πρόσθετη αποζημίωση, των δαπανών αυτών περιλαμβανομένων στις τιμές μονάδος της προσφοράς του και στις ειδικές δαπάνες που βαρύνουν αυτόν) και πριν από την παράδοση για χρήση κάθε τμήματος Έργου καθώς και μετά την περαίωση ολόκληρου του Έργου, να αφαιρέσει και απομακρύνει από τους γύρω του τμήματος αυτού χώρους και γενικά από το εργοτάξιο, κάθε προσωρινή εγκατάσταση, τα απορρίμματα, εργαλεία και ικριώματα, μηχανήματα, πλεονάζοντα υλικά χρήσιμα ή άχρηστα, προσωρινές εγκαταστάσεις μηχανημάτων κ.λπ. Θα πρέπει να καταστρέψει και απαλείψει κάθε βοηθητικό έργο κ.λπ., το οποίο θα υποδειχθεί από την Υπηρεσία, ως άχρηστο ή επιζήμιο για τη μετέπειτα λειτουργία, να ισοπεδώσει τους χώρους επί των οποίων ήταν εγκατεστημένα κ.λπ., για να παραδώσει τελείως καθαρές τόσο τις κατασκευές όσο και τους γύρω χώρους του εργοταξίου και να μεριμνήσει για την παράδοση του έργου σε εύρυθμη λειτουργία σύμφωνα με τους όρους Σύμβασης ή τις προδιαγραφές της παρούσας ΕΣΥ.
Επίσης, ο Ανάδοχος έχει υποχρέωση να προβεί στην άρση (καθαίρεση, αποκόμιση κ.λπ.), όταν θεωρηθεί από την Υπηρεσία ως όχι απαραίτητη, κάθε προστατευτικής κατασκευής που είχε επιβληθεί (για την εκτέλεση του έργου), για οποιονδήποτε λόγο, για αποφυγή ζημιών, φθορών, ατυχημάτων κ.λπ. σε ιδιοκτησίες, οικοδομές, δένδρα, αγρούς, καλλιεργήσιμες εκτάσεις, κοινωφελείς εγκαταστάσεις και κάθε φύσης έργα, καθώς και για την απομάκρυνση των περιφραγμάτων των εργοταξίων. Εάν μέσα σε δέκα (10) ημέρες, από την έγγραφη υπόμνηση της Διευθύνουσας Υπηρεσίας, δεν προβεί στην έναρξη και σε εύλογη προθεσμία περαίωση των πιο πάνω εργασιών ο Ανάδοχος, οι εργασίες αυτές εκτελούνται σε βάρος του. Η δαπάνη των εργασιών αφαιρείται από την επόμενη πληρωμή του και για τον λόγο αυτό δεν του εκδίδεται βεβαίωση εμπρόθεσμης εκτέλεσης του Έργου ή του τμήματος αυτού.
Ο Ανάδοχος υποχρεούται να φυλάσσει τους εργοταξιακούς χώρους από άτομα μη έχοντα εργασία

ή μη διαπιστευμένα ή μη δικαιούμενα για οποιοδήποτε λόγο να ευρίσκονται στους χώρους που εκτελούνται εργασίες. Για τον σκοπό αυτό, θα χρησιμοποιούνται, όπου παρίσταται ανάγκη, φύλακες, υπάλληλοι του Αναδόχου για το εργοτάξιο του Έργου κατά την ημέρα και νύχτα.
Τα ανωτέρω μέτρα θα λαμβάνονται με ευθύνη και δαπάνη του αναδόχου.

Άρθρο 46 Επίλυση Διαφορών

46.1 Κατά των εκτελεστών πράξεων ή παραλείψεων της Διευθύνουσας Υπηρεσίας ή της Προϊσταμένης Αρχής ή του Κυρίου του Έργου, που προσβάλλουν για πρώτη φορά δικαίωμα του Αναδόχου, χωρεί ένσταση. Η ένσταση απευθύνεται στο κατά περίπτωση, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, αρμόδιο αποφαινόμενο όργανο, και ασκείται είτε με επίδοση με δικαστικό επιμελητή είτε με ηλεκτρονική αποστολή, σύμφωνα με τον ν. 4727/2020 (Α' 184), στη Διευθύνουσα Υπηρεσία ή την Προϊσταμένη Αρχή που εξέδωσε την προσβαλλόμενη πράξη ή στο αποφαινόμενο όργανο, μέσα σε ανατρεπτική προθεσμία δεκαπέντε (15) ημερών από την κοινοποίηση της πράξης ή τη συντέλεση της παράλειψης. Η παράλειψη της ως άνω επίδοσης ή ηλεκτρονικής αποστολής, καθιστά την ένσταση απαράδεκτη. Ένσταση ασκείται επίσης και κατά πράξεων της Προϊσταμένης Αρχής ή του Κυρίου του Έργου, εφόσον με τις πράξεις αυτές προκαλείται διαφωνία για πρώτη φορά. Στην περίπτωση αυτήν, η προθεσμία για την άσκηση της ένστασης αρχίζει από την κοινοποίηση της απόφασης ή της πράξης στον Ανάδοχο.
46.2 Κάθε διαφορά μεταξύ των συμβαλλόμενων επιλύεται με την άσκηση προσφυγής ή αγωγής στο Διοικητικό Εφετείο της περιφέρειας, στην οποία εκτελείται το Έργο. Πριν από την άσκηση της προσφυγής στο Διοικητικό Εφετείο προηγείται υποχρεωτικά η ένσταση, σύμφωνα με την παρ. 1, διαφορετικά η προσφυγή απορρίπτεται ως απαράδεκτη. Δεν απαιτείται η τήρηση ενδικοφανούς προδικασίας αν ασκείται από τον ενδιαφερόμενο αγωγή, στο δικόγραφο της οποίας δεν σωρεύεται αίτημα ακύρωσης ή τροποποίησης διοικητικής πράξης ή παράλειψης.
46.3 Η δικαστική επίλυση διαφορών διέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 175 κ 176 του Ν. 4412/2016 όπως τροποποιήθηκαν και ισχύουν.

Άρθρο 47. Προστασία περιβάλλοντος

Ο Ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να προφυλάσσει και να προστατεύει την υπάρχουσα βλάστηση, όπως δέντρα, θάμνους και καλλιεργημένες εκτάσεις γύρω από τον χώρο που του διατίθεται από την Υπηρεσία για την εκτέλεση των έργων θα είναι δε υπεύθυνος για κάθε ζημιά που θα προκαλέσει σε τρίτους λόγω αυθαίρετης κοπής ή βλάβης δέντρων ή θάμνων, απόθεσης υλικών, λόγω κακού χειρισμού των μηχανημάτων ή καταπάτησης φυτεμένων περιοχών από μηχανικά μέσα.
Ο Ανάδοχος είναι υποχρεωμένος, κατά την εκτέλεση των εργασιών, να συμμορφώνεται πλήρως με τις παρακάτω νομοθετικές διατάξεις:
- ν. 1650/1986 «Για την προστασία του περιβάλλοντος» (ΦΕΚ 160 Α)
- ν. 3010/2002 «Εναρμόνιση του ν. 1650/1986 με τις Οδηγίες 97/11/ΕΕ και 96/61/ΕΕ, διαδικασία οριοθέτησης και ρυθμίσεις θεμάτων για τα υδατορέματα και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ 91 Α)
- ν. 4014/2011 «Περιβαλλοντική αδειοδότηση έργων και δραστηριοτήτων, ρύθμιση αυθαιρέτων σε συνάρτηση με δημιουργία περιβαλλοντικού ισοζυγίου και άλλες διατάξεις αρμοδιότητας Υπουργείου Περιβάλλοντος» (ΦΕΚ 209 Α)
- κ.υ.α. Η.Π. 11014/703/Φ104/14.3.2003 (ΦΕΚ Β) «Διαδικασία Προκαταρκτικής Περιβαλλοντικής Εκτίμησης και Αξιολόγησης (ΠΠΕΑ) και Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (ΕΠΟ) σύμφωνα με το

άρθρο 4 του ν. 1650/1986 (Α 160) όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 2 του ν. 3010/2002 «Εναρμόνιση του ν. 1650/1986 με τις οδηγίες 97/11/ΕΕ και 96/61/ΕΕ και άλλες διατάξεις» (Α91)»
- κ.υ.α. ΥΠΕΧΩΔΕ/ΕΥΠΕ/οικ. 107017/28.8.2006 «Εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων και προγραμμάτων, σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της οδηγίας 2001/42/ΕΚ «σχετικά με την εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων και προγραμμάτων» του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Ιουνίου 2001» (ΦΕΚ 1225 Β)
- απόφαση υπουργού ΠΕΚΑ με αριθ. 1958/13.1.2012 (Β 21) «Κατάταξη δημόσιων και ιδιωτικών έργων και δραστηριοτήτων σε κατηγορίες και υποκατηγορίες σύμφωνα μα το άρθρο 1 παράγραφος 4 του ν. 4014/21.09.2011 (ΦΕΚ Α' 209/2011)», όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, καθώς και στις λοιπές διατάξεις, έστω και αν δεν αναφέρονται ρητά παραπάνω αναφορικά με την προστασία του περιβάλλοντος.

Δεν θα κοπεί κανένα δέντρο ή δενδρύλλιο χωρίς την έγγραφη έγκριση της Υπηρεσίας. Για να δοθεί η έγκριση ο Ανάδοχος θα πρέπει να υποβάλει τοπογραφικό διάγραμμα, στο οποίο θα έχουν σημειωθεί τα δέντρα ή δενδρύλλια που θα πρέπει να κοπούν.

Σε περίπτωση ζημιάς ή καταστροφής σε υπάρχουσες κατασκευές ή σε στοιχεία του φυσικού περιβάλλοντος, που δεν προβλέπεται από την εγκεκριμένη μελέτη του έργου (ή από τυχόν εγκεκριμένες από την Υπηρεσία τροποποιήσεις της), ο Ανάδοχος, ανεξάρτητα των οποιωνδήποτε ευθυνών που θα μπορούν να προκύψουν για αυτόν, είναι υποχρεωμένος να αποκαταστήσει τα υπάρχοντα έργα ή το φυσικό περιβάλλον στην κατάσταση που βρισκόταν πριν από την εγκατάστασή του, με δαπάνες του, χωρίς να δικαιούται οποιασδήποτε χρηματικής αποζημίωσης ή παράτασης προθεσμίας.

Επισημαίνεται ότι οι οποιεσδήποτε αποθέσεις πλεοναζόντων προϊόντων καθαιρέσεων ή άλλων προϊόντων θα πρέπει να γίνονται σε θέσεις που να μην δημιουργούν οποιοδήποτε πρόβλημα στο περιβάλλον και να έχουν την έγκριση των αρμοδίων Αρχών (οι θέσεις αυτές θα εξασφαλισθούν με ευθύνη και δαπάνες του Αναδόχου χωρίς να αναλαμβάνει η Υπηρεσία καμία δέσμευση) και χωρίς ο Ανάδοχος να δικαιούται οποιασδήποτε ιδιαίτερης αποζημίωσης για την μεταφορά των εν λόγω προϊόντων στις θέσεις αυτές.

Επισημαίνεται επιπλέον, ότι θα πρέπει να πληρούνται κι οι οποιεσδήποτε άλλες προϋποθέσεις προστασίας του περιβάλλοντος με τις εγκρίσεις των αρμόδιων Αρχών.

Ο Ανάδοχος οφείλει καθ' όλη τη διάρκεια κατασκευής και κατά τον χρόνο συντήρησης του Έργου, να παίρνει όλα τα απαιτούμενα μέτρα, ώστε να παρέχεται η δυνατότητα αντιμετώπισης και αποκατάστασης δυσάρεστων περιβαλλοντικά καταστάσεων, οφειλομένων σε ενέργειες ή παραλείψεις του Αναδόχου, κατά παράβαση των περιβαλλοντικών όρων.

Άρθρο 48. Εκχώρηση έργων σε τρίτους

Απαγορεύεται η εκχώρηση τμήματος ή του συνόλου του Έργου σε τρίτους χωρίς την έγγραφη έγκριση της Προϊσταμένης Αρχής του έργου (άρθρο 164 του ν. 4412/2016, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 80 του ν. 4782/2021), πέραν των περιπτώσεων που προβλέπονται από την ισχύουσα νομοθεσία. Σε κάθε περίπτωση, υπεύθυνος έναντι του Κυρίου του Έργου για τη σωστή εκτέλεση των εργασιών και για θέματα του προσωπικού είναι αποκλειστικά ο Ανάδοχος.

Εάν κατά τη διάρκεια κατασκευής του έργου διαπιστωθεί κατά οποιοδήποτε τρόπο ότι έχει γίνει φανερή ή σιωπηρή υποκατάσταση του αναδόχου από άλλη εργοληπτική επιχείρηση, τότε ο Ανάδοχος κηρύσσεται έκπτωτος μετά από απόφαση της Προϊσταμένης Αρχής.

Άρθρο 49. Παράλληλη εκτέλεση πολλών τμημάτων του Έργου

Ο Ανάδοχος του Έργου έχει υποχρέωση να διαθέτει τον απαιτούμενο αριθμό συνεργείων από εργατοτεχνικό και λοιπό προσωπικό, καθώς και τα μηχανήματα και εργαλεία για να μπορεί να εκτελεί παράλληλα δύο ή περισσότερα τμήματα του Έργου, εφόσον αυτό είναι αναγκαίο ανάλογα με τη συνολική προθεσμία αποπερατώσεως του έργου, τις τμηματικές προθεσμίες, κυκλοφοριακούς ή άλλους λόγους και σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα κατασκευής του Έργου που πρέπει να συνταχθεί σύμφωνα με τις παραπάνω απαιτήσεις.

Άρθρο 50 Απόσβεση δικαιωμάτων Αναδόχου

Με την επιφύλαξη μικρότερων προθεσμιών που προβλέπονται στον νόμο τα εν γένει δικαιώματα του Αναδόχου από τη σύμβαση αποσβένωνται και οποιαδήποτε εξ αυτών αξίωση παραγράφεται, εάν αυτά δεν ασκηθούν, με σχετική αίτησή του προς τη Διευθύνουσα Υπηρεσία, μέσα σε προθεσμία τεσσάρων (4) μηνών από την εμφάνιση της γενεσιουργού τους αιτίας.

Άρθρο 51 Μονομερής λύση της σύμβασης

Η Αναθέτουσα Αρχή μπορεί να καταγγείλει τη σύμβαση κατά τη διάρκεια εκτέλεσής της σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 133 του ν. 4412/2016.

Για κάθε ζήτημα που δεν ρυθμίζεται στην παρούσα ΕΣΥ (και εν γένει στα έγγραφα της Σύμβασης), ισχύουν οι διατάξεις του ν. 4412/2016, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει, και συμπληρωματικά ο Αστικός Κώδικας.

ΑΘΗΝΑ, 27-08-2026

ΣΥΝΤΑΧΘΗΚΕ	**ΕΛΕΓΧΘΗΚΕ &**	**ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ**
Ο ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ	**Η ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΗ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΜΕΛΕΤΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΩΝ**	**Ο ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ**

Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ

ΗΛΙΑΣ ΜΕΡΕΝΤΙΤΗΣ

Η ΥΠΗΡΕΣΙΑΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΥΓΕΙΑΣ

ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΦΑΚΟΥΚΑΚΗ

ΕΓΚΡΙΘΗΚΕ
Με την αριθμό πρωτ. Α3β/Γ.Π.οικ.39256/27-08-2026 (ΨΞΜ7465ΦΥΟ-55Ξ)
Απόφαση Έγκρισης Τευχών Δημοπράτησης.

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ ΥΓΕΙΑΣ	**Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΥΓΕΙΑΣ**
ΜΑΡΙΟΣ ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΕΟΥΣ	**ΣΠΥΡΙΔΩΝ – ΑΔΩΝΙΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ**